

Weet je, wat je nu doet? Maak het weer in orde met Bets. Zij leeft uit hetzelfde beginsel als jij; er moeten dus aanknoopingspunten wezen. Ik vraag je niet om onoprecht te wezen, doch alleen maar om je gebrek aan tact in te zien.

En als er dan later weer eens wat is, flap dan je gedachten er niet zoo maar uit. Denk eerst eens, voor je praat. Voel je dan, dat je spreken moet, omdat het anders niet vlak tusschen jullie zou zitten, vraag dan Bets een middagje bij je. Zet een lekker kopje thee (dat heb je immers thuis geleerd) en, als je beurs het lijden kan, schik dan ook wat mooie bonbons op een aardig schaalje. Je weet wel, van die mooie, waar je mij laatst op tracteerde. Maar toen was je *niet* boos.

Probeer ook vooral, om niet boos te kijken, en niet prikkelbaar te zijn. En vecht dan onder 't genot van een kopje thee en een bonbon de zaak uit. Je zal eens zien, wat een invloed zoo'n aardig aangerichte theetafel op 't humeur heeft.

Denk je, dat ik er een grapje van maak? Dan schei ik dadelijk uit met mijn geschrijf.

Maar den volgenden keer krijg ik weer de groeten van jou *en van Bets*. Afgesproken?

J. M. W.—W.

PATROON VOOR BOEKOMSLAG.

Nevenstaand patroon kan gebruikt worden voor boekomslag, of voor een gordijntje van een boekenkastje. Voor boekomslag zou men het patroon kunnen werken op zwart laken met bonte, heldere kleuren, b.v. groen, rood, goudkleur en paars, of twee tinten paars met groen en oranje. Even goed zou men donker groen of paars laken kunnen nemen en ook grijs of bruin linnen is zeer geschikt voor dit doel.

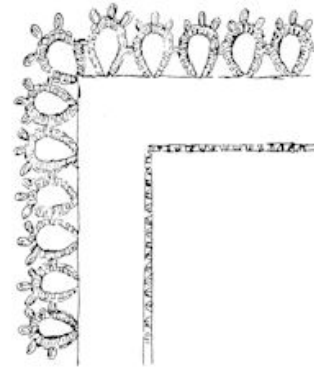
Als het omslag voor verschillende boeken dienst moet doen zou men het patroon kunnen laten doorloopen, dus niet den aangegeven hoek gebruiken. Aan de onderzijde in den rand zijn twee verschillende motiefjes aangegeven, men begrijpt dat ze één van beiden moeten gewerkt worden. De streepjes op de motiefjes geven niet de richting der steken aan, ze zijn slechts aangebracht om verschil van kleur te krijgen, evenals de stipjes.

Voor een gordijntje kan men het patroon uit-

voeren in schabloonwerk, hiertoe leent het zich heel goed. Men kan dan twee of drie kleuren verf nemen, b.v. blauw en bruin. De rand komt net boven den zoom.

ZAKDOEKJE.

Om een eenvoudig versierd zakdoekje te vervaardigen kan men een randje maken van Frivolité, bestaande uit enkel oogjes.

Dit randje wordt met het draadje, dat de oogjes verbindt, aan het zakdoekje bevestigd.

Werkt men eerst aan het zakdoekje een open zoom, niet te breed, dan heeft men een aardig geheel.

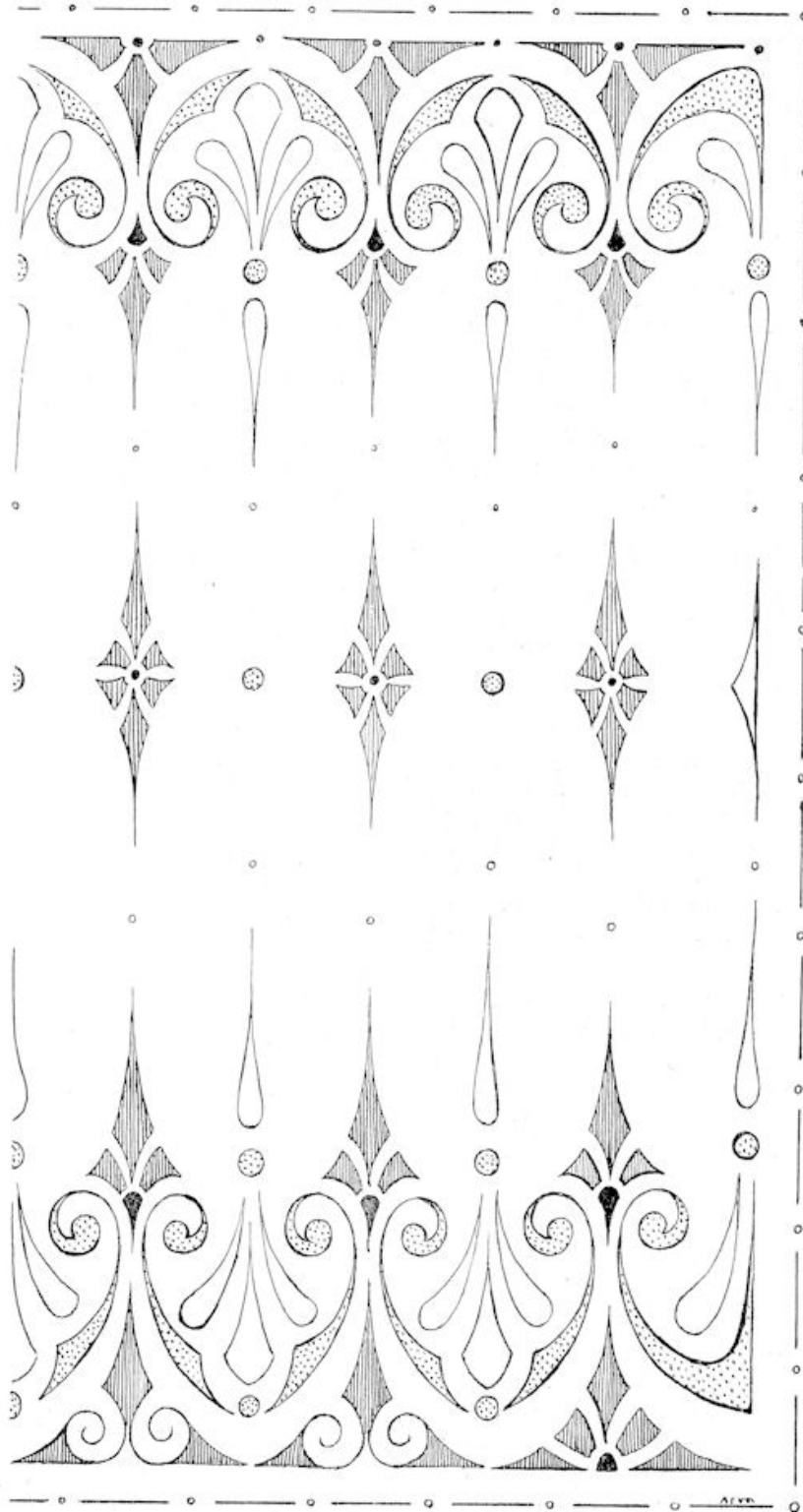
A. F. v. K.

Eerste Hoofdstuk.

Het slot Stahlheim. Dat was een trotsche naam voor de helder-witte, vierhoekige kast van een huis, al had het, met klimrozen omrankt, en prachtig gelegen in 't midden van een mooien tuin, wel een gezellig uiterlijk. Die tuin was vol bloemen van allerlei kleur en vorm, bloemen, die in bonte verscheidenheid op oud-modische wijze aan de paden van den groentetuin waren geplant of, op meer moderne manier, bloeiden op parken voor het slot.

Verder was de tuin rijk aan belommerde zitjes onder het zware geboomte en aan prieëlen, die elk hun eigen naam hadden. De tuin werd begrensd door een murmelend beekje, dat, zoo nu en dan uit zijn zachte rust opgeschrikt, de weiden overstroom-

de en het zorgvuldig opgehoopte gras als in overmoed wegroofde.

De weiden strekten zich uit tot aan het verre beukenwoud, de trots van den heer Van Heinersbach, die er dan ook alle zorg en moeite aan besteedde.

Het woud was die zorg ook waard; het herbergde veel wild; herten namen er hun weg door en zulke beuken vond men in de gansche omgeving niet. „De mooie beuk” was, zou men zoo zeggen, een boom zonder eenige fout en de meeste familie-wandelingen vonden bij dezen boom een einde. Deze familiewandelingen behoorden tot de huisorde, die slechts door zeer bijzondere voorvallen kon gestoord worden en waaraan zich ook de talrijke gasten gewoonlijk zonder eenigen tegenstand onderwierpen.

Alleen wie op de jacht ging had een verontschuldigings voor de verstoring dezer huisorde en enkele, zeer weerstrevende geesten maakten zich zelf een verontschuldigings. De meeste gasten hielden van deze wandelingen, zooals ze van alles op het slot Stahlheim hielden. 't Was daar alles zoo heel gezellig, voornaam en harmonisch.

De oude Heinersbach was een „joviale kerel”, zooals men zei; zoo verstandig en zoo vol belangstelling voor iedereen en alles. Alleen in de politiek moest men met hem overeenstemmen, want anders gaf het een breuk. Zwijgen hielp ook niet; men moest minstens „ja” zeggen op zijn uiteenzettingen; als men dat niet deed verklaarde hij met moeizaam onderdrukte gemoedsbeweging en met een stem, die klonk, zijn gevoelen.

Mevrouw Van Heinersbach was een slotvrouw, zooals men die in boeken beschreven vindt; zij gedroeg zich waardig, maar was daarbij steeds vriendelijk en voorkomend; ze sprak verstandig, maar was in alles wat ze zei zeer voorzichtig. Nauwgezet was ze zeer en stipt als de klok, die, tegenover het slot, in een ouden muurboog was vastgemetseld. Ja, zij was bijna volmaakt als vrouw en als moeder.

Zelden hoorde men in deze familie een onvriendelijk woord, en als de vier kinderen in hun onverstand met elkaar kibbelden en vochten, werden zij zonder erbarmen, schuldig of niet, over vier hoeken verdeeld en moesten daarin staan blijven, tot de op deze wijze afgedwongen liefde zich op de een of andere manier openbaarde. „Gekibbeld wordt er niet”, dat was het grondbeginsel der opvoeding en wanneer een kind met klachten over een ander aankwam, heette het: „Ach, wat, je moet het met elkaar zien te vinden, daarvoor ben je familie.”

Zoo werden de hevigste twisten in diepe verbor-

genheid uitgevochten en snel, vóór dat het ouderoog iets bespeurde, werd de verzoening gesloten.

Erg was het menigmaal, als er dan nog kleine neefjes en nichtjes bijkwamen. Die moest men, omdat ze er nu eenmaal waren, liefhebben, en, omdat ze ook nog gasten waren, moest men trachten, met terzijdestelling van eigen smaak en eigen verlangens, hen te vermaken.

Maar dat kinderleed was reeds lang voorbij en daaruit was in elk geval een sterk familiegevoel opgebloeid. De verwantschapstrekkens waren den kinderen in 't hart geprent.

Heinz was assessor, Kurt luitenant, Ruth en Gerda waren de dochteren des huizes en in huis onontbeerlijk, als tenminste hooger plichten hen daar niet vandaan riepen.

Zulk een hoogen plicht beschouwde men er dan te zijn, als bij een tante of een ander familielid krankheid in huis was, en men zich alleen daarmee niet kon redden.

„Julie hebt er immers twee, laat één ons toch helpen.”

Dan werd er één gegeven; natuurlijk, het kon immers niet anders, maar vader zag er dan werkelijk zwaarmoedig uit en sloot zijn kind in de armen, alsof het een afscheid op leven en dood gold. Moeder echter zorgde er voor, dat de huiselijke werkzaamheden tusschen haar en de terugblijvende eerlijk verdeeld werden.

't Meest was Gerda de „uithuizige dochter”. Zij had voor huishoudelijke bezigheden lang niet zoo veel gaven en belangstelling als voor de ziekenverpleging en... voor boeken. „Boekenworm” noemde haar vader haar wel vaak in vriendelijke scherts. 't Beviel hem, dat zij geestelijk zooveel bezig was. Zij las geen verkeerde boeken. Ze minde de natuur en deed veel aan natuurkennis, zij kende iedere vogelstem en haar vader vroeg haar om raad, over het werk, dat hij wilde laten doen in bosch en op akker.

Gerda kwam ook menigmaal met vragen, die van diep nadenken getuigden. Van de schepping uit ging haar denken naar den Schepper. „Gerda is mijn vroom kind”, en ook dat prees vader in haar. „Troon en altaar”, die waren den heer Van Heinersbach ook immers heilig. Daarom ging hij ook geregeld ter kerk en hij zag het niet graag, dat een der zijnen of van de gasten zich aan den kerkgang onttrok. „Dat is men als christen aan zijn God verplicht.” Overigens sprak men van deze heilige zaken in den kring der familie niet en wanneer de dominee kwam, wat hij zoo af en toe plichtgetrouw deed, spraken de heeren over kerkelijke of ook over christelijk-sociale vraagstukken en mevrouw Van

Heinersbach zorgde voor een zeer goed avondmaal, wyl ze vaag vermoedde, dat de geestelijke heer zijn portie aan vleeschelijk genot bij zich thuis wel niet zou krijgen.

Zoo strekte zoo'n avond tot algemeene bevrediging en dominee Alberts kon slechts instemmen met het algemeene oordeel: „Een ideaal familieleven. Prachtige menschen.”

In den zomer was het huis steeds vol bezoek. Neven, op de jacht belust, vroolijke, kleine nichten, gasten, die rust en stilte van noode hadden, ze kwamen in bonte afwisseling. Voor Ruth was dit een groote vreugde. Dan kwamen haar praktische talenten en haar gaven voor gezelligen omgang in het volle licht te staan. Gerda voelde zich dan een weinig uit haar evenwicht gebracht, in haar studie gestoord en met onaangenaam, schoon zacht, geweld naar vermaken en bezigheden gedrongen, die haar belangstelling niet hadden. Gaarne zou ze de op jacht beluste neven begeleid hebben, om, geduldig naast hen gezeten, te wachten, tot een haasje door de struiken ritselde of een gelukkige herten-familie uit het donker van het woud te voorschijn kwam, om zich op den akker een avondmaal te halen, maar ze durfde niet met de jagers mee, omdat immers niet elke kogel van federen schutter het doel miste. Hoe gaarne ze ook wildbraad at, ze kon zich niet begrijpen, hoe men de avond- en familievrede zoo wreed verstoren kon. Haar opvatting van het edele jachtwerk had haar reeds menig heet debat met haar neven bezorgd en in het debat was Gerda niet zoo sterk als Ruth, die er zich in verheugde, dat zij nu niet alleen haar handen, maar ook eens haar tong iets te doen kon geven. 't Allerbest kon Gerda het nog bij de rustbehoevende tantes uithouden. Dan moest men zich zeer gedienschtig houden en zakdoeken, scharen en wat nog meer op den grond viel, apporteerden, maar men kon toch ook nog eens een verstandig woord met hen praten, en een boek met hen lezen en behoefde niet steeds flauwe gekheid te maken en voor amusement te zorgen.

Tante Adelheid bracht zelf boeken mee en dan moest men uit hoffelijkheid naar 't voorlezen luisteren, zelfs als zij erg vervelend waren. Dat was nu wel niet steeds het geval, maar uit allen sprak toch dezelfde geest. Zij waren allen „vroom” en vol zendingsberichten.

Voor de zending interesseerde men zich op Stahlheim niet, men had toch werkelijk met familie en vaderland genoeg te doen.

Tante Adelheid zuchtte, als haar broeder het waagde, zooiets te zeggen. „Ach, mijn beste Rudolf, heb je immer nog geen medelijden met den nood van de heidenwereld?”

Dan lachte hij goedmoedig. „Best, bekeer ze maar allemaal met elkaar, 't is mij naar den zin en ik geef ook alle jaren, als de dominee ons met zijn ontzettend vervelend zendingsfeest aankomt, mijn twintig mark. Wat wil je nog meer?”

Dan zag de oude tante hulpeloos om zich en schudde het hoofd. Zij was lid van een zendingsvereniging en liep hoog weg met de heerlijke bijeenkomsten van deze vereeniging, maar niemand geloofde dat ze heerlijk waren, ook Gerda niet, ofschoon zij toegaf, dat het kleine, gele zendingsblad van deze vereeniging niet vervelend was.

„Tantetje, krijg ik ook eens een uitnoodiging voor zulk een bijeenkomst? Daar spreken alleen vrouwen? Is dat erg leuk?”

Tante zweeg en wyl ze zeer bedroefd en gekrenkt scheen, moest Gerda denken aan haar eigen onderzendingen, als de menschen háár niet verstonden, zoo bijvoorbeeld, als het een oppervlakkig neefje hoogst onverschillig was, hoe de sterrebeelden genoemd werden. En de sterren konden toch zoo kostelijk fonkelen. In een plotselinge aandoening sloeg Gerda haar armen om tante heen. „Ik meen het in ernst, tante, ik zou graag eens op zoo'n bijeenkomst komen en uw blad lees ik 't liefste van alle zendingsbladen.”

Een ongeloovig lachje speelde om tante's lippen. „Van alle zendingsbladen? zeg je. Er is immers geen enkel zendingsblad hier in huis. Waar zou je er dan een gelezen hebben? Maar 'k wil je wel voor zoo'n zendingsbijeenkomst uitnoodigen.”

Zij streefde de wangen van het voor haar knielende meisje. 't Was toch wel een aardig ding, die Gerda, haar peetekind.

Als 't winter werd, verdwenen de vele gasten als de trekvogels. Dan zag het slot, het vierkante huis, van alle groen beroofd, er zeer kaal uit. Kraaien huppelden over de sneeuw en 't was noodig, hooge waterlaarzen aan te trekken, als er een familie-wandeling gehouden werd.

De heer Van Heinersbach was steeds ordelijk en op tijd, zoowel in den winter als in den zomer. Om half negen 's morgens sprong hij te paard, of, als het, bij vorstweer, erg glad was, ging hij uit met wagen of slede. 't Was ongetwijfeld noodig, orde op zaken te stellen, wilde men niet toelaten, dat er domheden begaan werden. Om half twaalf volgde dan de familiewandeling, als tenminste de weersgesteldheid die niet gansch onmogelijk maakte.

Orde moet er zijn, zoowel in den staat als in de familie.

Gerda hield er niet van, dat de teugels zoo strak gehouden werden; zij was steeds weer de rebel in de familie. „Waarom moet dat ellendige wandelen

er toch zijn, juist als je heel wat belangwekkends wilt doen?"

Op zoo'n vraag bekwam zij maar zelden een antwoord. Haar vader lachte bij zoo'n vrijpostigheid maar eens behaaglijk; hij werd niet grof zooals andere vaders dat wel eens kunnen doen; hij was zich zijn overwicht daarvoor te veel bewust; men moest toch zijn orders opvolgen en zich naar de huisorde schikken. Dat stond rotsvast. Gedachten zijn tolvrij, en, wanneer zij ook al eens over de lippen komen, dan is dat somstijds immers heel vermakelijk. Doordat de heer Van Heinersbach het verstond, een aanmerking zoo heel beminnelijk te negeren, kwam niemand op de gedachte, dat hij toch wel een weinig aanleg voor huistyran kon hebben; men vond hem in alle opzichten als huisheer, vader en echtgenoot onovertrefbaar. Droeg hij zijn vrouw, zooals men 't wel eens uitdrukte, niet op de handen en was hij niet hoffelijk tegen haar, zooals dat een echt ridder betaamde? Men zag het de beide echtgenooten immers aan, hoe tevreden ze met elkaar waren. Natuurlijk, er kwamen ook dagen, waarin zijn luim slecht en allerslechtst was, maar waar kwam dat niet voor en heftig werd hij niet vaak. Was dat het geval, dan beschouwde men het als iets naars, waaraan nu eenmaal niets te veranderen viel en waarover hij zich zelf al spoedig, zoo heel in stilte, schaamde.

De beide zonen waren flink en oppassend, en als „de jongens”, zooals ouders en zusters hen noemden, met vakantie overkwamen, was de vreugde groot.

Heinz was een groot vereerder van Ruth; hij achtte haar flinkheid en haar gemakkelijke omgangsvormen. Kurt hield zich meer aan Gerda. Hij dwaalde gaarne met haar door de vrije natuur, stelde belang in haar boeken en studiën en ook was hij gaarne in haar kamer, waar hij zich bezig hield met houtsnijwerk en waar hij allerlei nuttige en nuttelooze dingen in elkaar knutselde.

Zoo was men eens, bijna ongemerkt, een eind in den winter gekomen. Ganzen- en varkensslachtering brachten een kleine verstoring in het leven van elken dag. Moeder en Ruth stonden 's morgens onnoodig-vroeg op, zooals Gerda, terwijl ze schuld bewust hun voorbeeld volgde, zuchtend constateerde, om dan de heele slachtkliek in donkerheid en kou mee te maken.

Vader zat eenzaam aan 't ontbijt, maar hij bleef geduldig, omdat deze aanval op de huisorde, door de regelmatigheid waarop hij elk jaar terugkeerde, reeds bijna tot de orde was gaan behooren.

Daar kwam de post en met de post een tijding, die den ouden heer geheel uit zijn evenwicht bracht.

„Nu nog mooier. Is de bengel gek?” riep hij en daarbij sloeg hij met zijn vuist op tafel; „dat verloofd zich of 't maar niets was. Gravin Karola Reinfeld; het heerlijkste wezen. . . . natuurlijk, dat zeggen zulke domme jongens altijd, zelfs al loopen ze zóó hun ongeluk in.”

Hij hijgde van opwinding.

Alsof hij 't zijn ouders niet eerst eens had behooren te vragen. „'t Kwam als een storm over mij — zij zag er zoo verrukkelijk uit. Wees niet boos, lieve ouders, en geef ons uw zegen.”

Heinersbach trok aan het schelkoord, of het stuk moest.

„Ik laat de genadige vrouw vragen — ik moet haar spreken. Dadelijk spreken. Er is een bericht, dat. . . . nu ja, goed, zeg maar, dat ik haar spreken moet”, riep hij den binnentredenden knecht toe.

Deze verdween zonder een woord te spreken. Het gewone „tot uw dienst” bleef hem van verbazing in de keel steken. De bereiding van worst was toch zulk een gewichtige bezigheid; dan moest er wel heel iets bijzonders voorgevallen zijn.

Buiten adem bijna bracht Alfred zijn boodschap over.

„Ik? Nu? Wat is er dan?”

Met oogen, die, zonder dat zij sprak, het „wat is er dan?” vroegen, kwam mevrouw van Heinersbach in de eetkamer. Haar man schoof met de plechtige waarde van een ceremoniemeester een stoel voor haar naast den zijne.

„Hier, lieveling, lees. Heinz heeft zich verloofd. Zonder ons te vragen, zonder dat wij haar kennen. Zij heeft hem gelokt; anders kan ik 't mij niet verklaren.”

Een uur later reed er een bode met een depeche naar de stad.

„Wij verwachten je morgen met den middagtrein. Al het andere mondeling.”

(Wordt vervolgd.)

Haar groote oogen ver wegziende naar wat zij alleen schouwen kan, zit ze met het sprookjesboek in de handen, de oudste zuster, en vertelt: —

Daar was ereis. . . .

En kleine, aandachtige kinderkopjes zijn naar haar opgericht, ernstige, luisterende oogen zien naar haar op.

Ze vertelt.

Van een mooie prins, die op een trotsch paard

Niets van dit alles — het kibbelen alleen uitgezonderd natuurlijk.

Maar het werk?....

O, neen. Werk voor de Zending! Werk voor de armen! Doe het om de vreugd van den arbeid zelf! Of doe het om de eer! Laat 't een wedstrijd zijn wie 't meest heeft, 't meest doet. En ge moogt de voldoening koesteren, mee te hebben geholpen, iets goeds tot stand te brengen, méér en beter te hebben gedaan, dan al die vele toeschouwers, die slechts critiseeren, en niet mee de handen uit de mouw steken.

Zeker, dat is alles waar en goed. Dat geef ik volkomen toe. Alleen — en daar wilde ik slechts op wijzen — moet ge daarbij niet vergeten, dat die eer, die voldoening, die vreugd om den arbeid — uw loon dan ook is. En verwacht niet, voor den aldus betaalden arbeid óók nog een loon te vinden Boven bij Hem, die gezegd heeft, dat op die manier „zij hun loon wèghebben.”

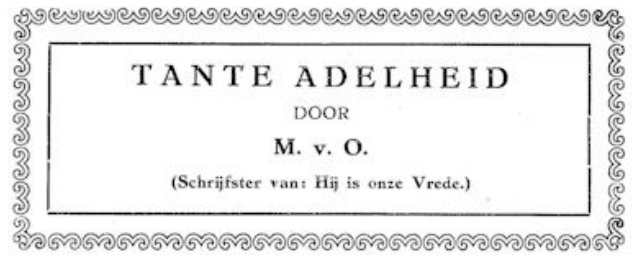
Eén van beiden slechts: of een loon *hier*, in de eer, in de menschengunst, in den gezelligen arbeid of eenmaal Boven het loon om de dingen die niemand kende of waardeerde — dan God alleen.

Ge moet nu vooral niet denken, dat ik geen groot respect heb voor meisjes, die aan allerlei Christelijken arbeid meedoen. Ik durf me haast niet voorstellen, hoe 't er in de wereld uit zou zien, als al zulke dingen niet werden gedaan. Oók blijkt het voor sommige menschen vaak noodig, dat we hun rechterhand laten weten, wat de linker doet. En zóó kunnen we altijd ook niet mijden in 't openbaar te werken, zelfs al wordt — zooals bij intekenlijsten enz. dan soms gegeven op de manier van „je kunt er niet van buiten.”

Al die dingen zijn noodig en nuttig. Maar ik wilde slechts opkomen tegen wat ik zoo vaak zag, dat die ijverige arbeidsters zichzelf en hun arbeid, hun „zelfverloochening” zoo hoog aanslaan, en dan denken dat anderen die (voor 't oog te zien dan altijd) minder doen — ook minder *zijn*. En het is juist en vooral in den arbeid voor Gods Koninkrijk een dringende eisch: dat de een den ander uitnemender achte dan zichzelf.

En ik wilde wel, dat ieder meisje, dat er zoo heftig op stáát „er de eer van te hebben” (want heel iets anders is het, wanneer die eer vrijwillig, onwillekeurig gegeven wordt) er aan zou denken, dat zij op die manier reeds dadelijk, haar loon wegneemt.

CONSTANCE.

Tweede Hoofdstuk.

Aan wat eenmaal gebeurd was, viel niets meer te veranderen. De wederzijdsche ouders hadden brieven gewisseld en die praktische zaken besproken, waaraan de domme jongen natuurlijk niet gedacht had; de verlovingskaarten hadden hun werk verricht en nu werd in groote spanning het bezoek van de Reinfelds afgewacht.

Vader Reinfeld was Overste, een streng-militaire verschijning; de moeder verscheen, rijk met goud behangen en de bruid was groot en slank, vriendelijk en vrijmoedig, zonder een zweem van schuchterheid. Haar verstandige oogen namen alles in haar omgeving op; zij bewonderde de oude, fraaie borden en kommen, de schilderijen en alles, wat er nog meer te bewonderen was en zij scheen er in 't geheel niet aan te denken, dat zij zelf aan een zeer nauwgezet onderzoek werd onderworpen. Haar geëmancipeerd voorkomen was den heer Van Heinersbach zoowel als zijn vrouw zeer onbehagelijk. Ruth vond haar aard zeer modern en fameus; Gerda wist niet, of zij zich aangetrokken of afgestooten gevoelde, echter, welke de indrukken ook mochten zijn, Heinz' bruid behoorde van nu af tot de familie en daarnaar had men zich te gedragen. Vandaar dat Karola niets dan hartelijkheid onderzond en dat beviel haar zóó goed, dat zij Heinz, die erg verliefd op haar was, verzekerde: „Jij, het bevat me hier. Ik wou hier wel langer blijven.”

Deze wensch scheen zeer naar den zin van alle gezinsleden te zijn. Karola's ouders reisden af, met bloemen en vruchten beladen, en Karola bleef. Daar ook de gelukkige bruidegom nog bleef, behoefde Karola zich niet vervelen. Hij scheen alleen voor zijn bruid daar te zijn, wat Ruth „iets vanzelfsprekends” vond, maar 't deed haar ondertusschen toch zóó onaangenaam aan, dat zij daardoor met een allerslechtste luim te kampen had. „Ja, 'k ben eenvoudig afgezet. Vroeger was het: Ruth hier en Ruth daar. Enfin, voor mijn part.”

„Hoor eens, Heinz,” zei Karola, even nadat haar ouders waren afgereisd, „ik sterf van heimwee naar een sigaret. Waarom presenteer je me er niet een?”

Met een haast, die van verlegenheid getuigde, greep Heinz naar zijns vaders sigarettendoos.

„U staat het mij toe, papa?”

Vader Heinersbach antwoordde niet; hij knikte bijna onmerkbaar met het hoofd en zijn neusvleugels beefden, een teeken van zijn hoogste ongenoegen. Mevrouw Van Heinersbach trok nerveus aan haar kluwen haakgaren, terwijl Ruth en Gerda met vroolijke nieuwsgierigheid naar hun aanstaande schoonzuster zagen.

„Wat kijk je mij aan”, vroeg Karola. „Je hebt toch wel eens eerder rookende dames gezien?”

„Nee,” lachte Gerda, terwijl Ruth de behoefte gevoelde, iets van „achterhoekers” ter verontschuldiging te mompelen.

Dit alles prikkelde den ouden heer Van Heinersbach en hij zei, hard en koud: „Gekkepraat. Van „achterhoekers” is geen sprake. Bij ons is 't geen mode, dat dames rooken.”

Bruidegom en bruid wisselden welsprekende blikken; er volgde een pauze van neerdrukkend zwijgen, en eindelijk stelde Ruth voor, een wandeling te maken. Dit voorstel bracht verademing en werd dadelijk aangenomen.

Van dit oogenblik af vermeed Karola het, in tegenwoordigheid van den „strengen papa”, zooals zij hem noemde, te rooken, want zij was zeer goed opgevoed. Mevrouw Van Heinersbach zag zich echter vaker tot taak gesteld, haar „oude” tot bedaring te brengen.

„Zij is alleen maar anders opgevoed, Rudolf, en wat haar ouders haar niet verbieden, mogen wij haar niet kwalijk nemen. Zij kan het toch ook niet helpen en zij maakt onzen Heinz zoo gelukkig.”

„Zoolang als 't duurt. Vrouwen, die rooken en op de jacht gaan, vind ik onnatuurlijk,” knorde hij. „Zij stond mij tegen, toen zij daar gisteren zoo triomfantelijk aankwam, omdat zij een bok had geschoten.”

„Ja, ja, ik zou ook niet graag willen, dat onze meisjes dat deden...”

„Dat zou ik ook wel eens willen zien,” viel hij haar in de rede. „Denk maar eens aan onze Gerda, die kan 't niet eens aanzien, als ze hoort losknallen. Ze heeft me vroeger eens een kapitalen bok, die ik onder schot had, doen vluchten. 'k Heb er haar toen heel wat over laten hooren, maar 't beviel mij toch wel in haar.”

„Karola is ook een goed kind”, zei mevrouw Van Heinersbach vergoelijkend; „wacht maar, tot Heinz haar sommige gewoonten heeft afgeleerd.”

Hij lachte spottend. „Och, die domme vent, wat zou hij haar afleeren,” maar na zulke vermaningen nam hij zich toch voor, zich van zijn beste zijde te laten zien en zijn aanstaande schoondochter toonde hij een vriendelijk gezicht.

„Er mag geen oneenigheid in onze familie komen,

Rudolf. Weet je nog van de vier hoeken, waarin we onze kinderen zetten, als er gevaar dreigde?”

Hij lachte vergenoegd bij deze herinnering.

„En nu zou je me zelf wel graag eens in zoo'n hoek willen stoppen, is 't niet? 'k Ben toch vriendelijk en innemend genoeg tegen dat domme vrouwmensch. Ze zou maar eens goed haar best doen, om koken te leeren, dan zou ze die domheden wel afleeren.”

Heinz voelde zich voor de eerste maal niet op zijn gemak in het ouderlijke huis en fluisterde zijn liefste in, dat hij zijn Kerstverlof in Stackelberg wilde doorbrengen, om zijn aanstaande schoonouders eens recht goed te leeren kennen.

„'t Is mij goed, maar de strenge papa stoort mijn vrede niet. Men moet de menschen nemen, zooals ze zijn.” Zij speelde met den gouden kettingarmband, die hij haar gegeven had, zag nadenkend voor zich en meende dan: „Jij en Gerda hebt nog het meest van elkaar en je bevalt mij dan ook 't beste.”

„Gerda?” herhaalde hij verwonderd, „wat zeg je daar? En Ruth was altijd mijn lievelingszuster.”

Zij schudde het hoofd. „Ruth wil iets zijn, wat zij niet is. Zij doet zich zoo modern voor, en als zij haar sigarette laat walmen, ziet er dat vreeselijk onnatuurlijk uit. De kooklepel behoort tot haar natuurlijk element en al het andere, haar vele potsen, haar overmoed, het is al opgelegde onnatuurlijkheid.”

Deze harde kritiek mishaagde Heinz, maar daar het mishagen in den bruidstijd naast de verliefdheid geen plaats kan vinden om te groeien, dreigde hij Karola slechts lachend met den vinger en vroeg: „En Gerda dan? Kan zij bestaan voor den richtstoel van uw Genade?”

„Bij Gerda is alles natuur en harmonie. Zij is niet gemakkelijk te doorgronden en toch zou ik dit gaarne willen. In zich heeft zij een heimwee naar iets onbekends en dat heb ik ook gehad, tot... tot... ja, tot jij kwaamt.”

Zij zag aan hem voorbij, toen zij dit zei en ze scheen geen acht te geven op zijn teedere woordjes. Haar diep nadenken en haar ernst vond hij verrukkelijk en die wilde hij niet storen.

„Het leven is toch eigenlijk vreeselijk banaal,” ging ze voort. „Ik heb mij dat aanstoot gevende rooken eens in een wereldsmart-stemming aangevend. Ik ben lang niet zoo vroolijk en luchtartig, als je ouders wel denken, maar, weet je, zulk een eezame huisvrouw, die den ganschen dag kookt en voor afwisseling kousen stopt word ik toch ook niet.”

Zij zuchtte. „Ik ben geen schoondochter, zooals je ouders die zich wenschen.”

„Maar een vrouw, zooals ik er mij een wensch,”

riep hij hartstochtelijk en toen eindigde het gesprek in een stroom van liefdesbetuigingen.

Derde Hoofdstuk.

Bij het Kerstfeest bleef voor 't eerst in het leven in de familiekring op Stahlheim een plaats onbezet. Heinz kwam niet.

Allen voelden dit als een gemis en dat *hij* dit niet zoo voelde, smartte Ruth diep en maakte haar boos op haar schoonzuster. „Dat zulk een vreemd mensch mij 't hart van mijn broer ontsteelt, dat is afschuwelijk.”

Zij was zoo onvoorzichtig, dit niet alleen te denken, maar ook te zeggen en daarmee ontketende zij een waren storm van ontrusting en moest een lange vaderlijke voordracht aanhooren over huwelijk en familiegeluk.

De plaats, door Heinz ledig gelaten, werd door tante Adelheid ingenomen. Zij noemde zich zelf een „gatenstopper” en allen gaf het een gevoel van dankbaarheid, dat de „beste” — zooals haar bijnaam voor familiegebruik was, was overgekomen. Zij was werkelijk heel goed en nooit gaf ze aanleiding tot onrust, want zij bezat alles, had niets noodig en behoefde ook niet beziggehouden te worden. Zij scheen zich steeds behagelijk te gevoelen en immer had ze den een of anderen hoogst-gewichtigen arbeid. Zij ging „juist heden bijzonder gaarne” met vader wandelen, wanneer niemand anders daartoe tijd of lust had, maar wanneer er teveel liefhebbers waren, dan kon ze — gek dat het nu juist zoo trof — onmogelijk meegaan.

Een kind heeft gewoonlijk niet veel opmerkzaamheid voor zulk een zelfopoffering, maar juist op dit Kerstfeest begon Gerda haar tante met belangstelling gade te slaan. Zij was toch eigenlijk anders dan alle andere menschen. Haar onzelfzuchtige toegevendheid had menigmaal toch plotseling een einde en dan kon de „beste” hopeloos stijfkoppig zijn. Dit was dan het geval, als haar godsdienst op de een of andere manier in het gedrang kwam.

„Waarom moet tante Adelheid 's morgens altijd een poos alleen zijn?” hadden de kinderen vaak gevraagd. „Wat doet zij dan?”

Eens had vader die vraag gehoord en met diepen ernst had hij geantwoord: „Dan leest ze in den Bijbel en bidt. Dan mag je haar niet storen.” Wonderlijk. Dat deed toch immers niemand in huis. Waarom moest tante dan zoo extra lang bidden? 't Gebed, dat *zij* 's morgens en 's avonds deden hield toch hoogstens maar twee minuten op.

Verder dachten ze er echter ook niet over na. 't Behoorde nu eenmaal tot de huisorde, dat men tante Adelheid, als zij er was, een poosje alleen liet en geen drukte voor haar duur maakte.

Nu echter wekte deze bekende zaak in Gerda's hart belangstelling.

Wanneer de „beste” na dezen tijd van afzondering weer in de familiekring kwam, zag ze er dikwijls zóó stil-gelukkig uit, alsof ze heel iets heerlijk beleefd had en nu op een gelegenheid wachtte, om iets heel liefs te zeggen of te doen. Gerda verwonderde er zich over, dat ze dit nog nooit eerder bemerkt had en er kwam toch een zeer bijzondere atmosfeer, iets, dat zeer weldadig aandeed, met tante Adelheid in de kamer.

De stille, bescheiden tante, begon haar verwondering te wekken. Was zij dan nooit in een slecht humeur? of ongeduldig? of droefgeestig? Gerda had wel eens kunnen probeeren haar te ergeren, maar dat ging toch ook niet, want de meerdere ijver, waarmede zij omtrent tante haar waarnemingen ging doen, deed haar hart van meerdere liefde kloppen. Als zij eens met haar tante alleen zou zijn en de gelegenheid deed zich voor, dan zou ze haar toch eens vragen.... ja, wat eigenlijk? Men kan immers zoo slecht in woorden uitspreken, wat men vermoedt, zonder het te verstaan.

(Wordt vervolgd.)

**HORTENSE DE BEAUHARNAIS
KONINGIN VAN HOLLAND**

I.

Kinderjaren.

Geboren terwijl haar ouders gescheiden leefden, is het, alsof er reeds in de wieg een schaduw valt over 't lot van Hortense de Beauharnais, de latere eenige koningin van Holland. En hoewel ze ook tijden gekend heeft van uiterlijke glans en glorie, kan men het „gelukkig als een koningin” toch moeilijk op haar toepasselijk achten.

De familie de Beauharnais was afkomstig uit Orléans. De grootvader van Hortense, de markies de Beauharnais, werd in 1757 benoemd tot „Gouverneur-Generaal van de eilanden onder de wind van Amerika.” In deze betrekking knoopte hij op het eiland Martinique vriendschapsbetrekkingen aan met de familie Tascher de la Pagerie, eveneens uit Orléans afkomstig, doch op Martinique woonachtig

IN DE STILTE

VAN

GERAERT VAN SUYLESTEIJN.

Ik wacht soms in de laatste dagen
Of Gij niet eindelijk komen zult:
Ik kon niet dikwijls naar U vragen
Omdat mijn hunkrend aardsch behagen
Uw zacht verlangen had verhuld.

Ik weet wel hoe Uw oogen wenken
En hoe Gij altijd bidt voor mij —
Nu moet ik telkens aan U denken....
Maar andre oogen, ander wenken
Is dichter bij — —

Gij weet toch dat ik niet kàn komen,
Dat ik in al mijn trachten viel!
Gij hebt mijn vrede weggenomen —
Nu ben ik bang! Wil eindelijk komen
Naar mijn vermoeide ziel.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

3

(Schriftster van: Hij is onze Vrede.)

Of tante misschien iets merkte van Gerda's moeilijk schouwen en vragen? Zij zag haar menigmaal zoo liefdevol en nadenkend aan, dat het meisje verlegen werd onder haar blik.

„Gerda,” zei ze op zekeren dag, „als ik jongere beenen had, zou ik graag eens met je door 't bosch dwalen en dan moest je mij je waarnemingen eens alle vertellen. Je ziet veel in 't leven van het woud.”

Gerda's oogen begonnen te lichten. „Ja, tante, dat zou heerlijk wezen. Alles glinstert vandaag, of 't al Kerstfeest was. Als wij na veel moeite en met behulp van watten onzen Kerstboom een wintersch aanzien geven, dan heeft de natuur, veel schooner, in een paar uur al de winterpracht over het bosch uitgestrooid.”

„Ja, ja, God maakt alles groot en heerlijk en wij, arme stumpers, blijven in ons werk klein.”

't Heete bloed steeg Gerda naar 't gelaat. Waarom

had zij toch „natuur” gezegd en „God” gedacht? Tante streefde liefkoozend haar heete wangen. „Kom, kind, wij wagen het. Tot het jagershuisje zal ik nog wel kunnen komen. Als 't maar niet te glad voor mij is.”

„Ik steun u,” riep Gerda ijverig, „ik heb kracht. Tante zal niet vallen.”

Spoedig wandelden ze gearmd langs de besneeuwde dorpsstraat. Gerda vermoedde niet, hoeveel tante juist nu over haar petekind aan God te zeggen had. Niet slechts in haar stille morgen-aandacht, neen, ook nu, nu ze stevig, als om steun zoekend, op den arm leunde van Gerda, die nog niet verstond, hoe daar is een geheime macht, die harten vereent en ze trekt naar hooger, naar den hemel.

„Tantetje, u is zoo stil,” begon Gerda. „Als anderen stil zijn, denk ik vaak, dat ze boos zijn of treurig of dat zij zich vervelen en dat ik voor afleiding moet zorgen, maar bij u denk ik dat niet, tante....” Zij aarzelde en dan, ineens een besluit nemend, wierp ze er uit: „Tante, waar hebt u uw onbegrijpelijk, steeds evenmatig-blijvend gelukkig-zijn vandaan?”

„Van Jezus.”

Behalve dan in de kerk en in een kindergebed had Gerda nog niet vaak dezen heiligen Naam gehoord. Nu voelde ze zich doorhuiveren van een innerlijke beweging, nu zij dezen Naam met zulk een innigheid hoorde uitspreken.

„Tante,” vroeg ze na een korte pauze, geheel verward: „Is u altijd zoo gelukkig geweest?”

„Nee, kind, mijn jeugd was rijk aan tranen en ik gaf mijzelf den naam van asscheipoester, want ik meende, dat ik altijd achteraf moest staan. Ik was zoo ziekelijk; wat ik juist het lustigste vond, kon ik niet meemaken en dat maakte mij onvriendelijk; ik weet, ik was vaak hatelijk tegen mijn broers en zusters, en daarbij beeldde ik mij in, dat zij hatelijk tegen mij waren en dat maakte mij steeds boozer en ellendiger. Menigmaal hoorde ik, hoe familieleden tegen elkaar zeiden: „Laat haar toch in huis blijven; zij bederft altijd 't heele spel.”

„Tantetje, dat was toch heel leelijk van hun,” riep Gerda daartusschen.

„Ja, maar, kind, ik bedierf werkelijk het spel vaak genoeg en dat maakte mij langzamerhand zóó ongelukkig, dat ik maar 't liefst in den vijver zou gesprongen zijn om de anderen niet meer in den weg te staan. De vijver was omgeven door een dicht elzenbosch en daar zat ik 't liefst en hoorde naar de kwakende kikvorschen en klagende padden. Ik beeldde mij in, dat die dieren mij beter verstonden dan de menschen; hun klagende tonen pasten bij mijn treurig hart en als ik bij mijn vrienden in de

diepte sprong, zoo dacht ik, zouden ze een lijkzang zingen, even schoon als het zingen der klokken, zoo plechtig-klagend."

Gerda's oogen vulden zich met tranen, en zij drukte tante's arm, die op haar jongen arm rustte.

„Tantetje, arm, lief tantetje, hoe kwam het dan, dat u in werkelijkheid toch niet in 't water bent gesprongen?"

„Dat kwam van den Heiland, om Wien ik mij niet bekommerd had. Hij zocht en vond mij."

„Maar hoe — op welke manier dan?"

„Door een boek. Ik las veel en eens had ik een boek opgedolven uit de groote boekenhoop, die op den zolder verging. Het kleine boekje had zulke grappige prenten; ik moest lachen, toen ik ze zag en ik nam het mee, om nog méér te kunnen lachen, maar ik kon niet meer; ik werd angstig, want in dat boek was mijn hart afgebeeld en dat was gevuld met booze dieren."

„O, tante, en u is zoo goed."

„Nee, kind, ik merkte, dat zij daar werkelijk waren: nijd, haat, ijverzucht, dat zijn allemaal booze dieren, die diep in 't hart invreten en het leven verbitteren. Ik las nog meer in dat boek; ik las ook, wat Jezus wil doen en hoe het hart van die booze dieren verlost kan worden. Toen heb ik elken dag in dat boek gelezen, totdat ik het bijna van buiten kende en ik was bedroefd om dat booze hart en toen heb ik tot den Heiland geroepen, die zondaren zalig maakt en toen — ja kind, toen is Hij mijn Vriend geworden en ik was gelukkig."

Zij zweeg en Gerda zweeg ook. Zij waren in het bosch gekomen. Daar was alles stil en zwaar woog de blinkende witte sneeuw op de dennetwijgen, die zich niet bewogen, maar Gerda zag heden de schoonheid van het woud niet, zij lette niet op de kleine, hongerende musschen; zij zag met stille verwondering naar dat stralende, vredige gezicht en 't allermeest moest ze zich verwonderen over de jeugdgeschiedenis van tante, die zoo anders was, als Gerda 't had gedacht.

„Tantetje," zei ze na een lang, lang stilzwijgen, „ik zou graag dat boek willen lezen. Hebt u 't nog?"

„Of ik het nog heb! O, kind, ik heb het zoovaak weggegeven, maar jij zult er ook een hebben, mijn petekind, mijn liefste."

Gerda was zeer stil op den verderen wandelweg: zij moest steeds weer, zoo van terzijde, naar 't stille, edele gezicht van tante zien. Zoo ziet men er dus uit, als de booze dieren zijn verjaagd door Jezus, die in het hart is komen wonen.

Ook tante was stil; dat kwam wel hiervan, dat zij met den Heiland sprak, omdat een brandend verlangen heel haar hart vervulde. „Heere, zij

begint naar U te vragen, o, nu smee ik U, ik smee, laat haar niet weer los; Uw eigendom moet zij worden, geheel en al."

.. .. .

„Kind, ik geloof, dat wij naar huis moeten gaan. Mijn oude beenen worden zoo moe."

„Nu al? Tantetje, ik zou nog wel heel, heel lang willen wandelen en dan moest u mij vertellen, wat u gedacht hebt en doorleefd."

„Wij hebben nog een langen terugweg," zei tante lachend.

„O, leun dan maar op mijn arm, als u moe is. Alstublieft. En zoo'n wandeling maken we nog vaker. Is 't goed? Ja?"

Toen zij thuiskwamen, was de, op het land met verlangen verwachte, postbode daar.

„Tante Adelheid heeft natuurlijk weer het leeuwen-aandeel," riep Ruth haar tegen. „Drie brieven en vier stuks drukwerk. Maar wij hebben een brief van 't bruidspaar. Vreeselijk leuk schrijven ze, enkel verliefde onzin."

Gerda lachte. 't Was heel prettig, zulke verliefde onzin aan te hooren en, hoe heerlijk de wandeling met tante ook geweest was, 't was haar nu toch te moede als de poedel, die zich eens ter dege moet schudden, omdat er na 't bad te veel waterdruppels tusschen zijn haren zijn zitten gebleven. Daar was iets in haar hart gedrongen en dat maakte haar ongedurig.

De brief werd met veel genoegen door moeder nog eens voorgelezen en het lachende geluk, dat uit iederen regel sprak, verhelderde haar gezicht.

Gerda dacht, dat het toch wonderlijk moest zijn, als twee menschen, tot dusver elkaar geheel vreemd, nu plotseling alles met elkaar gingen deelen en zonder elkaar niet meer gelukkig konden zijn.

Vader Heinersbach glimlachte zoo nu en dan welgevallig, maar soms ook was het, of er een wolk op zijn voorhoofd kwam.

„Er is toch geen enkele malligheid, waaraan zij geen deel heeft en die hij niet meemaakt, de domme jongen," knorde hij.

„Dat is juist prettig, papa," verdedigde Ruth, „zoo een moet hij juist hebben, die hem een beetje opfrischt en van zijn oude akten weghaalt."

„Laat hem maar bij zijn akten zitten, daar hoort hij en een vrouw behoort in huis en niet op het sportveld of op de renplaats," zei haar vader hard.

„Ja, papa, dat is nu eenmaal mode in onzen tijd. Wij, Gerda en ik, zijn ouderwetsche meisjes...."

„Dat zul je ook maar blijven," onderbrak hij haar, bijna heftig.

Ruth was een oogenblik stil. Heftige vaders moeten met voorzichtigheid behandeld worden. Dan

begon zij, voorzichtig vragend: „U houdt toch van haar, papa? Toen zij zoo goed met de jonge zwarte kon omgaan, hebt u toch gelachen en bravo geroepen.”

„Nu ja. Zij deed het onverbeterlijk als de beste stalknecht en het beest was niet gemakkelijk in 't goede tempo te houden. Als staljongen zou ze heel goed zijn, maar in mijn schoondochter wensch ik een beetje meer vrouwelijkheid.”

Mevrouw Van Heinersbach was het met haar man eens. Familie, huis, keuken en daarnevens een dosis kennis, een paar liefhebberijen, de noodige wereldwijsheid en een paar amusementen, zoo hoorde het nu eenmaal — maar in de eerste plaats gold het nu, dat jong geluk voor alle rampspoeden en ook voor vaderlijke kritiek te beschutten.

„Heb toch geduld, lieve man, zij zal zich wel gauw naar onze familie schikken. Is de bruidstijd eerst voorbij en heeft Heinz zijn jonge vrouw in het eigen nestje gebracht, dan zal hij gauw genoeg merken, dat hij een huisvrouw noodig heeft.”

„En zij? Dan zal zij dadelijk maar gehoorzaam en volgzaam wezen? Jawel, dan ken je de vrouwen slecht,” lachte hij; maar in zijn lach kwam ook bitterheid tot uiting.

„Zij heeft onzen dommen jongen heel lief,” zei ze met moederlijke trots, en die trots deed haar man zóóveel genoegen, dat hij met ridderlijke waardigheid haar hand kuste en met deze ietwat ouderwetsche handeling werd er aan het gesprek een einde gemaakt.

RICHARD WAGNER.

Toezending van eenige muziekstukken door den uitgever Joh. de Heer te Rotterdam, en een brief van een belangstellende lezeres zijn aanleiding tot het schrijven van dit artikeltje.

Wat het eerste betreft: De welbekende Rotterdamsche uitgever beoogt met z'n uitgave van „Bloemlezing Meesterwerken” verschillende schoone gedeelten uit beroemde compositie's onder het bereik te brengen van muziek-minnend publiek. Hij heeft zich daarbij de medewerking weten te verschaffen van den heer R. Gerretson, die de allesbehalve gemakkelijke taak op zich heeft genomen de stukken voor harmonium te zetten. Allesbehalve

gemakkelijk, — omdat oorspronkelijk de muziek niet bestemd was voor een instrument als ons huisorgel. We meenen evenwel reden te hebben om het verschijnen van deze uitgave te moeten toejuichen. Al was het alleen hierom, dat we bij deze werken der groote meesters nu eens niet slechts de muziek, maar ook de woorden hebben. In hoeveel muziekalbums komt b.v. niet voor een fragment uit: „Die Jahreszeiten”? Maar wanneer treft men de tekst er bij aan? Hoogstens staat er eens boven: „Komm holder Lenz” of uit „der Messias”: „Er weidet Seine Herde” of iets dergelijks. Men speelt dan 't stuk en vindt het natuurlijk mooi! Doch om over 't mooie van een compositie te oordeelen, dient men toch te kunnen nagaan of tekst en muziek met elkaar in overeenstemming zijn. Hiertoe nu biedt deze uitgave gelegenheid. En al mag het dan soms ook wel eens eenige moeite geven om de begeleiding van een of ander recitatief op een harmonium tot zijn recht te doen komen, met een vasten wil en wat studie brengt men er wel wat goeds van terecht. Gemakkelijk zijn deze stukken nu juist niet allemaal: er komen wel eens ietwat lastige passages in voor. Doch dat is geen bezwaar; wie niet al te onbedreven is op 't klavier, zal met wat studeeren deze bezwaren wel spoedig overwinnen. Ik veronderstel zelfs, dat heel veel lezeressen deze stukken wel „prima vista” kunnen spelen. In ieder geval: men make kennis met deze muziek. Tot nu toe ontvingen we de no. 1—4. Dat zijn: „Lobgesang” van Mendelssohn Bartholdy, „Lohengrin” (fragment) en „Tannhäuser” van R. Wagner en „De Jaargetijden” (lente en zomer) van Haydn. Andere zullen nog volgen en bij toezending hopen we gelegenheid te hebben er melding van te maken.

In de tweede plaats werd me door de redactie een brief gestuurd van een abonnée te Amsterdam, die veel voor muziek voelt en die gaarne eens iets over de groote meesters en hunne werken wilde vernemen. In 't bijzonder worden de namen Gustav Mahler en J. S. Bach in haar schrijven genoemd. Gedeeltelijk geeft dit artikel al een antwoord op het verzoek. Nog vóór de brief was gekomen, stond het al vast om zoo nu en dan eens iets over de groote toonkunstenaars te plaatsen. Dat niet Mahler maar Wagner de primeur heeft vindt z'n reden in de hierboven genoemde uitgave van Joh. de Heer. Bovendien, — het zal de belangstellende lezeres zeker niet onbekend zijn, dat over Gustav Mahler een zeer lezenswaardig artikel is verschenen in „Stemmen des Tijds” (September aflevering 1919) van Dr. J. C. de Moor. 't Was dus vrijwel overbodig om over dien componist nu nog eens te schrijven in „Meisjesleven”. Wat onze abonnée evenwel schrijft over de muziek van Mahler en Bach

naar Weenen vertrokken, werd de correspondent van het *Handelsblad* uitgenoodigd, op het kasteel een kijkje te komen nemen. Er werd een afscheidsfeest gevierd, en de meisjes waren, ondanks het feestelijke, nog al erg onder den indruk van het afscheid. Ze waren van haar verzorgers gaan houden, en daarbij: ze komen zonder uitzondering uit verarmde families van den middenstand, en velen van haar hebben, ondanks haar jeugd, reeds een bitteren strijd om het bestaan achter den rug. Nu hadden ze zes weken lang genoten van een frissche omgeving en van voedzame maaltijden met ongekende heerlijkheden als chocolade, cacao, boter en melk. 't Was geen kleinigheid, nu weer terug te moeten naar de oude omgeving. Gaarne zou het comité ook dezen winter doorgaan met het opnemen van meisjes. Doch dit kan alleen, wanneer bij het Roode Kruis in Den Haag de noodige gelden en levensmiddelen inkomen.

In Polen. Af en toe hooren we nog eens van die bijzonderheden, die ons doen begrijpen welk een ontbindende factor de oorlog eigenlijk is. Die gedachte kwam tenminste in me op, toen ik las van het Poolsche vrouwenlegioen van Lwów, dat streed onder leiding van kapiteine A. Zagorski. Wanneer we hooren van Haarlems beleg, en trotsch zijn op onze Kenau Simonsz Hasselaar, realiseeren we wellicht nooit wat dit daadwerkelijk deel hebben aan den strijd voor een vrouw beteekent.

Het Poolsche vrouwenlegioen dateert van einde 1918, begin 1919, toen de Ruthenen de baas waren in Lwów en op een avond een handjevol jongens, meest van een jaar of veertien, aan geweren wisten te komen en een barricade opwierpen om de Ruthenen te bestrijden. Mannen waren in Lwów niet meer. Maar de vrouwen kwamen dien jongens direct te hulp en in den loop van den nacht heroverden ze het hooger gelegen gedeelte van Lwów.

In de veertien dagen van straatgevechten, die nu volgden, ontstond het Legioen van vrouwelijke vrijwilligers. En toen na die veertien dagen de geheele stad in haar handen was, hadden die driehonderd vrouwelijke vechtsters den bloed- en den vuurdoop ondergaan. En gedurende de vier maanden van belegering, die volgden, bleven ze onder dienst, onder leiding van de doctores A. Zagorski, wier zootje den eersten dag als slachtoffer gevallen was.

De eerste vechtwEEK sneuvelen twee legionaires en werden er twee ernstig gewond. In de daaropvolgende maand sneuvelen er twaalf en werden er vier-en-dertig gewond.

Er hebben wel meer vrouwen gevochten in dezen oorlog, maar dit Poolsche legioen is het eenige georganiseerde en officieel erkende vrouwenleger,

dat door het gouvernement wordt gehandhaafd. Na den oorlog was het voor velen van haar geen gemakkelijke taak om de gevangen genomen bolsjewieken te bewaken.

Kapiteine Zagorski kent evengoed de Russische gevangenis als haar mannelijke landgenooten Pilsoedski, Prins Smirski, de vader van Paderewski en zoovele andere Polen. Een jaar lang hield men haar, toen ze nog studente was, in een Russische gevangenis.

Zagorski's meening is:

„In normale tijden is onze groote patriottische plicht om gezonde kinderen voort te brengen, maar in een crisistijd, als vechten het noodigst is, dan vechten we”.

En wij, die den strijd van verre konden aanzien, zullen het niet wagen haar hierom te veroordeelen. Wel mag het ons een reden te meer wezen tot ernstig bidden, opdat de geesel van den oorlog eindelijk voorgoed uit Europa geweerd worde. Een reden tot inkeer en zelfonderzoek ook, want wanneer de menschen van christelijk Europa zich waarlijk in handel en wandel christenen hadden betoond, zou de ramp van den oorlog niet over ons werelddeel gekomen zijn. En ook in deze dagen na den strijd, dagen die zoo vol zijn van woeling en onrust, hebben we wel naarstig na te gaan, of we als christenen ook mee schuldig staan aan de zonden, die in het volksleven zoo driest naar voren treden.

J. M. W.—W.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

4

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Vierde Hoofdstuk.

Tante Adelheid was weer naar huis teruggekeerd. 't Was maar een klein eenvoudig huis in Reichenwalde, op de oevers van den Oder, dezelfde stad, waar Heinz van Heinersbach een welvarende assessor was. De woning, die hij voor zich en voor zijn Karola gehuurd had, zag er heel wat rijker uit dan 't huisje van tante. „Slot en hut” meende deze met een zonnigen lach. Dat haar tuintje grensde aan het Zendingshuis was immers een onbetaalbaar geluk. Zoo dacht ze, terwijl Heinz zich gelukkig prees, omdat bij zijn huis een stal behoorde, een rijbaan in de nabijheid en een tennisveld niet al te ver verwijderd was.

Karola was er met haar moeder geweest en had hem uitbundig geprezen voor zijn goeden smaak, waar het de keuze van een woning betrof. Dat een

vreeselijk-vrome tante in dezelfde stad woonde, was een gedachte, waaraan ze eerst had moeten wennen, maar sedert zij de „beste” had leeren kennen, was alle vrees weg. „Jij, Heinz, zij bevalt me en 't gezellige oude huisje dat zij bewoont doet je denken aan een ouderwetsche, lieve roman. Wij willen haar vaak opzoeken of meenemen op een wandeling, of haar wat te eten brengen.”

Heinz lachte uit volle borst. „Jawel, en dan wil jij voor weldadige fee spelen. Nee, eten heeft ze genoeg, maar veel van haar houden mag je; zij is heel haar leven eenzaam geweest, zegt papa, tot ze vroom ging doen en zich met de zending bemoeide.”

Karola keek nadenkend voor zich. Zij wilde toch nog wel iets anders doen dan schieten, rooken en rijden, dan dansen en tennis-spelen; zij zou anderen gaarne vreugde willen geven en veel goeddoen, maar op háár wijze, niet zooals men het gewoonlijk maakte in naaiverenigingen en verenigingen voor soepuitdeeling.

Zulk een oude tante met grijs haar en kleine kamertjes, die wel naar volgepakte museums geleken, ja, zulk een tante elken dag een verrassing te bezorgen, dat moest prettig zijn.

„Heinz,” zei ze ernstig, „je moet me veel van je oude tante vertellen. Dat is een mensch, waarvan ik kan houden.”

Tante Adelheid vermoedde niets van deze plannen, die haar toch van zoo nabij betroffen. Wel had zij bij het officieele bezoek, dat Heinz met schoonmoeder en bruid bij haar maakte, met belangstelling naar de jonge, stralende gezichten gezien en met evenveel belangstelling geluisterd naar de beschrijving van de woning en de schikking van de meubels. Daarbij had ze gedacht aan den ouden tijd, toen twee broers en drie zusters zich verloofden, eerst de een, toen de tweede en zoo voort, telkens met een tusschenruimte van drie of vier jaren en immer was het hetzelfde geweest, een geluksdroom, een verstolen wisselen van blikken en handdrukken, een bespreken van woninginrichtingen en inkoopen, en zij... ja, zij was immers asschepoester, „veel te ziekelijk om te trouwen”. Of hij dat ook vond, de eenige, die haar hart sneller had doen kloppen en wiens oogen begonnen te lichten, als hij haar zag? Misschien. Het was slechts een korte droom geweest, en, als die vervloog, als zij op zekeren dag de aankondiging van zijn verloving in de krant had gezien, wist ze „het is goed zoo” en ze schaamde zich voor haar korten liefdedroom. Hij vreesde immers God niet en haar booze hart had haar doen dwalen van de stroom des levenden waters naar de bron in het moeras, die wel bittere ontgoocheling maar geen water geeft.

De oude herinnering huiverde door haar hart, toen zij het jonge bruidspaar zag. Een nieuw geslacht.

„En wanneer, beste kinderen, zal de bruiloft zijn?” vroeg ze lachend, toen ze juist had gezien, hoe onder de oude, mahoniehouten tafel twee handen elkaar vonden, precies zoo, als ze het gezien had bij de bruidsparen van een vroeger geslacht op dezelfde plaats.

„In Mei, in de heerlijke Meimaand,” riep Heinz en zijn stem klonk als vroolijk gejuich. „U komt toch ook op de bruiloft, tantetje...?”

In Mei had de bruiloft plaats, maar het oude tantetje bleef in haar groen hoekje, zooals ze haar huis noemde, „ik pas niet op zoo'n schitterend feest.”

Ja, het was een schitterende bruiloft. „Verrukkelijk”, vond Ruth; „alles eerste-klas”. Zoo paste het ook bij haar lievelingsbroer. Kurt, de vroolijke luitenant, deed zijn best, om op den avond vóór den bruiloftsdag het gansche gezelschap te vermaken, en den bruidegom te ergeren, terwijl hij intusschen Gerda toefluisterde: „Zie eens naar Ruth, die domme gans, ze houdt zich vandaag zoo voornaam; ze wil Karola nadoen. Papa heeft het ook al gezien en hij is boos. Zie eens hoe spottend hij zijn neusvleugels beweegt.”

Gerda vond alles zeer vermakelijk, maar ze moest plotseling aan Tante Adelheid denken; die zou nog slechter dan de hoffelijk-lachende dominee, die het huwelijk zou inzegenen, in dezen vroolijken kring passen.

Tante Adelheid is nu eenmaal anders dan alle andere menschen, maar 't was toch wel vervelend, dat Gerda plotseling, midden in de bruiloftsvreugde, heimwee kreeg naar de oude tante. Zij kwam tot het besluit, dat ook in háár borst twee zielen woonden, en als de eene ziel van enkel overmoed zich eens te goed wil doen aan een dolle zotternij, dan juist krijgt de andere ziel een zedelijke maagpijn, iets, wat dan aan heimwee herinnert.

„Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God,” dat had Tante Adelheid in Gerda's Bijbel met rood potlood onderstreept.

Gerda vond zulk een dorst naar God niet aangenaam; zij beproefde ook, of ze er zich niet van kon bevrijden; ze had zichzelf om de ooren kunnen slaan, maar ze moest er toch aan denken, dat van alle menschen, die zonder uitzondering deden, alsof ze „reuze-pret” hadden, niemand er zoo gelukkig, ja, zoo stralend en zoo vroolijk uitzag als tante Adelheid in haar lot van asschepoester.

Vijfde Hoofdstuk.

Vader Heinersbach was, evenals Ruth, in een

geprikkelde stemming van de bruiloft thuis gekomen. Hij, wijl zijn schoondochter hem eigenlijk geheel en al mishaagde en zij, omdat haar thuis alles zoo eenvormig klein-burgerlijk voorkwam. 't Is immers geestdoodend, als alles om kippen, eenden en de huishoudelijke dingsigheidjes van allen dag draait en daarvoor is men toch niet op de wereld. Daar kwam bij, dat van zelfstandig oordeelen en handelen geen sprake kon zijn. In alles moest moeder gekend worden. Zoo wordt men dan toch gansch en al een asschepoester. Een gehuwde vrouw had het dan toch wel veel beter. Ruth besloot te trouwen en wel met een zeer rijke man, die haar zou laten doen, wat zij wilde, ook rooken en jagen, als ze dat zoo eens in 't hoofd mocht krijgen. Niet dat Ruth nu zooveel lust had, die beide dingen te doen, maar een mensch moest zijn vrijheid hebben. In deze stemming toonde Ruth zich tegen haar moeder plotseling zeer stijfhoofdige en daar deze niet geneigd was, zich den huishoudelijken scepter uit de hand te doen nemen, kwam het in huis tot zeer onverkwikkelijke uiteenzettingen over dingen, die op zichzelf de moeite van 't spreken niet waard waren. Mevrouw Van Heinersbach stortte dan haar hart uit bij Gerda en verklaarde, dat zij duizendmaal liever alles zelf doen wou, dan met zulk een stijfhoofd als Ruth zooveel ergernis te hebben.

„Gerda, je zou de aardbeien wel eens kunnen suikeren. Als ik Ruth zeg, dat zij het niet te bont moet maken, ben ik er zeker van, dat zij er handenvol over strooit en, als ik haar vraag, de suiker uit het suikervat te nemen, krijgt ze die uit de kast.”

„Och, mama, laat mij daar toch buiten blijven,” vroeg Gerda. „Ruth neemt mij dat verschrikkelijk kwalijk en beweert, dat ik in de eetkamer alles in wanorde breng. Ze zou me wel een half uur lang beknorren.”

Dan zuchtte de moeder en klaagde, dat zij in haar groote huishouding en met zooveel gasten eigenlijk heelemaal geen hulp van haar dochters had.

Dan sloop Gerda stil de deur uit en moeder dacht: „Nu doet zij het werk en Ruth ergert zich.”

Ruth kwam zich in zoo'n geval zelf voor als de gekrenkte onschuld. Zij was toch de dochter, die alles voor moeder deed, Gerda leefde slechts voor doellooze natuur-zwermerij, maar als zij, Ruth, het slechts éénmaal waagde, van een afwijkende meening blijk te geven, hoorde zij dadelijk Gerda's kamerdeur knarsen; daar ging moeder dan heen, om bij dat kind haar ergernis over de eigenzinnige dochter uit te storten en dan ben ik in den ban gedaan en zoo is 't nu eenmaal.

Als alle kwaadgeluimde menschen hield Ruth haar ongemotiveerde ontevredenheid voor niets en haar toornige uitvallen hield ze ook voor niets, maar zij vond zich zelf zeer beklagenswaard.

Vader was tijdens de bruiloft ook zoo hatelijk geweest tegen haar, zag haar zoo misprijzend aan en noemde haar spottend: „modern meisje”. Zijn spot was niet boos gemeend, maar Ruth was zeer gevoelig en ijverzuchtig. Gerda stal alle harten. Dat vader het met Gerda hield, nu, dat was al altijd zoo geweest, maar zij, zij was daarvoor dan ook voor alle dingen moeders kind. Als nu echter ook moeder het met Gerda ging houden, welde er iets bitter en hatelijks in haar hart op. Ruth had haar zuster lief; 't behoorde immers zoo volgens de heilige familietraditie dat men 't met elkaar hield, alles met elkaar deelde, elkaar ten volle vertrouwde, maar er kwamen toch oogenblikken, waarin Ruth begreep, hoe Kaïn zich voelde, toen hij Abel doodde.

Met de eerste zomergasten, die kort na de bruiloft zich aanmeldden, ging de huiselijke stemmingsbarometer omhoog. Ruth was weer de onontbeerlijke en praktische dochter, die als „mijn trouwe steun” door moeder geprezen werd. Oom Jochen gaf meer om een goede keuken dan om de natuur. Hij liep zijn nichtje na, om van haar zijn lievelingsgerecht te krijgen en noemde de mannen schaapskoppen, als ze niet spoedig, samen in dollen jacht, het huis bestormden, om Ruth als huisvrouw te veroveren.

Ruth vond haar oom een materialist en een gewoon mannetje, maar zijn bewondering streelde haar toch en deed haar zelfrespect groeien. Hij was dáárom alleen vrijgezel gebleven, omdat hij in zijn jeugd geen Ruth van Heinersbach had ontmoet. Vader Heinersbach verachtte dezen oom Jochen uit den grond van zijn hart en zijn verkeerde aanwensels, zijn slordigheid, het smakken met de lippen, het slurpen, het kauwen met den mond wijd open werkte slecht in op zijn zenuwen, evenals de onnoozelheidjes, die hij tegen Ruth zei en daar had de onnoozele gans nog pret van — maar oom was een Van Heinersbach, en daarom had hij er recht op, tot de familie gerekend te worden, om op grond daarvan elk jaar vier weken gastvrijheid te genieten.

Zoo kwam hij stipt als de trekvogels tegen het einde van Mei en verdween, minder nauwgezet, op het eind van Juni. Gerda en hij stonden tegenover elkaar als hond en kat, maar beide bedwongen zij zich en mevrouw Van Heinersbach zorgde, zooveel mogelijk, er voor, dat het bezoek van een anderen, meer-gewaardeerden gast, voor het verblijf van oom Jochen een tegengift gevonden werd.

(Wordt vervolgd.)

De leerlingen zijn ook verplicht, sommige avond-cursussen aan de Volksuniversiteit te volgen.

Hierboven gaven we het programma voor het eerste leerjaar. Over 't algemeen worden in het tweede leerjaar dezelfde vakken onderwezen. Het derde leerjaar is voornamelijk aan de praktijk gewijd.

Drie maanden zullen de leerlingen moeten doorbrengen in een zuigelingenkliniek en drie maanden op een school voor voorbereidend onderwijs. Ook andere sociale instellingen moeten bezocht worden.

Men zal moeten toestemmen, dat a.s. leeraren in deze school een eldorado gevonden hebben. Beter onderwijs kunnen ze niet begeeren. Voor onze christelijke meisjesscholen is een dergelijke inrichting broodnoodig.

En dan... meer, veel meer meisjesscholen.

Een commissie te Rotterdam onderzocht, hoe het daar ter stede gesteld was met het onderwijs, dat meisjes boven 12 jaar krijgen.

De commissie kwam, volgens Ida Heyermans, tot de volgende resultaten:

1. Een zeer klein aantal meisjes ontvangt nog na den twaalfjarigen leeftijd een vorming op scholen, waarvan voor haarzelve, haar gezin en de maatschappij invloed ten goede is te verwachten;

2. De opleiding aan die scholen voor oudere meisjes is of eenzijdig vrouwelijk, omdat zij voor het allergrootste deel in handen is van leeraren, of overwegend mannelijk, omdat bijna uitsluitend leeraren les geven;

3. De vorming is eenzijdig intellectueel. Het onderwijs in gymnastiek wordt of niet gegeven, of komt niet geheel tot zijn recht;

4. De leerlingen onzer gemengde middelbare scholen krijgen geen les in eenig vak van vrouwelijke vaardigheden; voor de andere is dikwerf dat onderwijs nog veel te schoolsch;

5. Onderwijs in koken enz., wordt aan geen enkele school gegeven dan aan een paar, betrokken bij het nijverheidsonderwijs voor meisjes;

6. Op die nijverheidsscholen is geen tijd of een klein aantal uren uitgetrokken voor het algemeen vormend onderwijs;

7. Hygiëne wordt bijna nergens aan de meisjes onderwezen;

8. Op een paar scholen slechts en dan nog terloops wordt belangstelling gewekt voor maatschappelijke vraagstukken, waarvoor normale meisjes belangstelling kunnen en mogen hebben.

Zou het op andere plaatsen beter zijn?

Gelukkig, er komt ontwakking, maar er zal nog heel wat gebeuren, vóór onze meisjes in voldoende mate die inrichtingen van onderwijs bezitten, waarop ze recht hebben.

K.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

5

't Allergeschikst, om als bliksemafleider dienst te doen, was wel tante Adelheid. De „beste” was immers goed voor alle menschen. Maar dit jaar kon zij toch niet komen. Zij verwachtte zelf bezoek. Een „lieve zendeling uit Kamaroen” had zich juist voor Juni aangemeld en nu zou ze gaarne de dankbaar te aanvaarden hulp hebben van nichtje Gerda.

„Onmogelijk,” zei vader Heinersbach, gooide den brief op de tafel en zag, een beetje weemoedig gestemd, zijn dochter teer aan. Na een pauze, waarin niemand hem tegengesproken had, voegde hij er bij: „Men heeft zijn dochters toch niet groot gebracht, om ze aan andere menschen uit te leenen, zoo gauw die zoiets in 't hoofd krijgen.”

Daarbij zag hij wantrouwend eerst Gerda aan en toen zijn vrouw.

De laatste lachte. Zij had een blik van Gerda opgevangen en verstaan. Moeders verstaan vaak zeer snel.

„Tante Adelheid schijnt na dien aanval van influenza nog steeds niet de oude te zijn,” zei ze op nadenkenden toon. „'t Beste mensch was ook altijd zeer gedienschtig voor de heele familie. Toen de kinderen nog klein waren, was zij steeds de tante-helpster.”

„Nou ja,” bromde hij, „dat zullen wij ook niet vergeten; je behoeft de deugden van mijn zuster niet zoo breed voor mij uit te meten.” Hij trachtte een vroolijk lachje te voorschijn te tooveren, en, toen allen weer zwegen, vroeg hij aan Gerda: „Wat zeg jij er dan zelf van? 't Gaat jou 't meest aan.”

Gerda was verbaasd over zichzelf, want in het voorjaar verliet ze zeer ongaarne het schoone, be-tooverende Stahlheim, en toch verlangde ze met heel haar hart er naar, tante een „ja” te schrijven.

„Ik wil heel, heel graag naar tante Adelheid gaan,” zei ze zóó van harte, dat haar vader haar verwonderd aanzag en Ruth zich geneigd voelde, om afgunstig te worden.

„Och, je wilt zien, dat 't jonge paar zijn intrek houdt,” zei ze met een zekere hardheid in haar stem, „dat wou ik ook wel.”

„Nee, kind, jij kunt niet weg,” zei moeder haastig.
„Er wordt ook niet naar mij verlangd.”

„Nou, voor mijn part. Doe, zoals je wilt,” zei vader, terwijl hij opstond en schertsend voegde hij er bij: „Ik ben in de familie immers de toegevendheid zelf.”

Zoo kwam het, dat Gerda veertien dagen na het huwelijk van haar broeder naar tante Adelheid reisde. 't Was op zichzelf geen gewichtige gebeurtenis, maar onbeduidende voorvallen hebben zeer dikwijls beteekenis voor de eeuwigheid.

Zesde Hoofdstuk.

Het was heerlijk stil in „'t groene hoekje”. De zendelinge werd eerst tegen het eind der week verwacht en zoo hadden tante en nicht tijd, aan hun samen-leven te wemmen. Gerda voelde zich in een gansch andere wereld verplaatst. Hier was alles zoo eenvoudig, oud en vredig. Ieder meubelstuk scheen een geschiedenis te hebben en vooral de platen en portretten vertelden geschiedenissen. Boven de groene sofa aan den wand hingen de familieportretten, precies zooals ze in vaders kamer hingen en toch zoo gansch anders. Hier *leed* ze en hadden ze een geschiedenis. De overgrootmoeder met haar witte mutsje en haar ernstige, droefgeestige oogen, was langs een weg van lijden gegaan en in het lijden had zij het geluk gevonden. Tante Adelheid drukte zich uit op een zeer eigenaardige manier. Onder „geluk” verstaat men toch gewoonlijk een verloving, het groote lot of iets anders van deze aarde, iets tastbaars, maar de overgrootmoeder had reeds lang haar goede man en een schare kinderen, toen zij het geluk, toen zij den Heiland vond.

Gerda zag naar het portret en toen naar de oude tante. „U lijkt op haar, tante Adelheid.”

Daar was het, of een vriendelijk licht over het smalle, bleeke gezicht gleed. „Men zegent het lijden, als het tot den Heiland leidt.”

„Denkt u?” vroeg Gerda en, peinzend, zag ze opnieuw naar het portret van de overgrootmoeder. Dan zuchtte ze en schudde zij het hoofd.

„Ik roep ach en wee, als er maar een beetje verdriet is. Neen, tantetje, voor uw weg tot geluk hoop ik bewaard te blijven,” en, zich naar den zijwand keerend, lachte ze vroolijk en luid: „Alstublieft tante, wat is dat dan voor een verzameling komische heiligen?”

„Ja, heiligen zijn het,” zei tante Adelheid en zag zoowaar met teerheid naar de vele kleine portretten, die, alle even groot, in smalle, zwarte lijstjes den wand bedekten. Daartusschen was hier en daar een grootere fotografie met een voorstelling van een graf. „Die rechts hangen, stierven in Afrika, die aan

de linkerzijde in Azië en die in 't midden zijn de apostelen van de Zuidzee.”

Gerda zag aan tante's gezicht, hoe bewogen zij was en toen keek ze, nu met andere oogen, nog eens naar den wand.

„Tantetje,” zei ze, terwijl ze even huiverde, „u leeft immers onder enkel dooden.”

Daar lachte tante Adelheid vroolijk; het was een kinderlijk, hartelijk lachen. „Kind, die daar leven veel werkelijker als wij beiden, en als mijn Heere Jezus weerkomt op de wolken des hemels en al Zijne heiligen met Hem, dan zul je zien, hoe levend zij allen zijn, de dierbaren, die hun leven voor Koning Jezus gaven.”

Gerda keek haar tante verwonderd aan en wist niets te antwoorden als: „Bij u hoort men wat nieuws, wonderlijk nieuws.”

Dit „nieuwe” maakte, dat Gerda eerst laat insliep. Dat de Heere Jezus weerkomt, nu ja, dat weet en gelooft men immers, maar tante spreekt zoo anders daarvan als andere menschen; zij neemt het als werkelijkheid, zij leeft daarin en verheugt zich erover.

Gerda vond dat meer beangstigend als verblijvend en toen haar gedachten zich begonnen te verwarren, was het haar, of die kleine portretten leven hadden gekregen en zwarte, bruine en gele kabouters dansten om haar bed, tot zij eindelijk wegzonk in een diepen, droomloozen slaap, waaruit de oude Suzanna haar eerst met moeite kon wekken.

Suzanna was tantes vrouwde, een erfstuk van grootmoeder. Zij presteerde niet veel meer, ze kon er nog maar alleen voor zorgen, dat alles goed liep in de huishouding en „ze voerde den scepter vroom en geweldig”, zooals vader zei. Zij had nog goede oogen, maar een oude, schorre stem, als een klok, die een barst heeft bekomen, en dan hinkte ze, want de rheumatiek had zich in haar rug vastgezet. Zij voedde elk nieuw dienstmeisje op met liefde en energie en iets van deze liefdevolle energie kreeg ook Gerda te proeven en zoo had vader dan niet heelemaal ongelijk met zijn uitspraak.

Op Gerda, die nog slaapdrongen neerlag, blikte zij met een moederlijk welgevallen neer.

„Uw tante zit al gebogen over haar bijbel,” zei ze, toen ze 't gordijn had opgetrokken en alles in orde had gebracht. Zij had, toen ze bij haar arbeid om zich heen zag, nergens een bijbel opgemerkt en het moest zulk een jong menschenkind op een geschikte manier aan 't verstand gebracht worden, dat het zoo niet behoorde.

Met een sprong was Gerda uit haar bed. „Och, mijn lieve tijd, dan heb ik mij zeker verslapen. Had

je me toch maar vroeger wakker gemaakt, Suzanna."

„Nee, nee, 't is nog tijdig genoeg", zei de oude glimlachend. „Elken morgen vóór het ontbijt is uw tante eerst een uurtje alleen met haar Heiland. Dat geeft kracht voor den heelen dag."

„Och zoo.... ja", zei Gerda verlegen. Nu wist zij ook, waarom tante zich in Stahlheim zoo vreeselijk vroeg liet wekken. Beste tante, dacht ze ge-roerd. Ach, ja, ik wou immers ook meer in mijn bijbel studeeren. Maar men komt er niet toe. Ja, waarom eigenlijk niet? Gerda bedacht, dat ze veel tijd had om te lezen en bergen van boeken als verslond, maar naar den bijbel greep ze slechts uit plichtsgevoel; dat boek past niet altijd bij de stemming, waarin men juist is, bij de lucht, waarin men ademt. Hier waait een andere lucht als thuis. Hier wordt men onwillekeurig vroom en als er nu nog een zendeling bij komt, o, lieve tijd, wordt dat niet tè vroom? Zij is zeker heelemaal geel en mager en plechtig. Tante zegt, dat het een „kostelijke ziel" is, maar ik geloof, dat het zonder die „kostelijke ziel" aangenamer zou zijn.

't Was overigens bij tante wel reuzen-aangenaam.

Gerda bestudeerde de zedingskaart, „want ik wil niet zoo dom zijn, als de „kostelijke ziel" komt", meende zij lachend en tante lachte mee. 't Was toch zoo gelukkig, dat zij niet steeds zedelijk verontrust was, wanneer men eens wat ondeugends zei. Gerda behaalde zoowaar een zelfoverwinning, toen zij om een bijbel vroeg, „ik heb de mijne niet meegenomen".

Toen gaf het goede tantetje haar dadelijk een; die was zoo heel klein. „O, die kan ik altijd bij mij dragen", juichte Gerda, en toen las zij, wat tante met stijf, ouderwetsch schrift op het titelblad geschreven had: „Heere, waar zouden wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens."

Houdt Gij mijn handen beide
Met kracht omvat.
Geef mij Uw vast geleide
Op 't smalle pad.

De zendeling was gekomen en haar uiterlijk was heel anders dan Gerda verwacht had. Een kogelrond menschenkind met roode wangen en stralende oogen. Nevens haar zag tante er verwelkt en verbleekt uit en als die beiden elkaar vol vreugde omarmden, leken ze wel op punt en komma, zoo komisch ongelijk. Maar allen, die hier over den drempel kwamen schenen allen lief te hebben en zelfs de stil-toekijkende Gerda werd ook door den stroom meegesleurd en voelde zich wel menigmaal

heel even bevangen, maar over 't geheel toch als een visch in 't water. Met de zendeling sloot ze spoedig vriendschap. Die had toch zoo wonderlijk veel belangwekkends beleefd. De reizen over hangbruggen, moskito's en malaria, de ratten, die haar schoenen voor haar bed wegsleepten, dat alles boeide van het begin tot het eind. „Hoe kan men nu op zoo'n vreemd idee komen, als zendeling naar Afrika te gaan", zei Gerda ontzet en toen merkte ze, hoe in de groote oogen van de kleine, vroolijke Anna Markart een stil heimwee kwam, als zij van de aardige, kleine, zwarte kinderen sprak en van hun ouders, die ellendig zijn en zonder Heiland.

Gerda begon de zedingsbladen te lezen en, werkelijk, ze waren lang niet zoo vervelend, als zij gedacht had en al die oude en jonge zedingsdametjes, die elke week in het biduur samenkwamen, moesten je toch eigenlijk roeren door hun ijver en offervaardigheid.

Gerda begon ook met zich zelf den spot te drijven. „Als ik nog lang hier blijf, word ik zelf ook nog zoo'n zendingstante", schreef ze aan Ruth; „nou, wees er toch maar niet bang voor. Vrijdag a.s. komt Heinz met mevrouw zijn echtgenoot en die zullen me wel gauw weer op andere gedachten brengen. Je weet, ik heb wel iets van den weerhaan op 't dak van onze schuur; zooals de wind blaast, waait mijn rokje. En geloof nou maar van al den onzin, dien ik schrijf, alleen wat waar is, en dat is, dat ik nog graag langer wil blijven, om de groote zedingsconferentie van tantetje mee te maken. Als oom Jochen in dien tijd afreist, zal ik hem ook nog geen traantje naweenen en tantetje heeft mij erg noodig, mij met mijn praktische begaafdheid, (Mooi, hè?) voor de voorbereidende werkzaamheden. Schrijf mij daarom eens, wat vader en moeder er van zeggen en vertel hun: ik zou gaarne nog veertien dagen blijven. Laten ze toch gauw op het officieele verzoek van tante antwoorden."

Zevende Hoofdstuk.

Het jonge paar had zijn intrek in eigen huis gehouden. Gerda had dezen intrek door een „welkom" boven de deur en een paar guirlandes een feestelijk aanzien gegeven; zij was als eerste gast van 't huis aan het eerste diner genoodigd en verder begreep ze, dat men een jong echtpaar niet al te veel in den weg moet loopen. Heinz was erg verliefd in zijn jonge vrouw en Gerda zag in haar gedachten haar schoonzuster, die veel nuchterder was, als onbestreden heerscheres van huis, huishouding en familie. Alles wat zij deed, deed ze met rustige energie en elegant. Gerda voelde zich, sedert haar broer en schoonzuster er waren, door tweeërlei

streaming hier- en daarheen getrokken, en dat maakte haar naar beide zijden meer kritisch.

Als Heinz in vroolijken overmoed tante in haar houding, gang en stem nabootste, had ze daar den volgenden morgen bij de huisgodsdienst hinder van en als zij onder den indruk van een roerend zendingsverhaal in 't huis van haar broer kwam, verwonderde het haar, hoe daar alles met „ik” een aanvang nam en dan kon verontwaardiging over zulk een leven der zelfzucht haar innerlijk-zijn zóó in beroering brengen, dat haar schoonzuster haar reeds meer dan eens vragend en verwonderd had aangezien.

Karola vond de oude tante en haar thuis „verrukkelijk”. Zij bracht haar de eerste kersen uit haar tuin en vertelde, dat zij, om ze te veroveren, zelf in den boom had moeten klimmen, tot ontzetting van den koetsier, die dat met open mond had aangezien. Zij joeg haar tante en de zendelinge schrik aan met haar cigarette en bracht hun in verrukking door een groote gift voor de zending.

Als Gerda haar schoonzuster in de enge vertrekken van tante zag, moest ze immer aan een zwaan denken, die zich op het land beweegt en zich niet in zijn element voelen kan en daarom voelde ze 't ook steeds als een verlichting, als ze Karola weer buiten de huisdeur kon complimenteeren. Tantetje scheen zich echter in de tegenwoordigheid van haar nieuwe nicht nooit onbehagelijk te voelen. „Ach, dat rooken zal ze wel gauw laten, als de eerste baby komt, die kan ze den rook toch niet in 't gezichtje blazen. Zij is een lief vrouwtje en ze wil ook op de conferentie komen en heeft er al vooruit plezier van.”

't Was eenmaal niet anders; wie in de conferentie belang stelde, had bij tantetje een streepje voor.

Heinz was met deze conferentie heelemaal niet ingenomen. Hij zette zoowaar echt het gezicht van een huistyran en begreep niet, „waarom jij daarin de neus moet steken. Je hoort in huis en bij je man.”

Dan lachte zij haar zilverhel, overmoedig lachen. „Waarom ik er heenga? Omdat ik er plezier in heb. Dat is de reden, waarom ik meestal doe, wat ik doe en waarom ik ook met jou getrouwd ben.”

Hij moest toch glimlachen bij al zijn ergernis; zij was toch verrukkelijk, maar daarom juist hield hij, toch ook een weinig ijverzuchtig, stijf en strak vol: „Jij hoort van rechtswege nergens anders als bij je man.”

„En jij bij je vrouw. Waarom wou je mij gisteren dan niet meenemen, toen je met die heeren wijn en bier gingt drinken in je club? Nou?”

„Och, lief kind.”

„Alstjeblijft niet zoo'n vaderlijke beschermers-

toon. Daar hooren slaaprok, pantoffels en lange pijp bij. Ik heb toch geen grootvader getrouwd, maar een beste man, die zijn vrouw in de oogen leest wat zij wenscht.”

„En hoe gaat het dan met mijn wenschen?” knorde hij, maar het was een behagelijk knorren, zooals de kater hooren laat, als hij lekker lui in het zonnetje ligt.

„In den schoorsteen”, juichte zij overmoedig, en daarmee was het debat over de conferentie tot haar genoeg beslist.

(Wordt vervolgd.)

HORTENSE DE BEAUHARNAIS KONINGIN VAN HOLLAND

Reeds in dien tijd stond Josephine op niet zeer goeden voet met de familie Bonaparte, die niet hebben kon, dat zij zooveel invloed op Napoleon uitoefende. Misschien was een zekere jaloerschheid van de Corsikaansche, in Frankrijk vroeger tamelijk geminachte familie op de vrouw van ouden adel hieraan ook niet geheel en al vreemd. In ieder geval, Joseph en Lucien deden hun best om verschillende geruchten, die over Josephine in omloop waren, ter kennis van Napoleon te brengen, om zodoende die twee van elkaar te scheiden. Een oogenblik scheen het, alsof hun toeleg gelukken zou, en een ongelukkig toeval werkte hiertoe mee. Zoodra Josephine vernam, dat Napoleon uit Egypte in Frankrijk terug was gekomen, haastte ze zich hem tegemoet te reizen. Ze nam echter een andere route dan de generaal en miste hem dus, zoodat Napoleon, toen hij, in Parijs aangekomen, zich naar zijn woning spoedde, daar alles verlaten en doodsch vond. Zijn heftig karakter maakte, dat al de reeds overwonnen verdenkingen opnieuw in hem oprezen, hij was buiten zichzelf van jaloerschheid, en toen Josephine eindelijk in Parijs terugkwam met haar zoon Eugène, dien ze onderweg ontmoet had, weigerde Napoleon haar de toegang tot zijn kamer. De nacht ging voorbij, zonder dat hij zich vermurwen liet en tranen noch beden hielpen. Tegen den morgen liet Josephine Hortense halen. Zij en Eugène smeekten hun stiefvader onder veel tranen toch hun moeder niet te verstooten. 't Zou haar dood zijn. Napoleon liet zich overhalen, Josephine te zien, en gelukkig

wollen stof in de kleur der ruiten van uw mantelpak.

Bij de redactie zijn patronen te verkrijgen van den mantel voor f 2.—, van den rok voor f 1.50. Het maatnemen moet, op de bekende wijze, zeer nauwkeurig geschieden.

M. S.—K.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

6

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Gerda, die stil maar in belangstellende vroolijkheid daarbij gezeten had, vond haar broer zoo tamelijk dom. Kurt was veel verstandiger en daarom ook haar lieveling. 't Was nog maar een geluk, dat Heinz zoo'n verstandige vrouw had. Die verstaat het, zóó haar paarden te temmen, dat ze 't voorgoed haar gewonnen geven en met haar man maakt ze 't even zoo.

„Nu, proost, Heinz”, riep ze dan lachend, „het bedwingen van den weerspanninge, is dat niet iets, van wat Shakespeare op zijn geweten heeft?”

Hij streek over zijn baard van onderen naar boven, wat steeds een indruk van energie geeft en keek haar wantrouwend aan. „Maak je glossen op je broer den pantoffelheld?”

„O, alstjeblijft niet. De verstandige geeft toe, dat is bekend. Ik hoop je vrouw dikwijls op de vergaderingen van de conferentie te zien. En nu, 't ga je goed. Tante wacht op mij.”

Gerda kwam op haar weg naar 't „groene hoekje” tot de slotsom, dat het eigenlijk veel huiselijker was zonder haar broer en schoonzuster. Waarom moesten ze nu ook met tante in dezelfde stad wonen? Was dat het geval niet, ja, dan zou ze wel graag in den winter bij Heinz en zijn vrouw zich vier weken amuseeren, om dan eens weer bij tante „eeuwigheidslucht” te ademen, want dat daar in 't „groene hoekje” eeuwigheidslucht waaide, had ze begrepen en dat die zich met de wereldlucht verdraagt als vuur met water, begon ze te begrijpen en dat maakte, dat ze zich onbehagelijk ging voelen.

Tantetje was toch werkelijk te eenzijdig. Gerda had dat in Stahlheim vaak hooren zeggen, zonder dat ze er iets bij dacht. Nu dacht ze er over na en vroeg, of dat misschien het gansche zijn van haar tante zoo vredig en harmonisch maakte. Nu ja — wellicht — waarschijnlijk, maar zoo kan men toch niet wezen, als men jong is. Iets in haar wond haar op en ergerde haar, als ze aan tante dacht. Zij ging sneller; haar schreden werden langer en getuigden van energie. „Ik zal 't haar vragen,” mompelde zij,

„ik moet weten, wanneer zij dat beleefde, hoe oud zij was, toen — toen —”

Gerda kon geen gepaste uitdrukking vinden voor dat groote iets, dat, naar zij wist, vernieuwend gewerkt had in het leven van de stille tante, die van een asschepoetster eens koningskind werd.

Maar dezen avond kon zij niets vragen. Zij zag al de komische eigenaardigheden, die Heinz zoo vroolijk naäpen kon en nu viel haar ook 't een en ander van de zendeling op, wat zij tot dusver nog niet gezien had: dat zij een veel te groote neus had. Waren haar oogen niet zoo schoon, zoo zeldzaam lichtend geweest, dan zou men haar leelijk hebben moeten noemen.

Hoe oud zij wel was? Zij moest nog jong geweest zijn, toen zij naar Afrika ging, naar dat afgrijselijke land, waar men de een of andere ziekte moet opdoen en met ratten en zwarten vechten.

Wat zou dat toch voor een macht zijn, die iemand tot zulk een krankzinnig besluit brengt?

„Tantetje”, zei Gerda dien avond, „u krijgt zoo-veel gasten, als de conferentie gehouden wordt. Is 't dan niet beter, dat ik maar zoolang bij Heinz mijn intrek neem?”

Tante zag verrast en vragend haar nicht aan. „Wil je van me wegloopen, kind?”

Gerda trad onzeker van den eenen voet op den anderen. „Niet wegloopen”, zei ze aarzelend, „ik dacht maar . . . ben ik hier niet in den weg?”

„O, kind, jij in den weg?” riep tante, haar armen uitstrekking, „ik dacht, dat je je hier behaaglijk voelde en graag mijn hulp en steun zoudt zijn.”

„Kan ik u helpen, tantetje, dan blijf ik natuurlijk”, zei Gerda vast, maar tante voelde, 't ging niet van harte, 't was de koude, harde plicht, die hier spreken deed.

Gerda zag, terwijl ze haar best deed den schrik te verbergen, die haar doorhuiverde, hoe bedroefd en teleurgesteld haar tante er uitzag.

„Wil je liever weg naar je broer en zuster, dan wil ik je hier niet houden.”

Gerda verwonderde zich over het zachte beven in tante's stem. Zij wist wel, dat tante haar liefhad, maar zij begreep niet, hoeveel die tante voor haar gebeden en, om harentwil, met God geworsteld had; hoeveel verwachtingen er in dat oude hart ontwaakt waren en hoe bittere smart bij haar koude woorden dat oude hart deed trillen.

„Nee, nee, tantetje, ik blijf. Denk toch niet, dat ik niet veel van u houd en niet graag bij u wil wezen.”

Tante lachte zacht, maar het werd een zeer stille avond. Zij zaten, met schrijven bezig, aan de groote, ronde, mahoniehouten tafel. Af en toe gingen tante's blikken naar Gerda, en als die dat merkte, ging haar

pen vlugger over het papier en de druk op haar hart werd zwaarder te dragen; het was haar, of zij iets verkeerd gedaan had en dan weer dacht ze in trots: „Ik heb toch niets gedaan, heb maar een vraag gedaan. Haal mij de koekeek.”

Zij was angstig voor de avondgodsdienstoefening, angstig voor de goeden-nacht-kus, angstig voor de een of andere liefdevolle maar pijnlijke vraag, maar niets gebeurde. Tantetje was een vijandin van alle onnoodige plechtigheid.

„Daaronder heb ik zelf te veel geleden, toen ik nog jong was. Ik laat ieder zijn vrijheid en vraag alleen, dat men mij ook mijn vrijheid laat,” zoo had ze eens, tot Gerda's vreugde, aan moeder Heinersbach verklaard, die zoo nu en dan, door al te doortastend als vrijheid-beperkster op te treden, haar kinderen te lastig viel.

Gerda had dus niets te vreezen; zij had zelfs rustig haar koffer kunnen pakken, als ze dat gewild had. Dat heden bij de avondgodsdienstoefening juist een psalm aan de beurt was, waarin gesproken werd van weerstrevende paarden en domme muil-dieren, daaraan kon tante niets doen, want ze las, zeer eerlijk, den psalm die aan de beurt was en dat zij met zulke stralende oogen van de leidingen Gods in haar leven sprak, dat was eigenlijk „mooi om te schreien” en dat bracht Gerda op pijnvolle wijze de waarheid bij, dat zij aan zoo'n weerstrevend paard gelijk was.

Zij moest aan de wilde, kleine zwarte denken, door haar vader zeer ongaarne verkocht, maar wanneer het dier het gebit tusschen zijn tanden vastbeet, en stijf op alle vier pooten ging staan, kon geen mensch het vooruitbrengen, nog geen tred. „De knol is niet te gebruiken”, zei vader.

Wonderlijk, zooals de gedachten tijdens een avondgodsdienstoefening uit wandelen kunnen gaan en dan komen ze toch plotseling weer op het gelezene terug, terwijl onder alles het gezicht zijn eerbiedigen trek behoudt.

„Verkocht onder de zonde,” las tante. Is dit het eind van weerstrevende paarden en muil-dieren? Deze „schrikkelijke uitdrukking” werd gevolgd door een gebed en, als tante bad, dan kwam er een sfeer van heilige stilte in het vertrek, dan was het, hoewel Gerda zich het hoe niet kon begrijpen, of God zich bevond tusschen al de portretten van doode familieleden en van vermoorde zendelingen.

„Tantetje,” zei Gerda, met haar zonnigst lachje. „weet u wel, dat ik heel veel van u houd en dat ik verschrikkelijk graag bij u ben en dat ik vreeselijk dom was.....”

„Ja, kind, ja,” viel tante haar in de rede, „ik begrijp je heel goed. Slaap lekker en blijf zoo lang,

als je wilt en ga, als je wilt. Hier in 't „groene hoekje”, dat merk je wel, is 't land der vrijheid en der liefde. Ik heb je heel, héél lief, kleine, domme Gerda.”

Achtste Hoofdstuk.

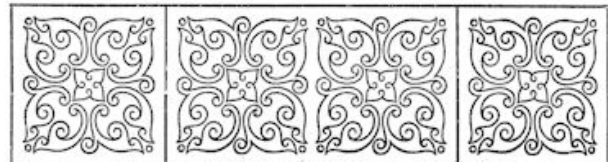
Gerda zat vaster dan ooit in tante's nest. Karola vond het „om kwaad te worden”, dat ze maar zoo zelden kwam, maar Gerda begon te vreezen voor den levenstoon in het huis van haar schoonzuster. Dan was het in 't huis van haar tante zooveel anders en ze begreep, dat ze kiezen moest. Ze kon zich niet verdeelen; òf haar hart was hier òf het was daar. Ook merkte ze, dat Anna Markart, niettegenstaande haar lange neus, een zeer aantrekkelijk mensch was.

„Onze vriendschap wordt elken dag grooter,” schreef ze aan Ruth; „'t liefst zou ik haar meebrengen naar Stahlheim. Ze begrijpt mijn liefde voor de natuur. Ze deelt me haar diepe en toch klare gedachten over het natuurleven mee en ze weet verbazend veel. Ze moest eigenlijk een boek schrijven. Een titel er voor heb ik reeds gevonden: Gods voet-sporen in de natuur.

Nu komt de zendingsconferentie al heel dicht bij; ik schrik er voor terug en ik ben er blij om. Karola wil in alles meedoen. Heinz pruttelt er over, maar zij lacht hem er een beetje om uit. Zij vindt, dat men alles moet kunnen; ook vroom zijn. Hedenavond komen de eerste conferentiegasten, een dominee met zijn vrouw. Ik had gedacht, dat er bij deze vrouwenconferentie heelemaal geen mannen toegelaten werden, maar 't schijnt, dat men voor een dominee een uitzondering maakt. Allen, die op de conferentie zullen spreken, logeeren bij ons; tante en ik zullen er wel het zwijgen toe doen. Ik sta mijn kamer aan de domineesfamilie af en ga mijn toevlucht zoeken bij Anna Markart. Dat kan goed worden. Maar nu houd ik op. Ik moet tante helpen. Na de conferentie meer. Ik kan mij van 't ding nog geen voorstelling maken, maar tante voelt zich gelukkig. Mis je me al? Ik zou hier graag nog een heele poos willen blijven. Groet vader en moeder van mij; Karro ook en het bosch.

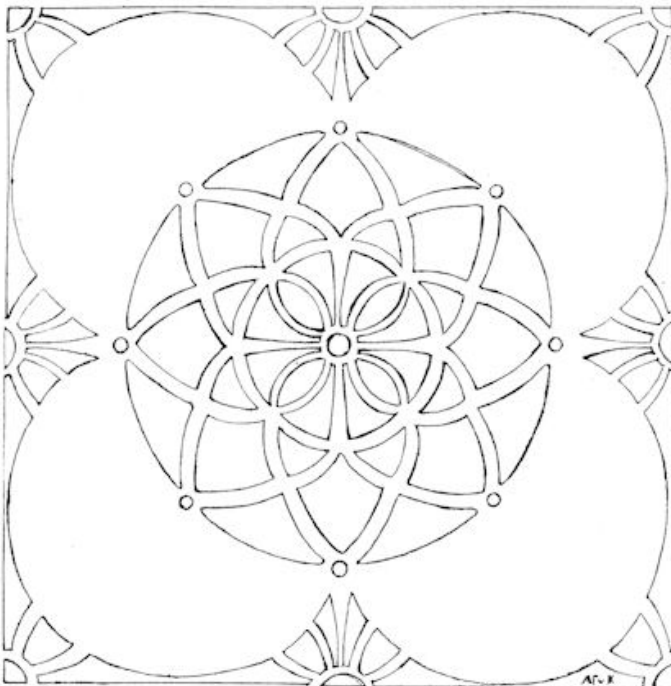
Je Gerda.

(Wordt vervolgd.)

Dit patroon voor een kussen kan uitgevoerd worden met wol, of wol en zijde. De fond kan zijn: zwart, donker paars of van heel donker groen wollen stof en de kleuren der wol blauw, paars, rood of cerise, oranje en groen. De kleine motieven zouden met oranje kunnen gewerkt worden. De buitenrand, die meteen het kussen afsluit, dus geheel aan

Verkleinde afbeelding van een patroon voor een kussen in wolwerk.

den buitenkant komt en vooral niet te licht moet zijn, zou men het best in één kleur kunnen werken, behalve de kleine halve en kwart cirkels die wat lichter kunnen zijn. De grootte van het kussen is 36 bij 36 c.M. Men kan ook alleen het middenpatroon nemen, dan kan de grootte van het kussen naar verkiezing zijn.

Bij de redactie is à f 1.50 een patroon verkrijgbaar van een kwart-deel van 't kussen, op ware grootte.

A. F. v. K.

JONGEN...

Jongen zoo sterk van wil,
In jouw bijzijn ben ik stil;
Klaag niet,
Vraag niet,
Mijmer alléén.

Jongen zoo groot van kracht,
Weet hoe mijn hart op je wacht;
Smeek niet!
Spreek niet!
Nader alleen!

Jongen zoo goed van hart,
Zie hoe je dralen me smart;
Smacht niet!
Wacht niet!
Vertrouw alleen!

Wil.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

7

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Het oude tantetje was werkelijk gelukkig en toen de eerste gasten kwamen, beefden haar handen van vreugdevolle verwachting. Ze bracht ze zelf in de tot nu door Gerda bewoonde logeerkamer en toen ze Gerda, die de vergeten koffers nasleepte, in de gang ontmoette, sloot ze haar aangedaan in de armen. „Wat is het leven toch rijk, als men het met Jezus gaat en wat hebben wij, kinderen Gods, het toch goed.”

Gerda antwoordde niet, maar zij lachte een beetje gedwongen. „Wij, kinderen Gods. Denkt ze dan, dat ik een kind van God ben? Och, die beste tante, 't is toch een beetje benauwend, dat ze je zoo liefheeft en niet vermoedt, hoe het daar binnen uitziet. Ik pas niet in zoo'n vroom huis en bij zoo'n zonderlinge conferentie.”

Gerda had haar tante wel willen naloopen, ze had wel willen schreeuwen: „Ik ben geen kind van

God," maar dan zou ze immers de heele conferentie-vreugde bedorven hebben. „Nu ja, ze zullen gauw genoeg merken, dat ik er geen ben," dacht ze met verbeten trots en toch ook met heimwee in haar hart, dat schreide naar vrede. Of dat nu de rechte voorbereiding was voor een conferentie, waarop gesproken zou worden over een „volkomen vrede”?

Gerda had zoo gedacht, dat elk verstandig mensch gaarne vrede zou willen hebben en dat men eerst in den hemel zou kunnen spreken van *volkomen* vrede. Maar nu, op den eersten conferentiemorgen zag ze in de tot de laatste plaats bezette zaal menschen, op wier gelaat de volkomen vrede een stillen glans had gelegd. Tusschen al die onbekenden zag ze ook in een der voorste rijen Karola, die, dat viel niet te ontkennen, in kleeding en houding wel zeer afstak bij de andere vrouwen in de zaal. Gerda ging naast haar zitten, maar de nabijheid van haar schoonzuster verontrustte haar. Wanneer Karola zich bewoog, klingelde haar opvallend breede, lange kettingarmband en ze bewoog zich vaak. En dan had ze bij zich zoo'n ellendige sigarettenlucht. Gerda had vroeger altijd haar rooken verdedigd, maar nu ergerde ze zich er aan en ze kwam tot de slotsom, dat, mocht zij hier in deze omgeving al niet passen, Karola er nog veel minder thuis hoorde. En wat zouden al deze „vrome zusters" wel van dit „wereldkind" denken?

Nog maar nauwelijks was de eerste bijeenkomst afgelopen, of Karola vroeg: „Waar eten wij?"

„Wij?" riep Gerda verwonderd, „wil je meeëten?"

„Natuurlijk. Ik wil alles leeren kennen. Hedenmiddag kan ik tot mijn spijt niet komen, dan moet ik naar de renplaats; ik moet zien, hoe zich mijn Marka onder Heinz houdt — maar vanavond kom ik weer."

„Is 't je goed bevallen?"

„En of! De toespraken waren prachtig. Vanavond is 't in de Harmonie-zaal?"

„Ja."

„Dan zal ik tantetje halen met ons rijtuig. 't Is immers veel te ver voor haar om te loopen."

„Maar zal Heinz dat goedvinden?"

Karola zag haar verwonderd aan. „Heinz? 't Is toch zijn tante. Dat zou wat moois zijn, als hij 't niet goedvond."

De maaltijd was zoo eenvoudig mogelijk en met de bediening was 't ook niet volkomen in orde, maar zoo was er tijd genoeg, om elkaar te leeren kennen. De schoonzusters zaten ver van elkaar. Gerda kon niet zien, met wie Karola zich onderhield en ook wist ze niet, of ze al de liederen wel meezong.

Tantetje ging maar langs de gasten, nu deze en dan die begroetend en zoo leek ze wel wat op een bij, die, in vreugdevollen arbeid, van bloem tot

bloem vliegt. Haar wangen kleurden zich, haar oogen straalden.

„Die kent ook iets van dien volkomen vrede," dacht Gerda.

Bij de namiddagbijeekoms voelde Gerda zich door niets gestoord. 't Zendingsbericht van Anna Markart greep haar diep in 't hart. Zoo ellendig zonder Jezus; zoo rijk in het licht van Zijn liefde. Zelfs Mamy, de kleine melaatsche, getuigde gelukkig te zijn, omdat Jezus altijd bij hem was en de groote heerlijkheid immers vóór hem.

Toen zongen ze het lied, dat ook Mamy met een heesch stemmetje had gezongen, vóór hij inging in die groote heerlijkheid:

Wat heb ik een rijken Heiland,
Een betere Vriend is er niet.
Ik moet van Zijn wond'ren zóó spreken,
Dat ieder, ja ieder ze ziet.

Gerda voelde onder 't zingen iets wonderlijks in haar keel en haar oogen werden vochtig, want zij moest er maar steeds aan denken: „en dat was een melaatsche."

Diep bewogen was haar hart, waarin opvlamde een groote, bewonderende liefde voor Anna Markart. Deze, als voelde ze iets daarvan, zette zich, toen ze na het uitspreken van haar rede van het podium kwam, op een vrijgebleven stoel naast Gerda en drukte, toen zij haar liefdevollen blik opving, haar de hand.

Bij de avondmaaltijd voelde Gerda zich reeds geheel tehuis. Tante had haar aan 't hoofdeneind van een jonge meisjes-tafel geplaatst en gezegd: „Hier ben jij de gastvrouw." Tot antwoord riep Gerda haar toe: „O, tante, de conferentie moest acht dagen duren."

De drie conferentie-dagen gingen ook werkelijk al te snel om. Een geluk, dat Gerda nog acht dagen blijven kon, maar dan was het geduld van haar ouders ook geheel verbruikt. Wanneer tante Adelheid zulke vermoeiende dagen kon meemaken, was het duidelijk, dat ze weer volkomen gezond was en dan kon Gerda ook naar huis komen om zich aan de gasten te wijden.

Gerda was ook blij, dat ze naar huis ging en toch voelde ze zich ook bevreemd. Er was iets nieuws in haar leven gekomen, iets, dat zij houden wilde en ze begreep niet, hoe ze dit zou kunnen.

„Tantetje, u weet, hoe het op Stahlheim is. 's Morgens wandelen, 's middags tennissen, 's avonds wandelen en daar moet je aan mee doen; dat noemt men den plicht der familie. U is op Stahlheim ook anders als hier en u is sterk in God, maar ik, ik weet nog niet, wie of wat ik ben; ik heb alleen

nog maar een vaag verlangen, zoo te worden als u is, maar ik weet nog niet, of ik dat zal kunnen."

Dat was Gerda's treurige afscheidsrede. Tante trachtte wel, haar te troosten, maar Gerda's hart nam die troost niet aan. Toen baden ze nog eens samen, tante, Anna Markart en Gerda. En zie, toen wist de vertrekkende: dat gebed is een macht, die mij niet weer zal loslaten.

Negende Hoofdstuk.

Twee jaren waren voorbijgegaan. Ruth en Gerda hadden de ontdekking gemaakt, dat ongetrouwde meisjes er zijn, om hun ouders te bedienen en om een broeder, als het hem inviel te trouwen, te helpen, indien er in zijn huishouding geholpen moest worden. Dat sprak immers vanzelf en daarvoor kon men geen bijzondere dankbaarheid verwachten.

De kerngezonde Karola werd ziek en Heinz, zichzelf niet van angst, schreef en telegrafeerde: „Ruth moet komen."

Vader bromde: „Ze zou dat domme rooken maar eens laten; een rookend vrouwmensch kan niet gezond blijven."

Maar, terwijl hij bromde, pakte Ruth reeds haar koffer. Men moet zijn familie helpen, natuurlijk, en dat begreep vader ook wel.

Moeder jammerde: „En juist nu, nu er zooveel logeergasten zijn en aan Gerda heb ik niets."

Maar 't jammeren van moeder baatte even weinig als het knorren van vader en ze zeiden immers ook zelf: „Er helpt niets aan. 't Moet zoo wezen."

Ruth bleef lang weg en Gerda nam haar huishoudelijken last op zich, met veel goede voornemens maar met weinig lust. Wellicht zou ze meer lust gehad hebben, als moeder vrijgeviger met haar goedkeuringen was geweest en zuiniger met haar vermaningen.

Gerda deed haar zaken wel goed, maar zij nam alles zoo licht op en moeder verlangde, dat men bij gewichtige bezigheden een ernstig gezicht zou zetten en bij gewichtige beraadslagingen ook gewichtig zou doen.

Maar het hielp alles niets. Heinz schreef roerend over de hulp van zijn lievelingszuster, die zijn vrouwtje uitstekend verzorgde en na elken brief werd het verlof verlengd. Karola schreef maar zelden. Toen, opeens, berichtte Ruth tot aller verrassing per telegram, dat ze thuis kwam.

Een periode van rust volgde; 't was, zooals vader Van Heinersbach zei, of Heinz niet getrouwd was. Vader was niet gelukkiger, dan wanneer hij zijn beide dochters als een onaangevochten bezit in zijn nabijheid had.

Als het jonge paar kwam logeeren, werd dit per telegram zeer plotseling aangekondigd. Het was

immers ook welkom; wie zou nu een zoon en een schoondochter niet gaarne ontvangen. Maar de bezoeken duurden nooit langer dan een week. Karola was niet gewoon „opgevoed" te worden en vader Van Heinersbach was niet gewoon, van zijn hart een moordkuil te maken, hoe dringend zijn vrouw hem ook smeekte, zich een weinig in te houden. Hij zag immers, dat zijn schoondochter veel voortreffelijke eigenschappen had, maar haar mannelijke manieren kon hij haar nu eenmaal niet vergeven. De oude heer sprak nooit zooveel over zedigheid en echte vrouwelijkheid, dan wanneer zijn schoondochter aanwezig was en eens op een dag gaf hij haar een prachtwerk, waarin op Salomo's lof van een deugdzaame huisvrouw ernstig de nadruk werd gelegd.

Karola nam dit geschenk, dat haar veel vreugde scheen te geven, dankbaar aan, maar toen ze het boek met Heinz doorbladerde, stootte ze hem eerst heimelijk aan, toen begon ze te lachen en te schertsen en maakte bemerkingsen.

„Hoor je, je moet omgaan met wol en vlas en niet met teugels en rijnzweepen," fluisterde Heinz.

Karola, die alle geheimdoenerij haatte, lachte en las toen hardop: „Zij is als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre komen. Zie je, dat komt goed uit. Als die goede moeder ons bij onze terugkeer zoo goed van worsten en hammen voorziet, ben ik zulk een koopmansschip. Nou ja, nu maar weer verder. Wat is er nog meer? En zij staat op als het nog nacht is, — neen, dat doe ik zeker niet, ik slaap zoolang ik kan — en geeft haren huize spijs en hare dienstmaagden het bescheiden deel. Neen, de dienstmaagden brengen mij het eten."

Heinz stootte zijn vrouw aan en gaf een beteekeenisvollen wenk in de richting van zijn vader, wiens voorhoofd bedenkelijk diepe rimpels vertoonde, terwijl de krant in zijn hand merkbaar begon te beven.

„Waarom stoot je mij, Heinz?" vroeg Karola, hardop en volkomen onbevungen, maar die onbevungenheid verdween, toen vader, zijn stoel terugstootend, zich plotseling in zijn volle lengte verhieft.

„Heinz zal voelen, dat zulk een scherts geheel ongepast is. Karola, het is Gods Woord, waarover je je vroolijke opmerkingen hebt willen maken. Als mijn cadeautje je daartoe aanleiding gaf, zal ik 't maar liever terugnemen."

Hij strekte zijn hand al naar het boek uit, en terwijl Karola in sprakeloze verbazing toezag, riep Heinz vergoelijkend: „Neen, niet zoo, vader. Dat boek is heel mooi. U moet een kleine scherts niet zoo tragisch nemen."

„Beste zoon, wij, van 't geslacht Heinersbach, zijn niet altijd zoo geweest, als wij wezen moesten, maar

Gods Woord was ons altijd heilig. Je kent den ouden bijbel, dien onze stamvader, de zalige Gottfried van Heinersbach met gevaar van zijn leven gered heeft tijdens den dertigjarigen oorlog. Wij praten niet veel over onzen godsdienst, maar ik lees elken dag in mijn bijbel, zooals ik mijn lieve moeder op haar sterfbed beloofd heb. Een Heinersbach houdt zijn woord en wat heilig is, moet heilig blijven."

Karola zweeg nog immer. Zij wist niet, wat wel sterker was in haar, haar verbazing of haar boosheid. Toornig had zij het boek terzijde geschoven, maar Heinz had het gegrepen en hield het stevig vast. Vol verbazing zag ze naar haar schoonvader en eindelijk kwam het, half trotsch en half verontschuldiging over haar lippen: „Vergeving, papa, ik wou u met mijn scherts niet beledigen. Ik wist immers niet dat u, dat..." Zij aarzelde.

„Wat wist je niet?" vroeg hij.

„Ik wist, dat Gerda vroom is en tante Adelheid héél vroom. Ik vond altijd, dat het hun goed stond en ik hield van beide, maar..."

't Voorhoofd van Van Heinersbach bewolkte zich weer, maar nu van smart en niet van toorn. „Bij mij zocht je geen vroomheid, is 't wel? Je bent erg openhartig kind."

Hij ging met zijn hand langs zijn voorhoofd, dan wachtte hij en ging naar zijn kamer, maar terwijl hij heenging bleef hij een oogenblik naast Gerda's stoel staan en toen boog hij zich plotseling naar zijn dochter en kuste haar.

Met een liefdevollen blik zag Gerda haar vader na, tot de deur zich achter hem sloot, maar toen werd ze een weinig verlegen, zooals eens Jozef zal geweest zijn, toen hij voor de eerste maal in zijn veelververigen rok als „vaders lieveling" in den kring zijner familie stond.

„Daar heb je wat moois uitgehaald," zei Heinz verdrietig, „zie nu maar, hoe je vader weer in een goede stemming brengt."

Karola nam, zonder antwoord te geven, een cigarette uit haar klein zilverétui, maar Heinz hield haar hand vast, toen zij naar de lucifers greep.

„Laat dat rooken toch, alstjeblijft en doe het nu vooral niet. 't Is toch niet noodig, op een breuk in de familie aan te sturen. Ik heb daar tenminste genoeg van."

„Maar als jullie begint om niets en nog eens om niets —" zei Karola geprikkeld. Zij meende er recht op te hebben, dat haar man haar onder alle omstandigheden begreep en 't met haar eens was en een kleine bemerking van hem vond ze, wanneer die haar in de tegenwoordigheid van anderen werd toegediend, ten hoogste ongepast.

„Als papa gebruik maakt van zijn tandenstoker kan ik dat bijna niet uitstaan, zóó hatelijk vind ik

het. Hij vindt mijn rooken hatelijk. Goed, wat voor den een recht is, is het ook voor den ander. Ik laat hem zijn tandenstoker gebruiken, maar dan moet hij mij ook laten rooken. Geef mij-vuur, Heinz, alstjeblijft." En nog eens herhaalde zij: „alstjeblijft."

(Wordt vervolgd.)

NEDERLANDSCHE CHRISTEN-VROUWENBOND

Op 27 October hield bovengenoemde bond te Amsterdam haar eerste jaarvergadering. De morgen was gewijd aan huishoudelijke werkzaamheden, terwijl in de middagvergadering optraden Mej. Mr. C. Frida Katz en de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Dr. De Visser.

De zaal zag er gezellig uit; 't zitten aan tafeltjes vergemakkelijkt het maken van aantekeningen, voor wie hieraan behoefte mocht gevoelen.

Op de agenda voor de morgenvergadering stonden, behalve enkele verslagen, ook de volgende punten: vaststelling van de Statuten en van het huishoudelijk reglement. Om des tijds wille moest de behandeling van dit laatste echter uitgesteld worden. 't Was toch reeds één uur, toen de morgenzitting afgelopen was.

Artikel 4 van de statuten, dat over het doel van den bond handelt, lokte nogal eenige bespreking uit. Het begin van dit artikel luidt: „De bond bedoelt hoofdzakelijk: voorlichting van de vrouw betreffende maatschappelijke vraagstukken, in overeenstemming met den grondslag." Nu werd er gevraagd, of men met opzet de politiek erbuiten gelaten had. De bond bedoelt toch ook opvoeding van de vrouw in verband met de politieke taak haar door het stemrecht opgelegd.

De presidente betoogde, dat men uitging van de gedachte: de grondslag van den bond gaf reden genoeg om te veronderstellen, dat al de leden van den bond de politiek der rechtsche partijen daadwerkelijk zouden steunen. Verder iets hieromtrent in de statuten vast te leggen achtte men niet alleen onnoodig, doch ook gevaarlijk, wijl immers de leden tot verschillende rechtsche politieke partijen behooren. En de bond beoogt: samenbrenging en samenvoeging van alle vrouwen, die Christus Koningchap belijden, zonder te letten op kerkelijke

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

8

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Toen glimlachte zij en Heinz glimlachte, maar om haar mond kwamen verraderlijke trekjes, alsof ze moeite had, niet te gaan schreien. Zij vond zich zelf verschrikkelijk dom en kinderachtig, „omdat ze haast begon te huilen,” maar toen ze een blik van Ruth opving, stampte zij met haar voet en toen kwamen ook de tranen.

„Maar Karola!” hoorde ze van verschillende zijden roepen. „Maar lieveling, bedaar toch. Wat mankeert er dan aan,” fluisterde Heinz.

„Wat er aan mankeert? Jullie bent allemaal tegen mij. Alles wat ik doe of zeg is verkeerd. Jij bent anders ook niet zoo en wij konden altijd goed met elkaar overweg, maar toen Ruth er was, was alles wat ik deed dom en slecht en zoo is 't nu weer. Jij hebt toch ook gelachen om het boek, maar nooit zal je me helpen tegen je familie. O, neen, bewaar mij, dan heb ik van alles de schuld.”

Zij wierp haar cigarette op de tafel en stormde de kamer uit. — Heinz ging haar na.

De familie Heinersbach was wel een weinig overgevoelig. Dergelijke onaangename voorvallen zou men een vreemde zeker niet vergeven hebben, maar van een familielid moet men zooiets verdragen, dat hadden de kinderen in hun vier hoeken uitstekend geleerd. Toen de familie bij het avondeten weer samen was, scheen niemand zich iets meer van het gebeurde te herinneren. Vader Heinersbach gebruikte zijn tandenstoker als altijd, maar hij was heel vriendelijk en opmerkzaam voor allen. Heinz vertelde levendig de eene vroolijke geschiedenis na de andere. Karola zat dicht bij Gerda en fluisterde zoo nu en dan met haar, maar overigens was ze stil en ze raakte geen cigarette aan.

Twee dagen daarna reisde Heinz met zijn vrouw af, plotseling, zooals ze ook plotseling gekomen waren; andere gasten kwamen in hun plaats; onder hen was ook Kurt, de vroolijke luitenant. Hij dwaalde door bosch en veld, meestal in gezelschap van Gerda en daardoor werd de ijverzucht van Ruth opgewekt en die uitte zich niet altijd in den aangenamen vorm.

Kleine vreugdverstoorders moeten er nu eenmaal zijn en daarmee moest Gerda zich troosten.

„Men moet zich schudden, zooals Karro doet, als hem het water te nat wordt,” zei ze lachend tot Kurt, maar haar hart had pijn. Ruths stekelige opmerkingen en haar booze blikken lieten zich toch niet zoo gemakkelijk afschudden als waterdruppels

van een harig vel. Gerda had den raad van haar tante gevolgd: zij begon voor Ruth te bidden, maar de profetie: „Pas op, dan veranderen de lastigste menschen,” vervulde zich niet, integendeel, het ging van kwaad tot erger. Zelfs moeder klaagde eens: „Ruth is in een onverdragelijke luim. Zij maakt mij het leven zwaar en ik weet niet wat ik in de huishouding met haar moet aanvangen.”

Kurt, die een uitstekend menschenkenner dacht te zijn, nam na zulke opmerkingen beide zusters met belangstelling waar.

„Weet je, kleintje,” zei hij eens op een avond, toen ze samen recht toe recht aan door 't veld en bosch liepen, „jij en Ruth zijn in den laatsten tijd heelmaal anders geworden.”

„Zoo? En hoe dan? Verklaar je duidelijker”, riep Gerda, vol belangstelling staan blijvend.

„Nou, kom maar, we kunnen rustig verder gaan,” bromde hij, gestreeld door haar belangstelling en hij legde haar hand op zijn arm. „Als je 't dan graag weten wilt, Ruth ontwikkelt zich langzaam maar zeker tot een oude vrijster en jij — laat mij je eens even goed aanzien — jij raakt zoo zachtjesaan in de vromigheid verzeild.”

„O, jongen, dom dat je bent! Hoe kom je er bij? Ik wou dat je 't met die vroomheid aan 't rechte eind had, maar...” zij schudde weifelend haar hoofd.

„Begrijp je, Kurt, die vrome menschen, ik bedoel die het ernstig meenen, zijn toch heel gelukkig.”

„Kan best zijn, hoewel...” nu bleef hij staan en blies een rookwolk uit zijn kort pijpje, „'t moet dan wel een wonderlijk soort van geluk zijn. Ik versta onder geluk iets anders. Maar wij hebben in ons regiment ook zoo iemand. Tot de schrandersten behoort hij ook al niet en je begrijpt, dat hij heel wat heeft uit te staan. Een beste jongen en zijn manschappen gaan voor hem door 't vuur. En daarom gaat het hem in den dienst ook telkens weer goed.”

„Waarom heeft hij dan zooveel te verduren?”

„Ja, dat is de oude geschiedenis. De menschen kunnen 't niet hebben, dat iemand zijn eigen weg gaat. Gerhard speelt niet, hij danst niet, drinkt niet en daarom moet hij gek zijn. Hij deelt ijverig traktaatjes uit en daarom moet hij, behalve gek, ook gevaarlijk voor de gemeenschap zijn.”

„Maar dat is immers heel belangwekkend. Jij brengt hem toch eens een maal mee.”

„Ja, zie je?” lachte Kurt, „had ik niet gelijk, toen ik zei, dat je zoo langzamerhand vroom werd? Alleen de vromen zijn blij, als ze hooren van menschen, die nog vromer zijn.”

„Jij houdt toch veel van... hoe heet hij ook weer?”

„Gerhard van Almenstein.”

„Jij houdt toch veel van hem en verdedigt hem?”

„Dat spreekt vanzelf.”

„O, Kurt, dan ben jij ook vroom?”

Zijn gezicht zei haar, dat haar laatste vraag hem tot ernst stemde. „In 't regiment zeggen ze dat ook, maar 't komt niet uit.”

Gerda drukte den arm van haar broer tegen zich aan, maar ze zei geen woord.

„Auw! Waarom knijp je mij?” vroeg hij.

„O, Kurt, jij beste, ouwe jongen, omdat ik zoo razend blij ben. Nu houd ik nog tienmaal zooveel van je.”

„Waarom? Omdat ze mij voor vroom houden en God weet, dat het me! waar is?”

„O, maar dat zal veranderen. En dan help je mij.”

„Kleintje,” zei hij met weemoedigen ernst, „zoo gauw gaat dat niet. Daar staat zooveel tusschen God en mij. Veel meer dan bij jou.”

Zij gingen zwijgend verder. De krekels piepten en over de weiden kwam de nevel aanrollen. De maan stond helder aan den hemel. Een haasje kwam dicht bij hen langs, zóó plotseling en snel, dat Gerda schrok.

Wat was het toch heerlijk, stil door den zwijgenden avond te wandelen met het vreugdevolle bewustzijn: wij verstaan elkaar ook zonder woorden en sedert van avond verstaan we elkaar nog duizendmaal beter dan vroeger.

Zoo kwamen zij terug in het park. Vader en moeder zaten met Ruth in de veranda en zagen al naar de laatkomers uit.

„Ha, eindelijk, jullie natuurliefhebbers. Je hebt wel alles vergeten, ook de tijd?” vroeg vader.

Zij hadden deze vraag kunnen beschouwen als een kleine aanmerking, maar zij waren nu eenmaal zijn lievelingen en zij wisten, dat zij, die het geluk hadden dat te zijn, zich veel konden veroorloven.

„Je ziet er precies uit als een sentimenteel bruidspaar,” zei Ruth spottend. „Kurt, zoolang je zoo verliefd bent in Gerda, kun je onmogelijk trouwen. Dan zou je arme vrouw van afgunst moeten omkomen.”

„Dat moet zij weten, als zij zoo dom wil zijn,” antwoordde hij onverschillig, „en ik zal er ook wel voor zorgen, niet met zoo'n afgunstige te doen te krijgen.”

Tiende Hoofdstuk.

Op het slot Stahlheim wapperde de vlag in den wind. Een telegram had de blijde tijding gebracht: „Een gezond dochttertje. Met Karola gaat het goed.”

Dat was een groote vreugde, waarin alle gasten moesten deelen. Vader Heinersbach echter schreef, terwijl zijn hart van dankbaarheid klopte, in den ouden familiebijbel de eersteling van het nieuwe

geslacht. Vergeten was zijn wensch naar een zoon en stamhouder.

„Kinderen zijn een zegen van God,” zei moeder Heinersbach.

En, terwijl vader vol vreugde zijn dochters aanzag, voegde hij er bij: „En meisjes brengen een extra-grooten zegen mee, want men behoudt ze lang in 't nest, ook als die domme jongens zich al lang uit de voeten gemaakt hebben.”

Natuurlijk moest een telegram met heel veel onderteekeningen de felicitaties der familie aan het jonge onderpaar overbrengen en vroolijke brieven volgden. Karola werd nu, niettegenstaande haar schieten, rooken en rijden tot de stammoeder van de Van Heinersbachs gerekend. Vader Heinersbach nam het besluit, van haar en van den eerwaardigen familie vader Heinz een schilderij in olieverf te laten vervaardigen.

Schoonmoeder Reinfeld gaf, per brief, zeer nauwkeurige dagelijksche berichten en als er een brief van haar verscheen, kwam de heele familie in blijde stemming bij elkaar. Maar toen schreef gravin van Reinfeld, dat ze spoedig moest afreizen en ze vroeg dringend, of er niet een van de meisjes kon komen.

„Dan moet Ruth natuurlijk gaan”, was het eenparig besluit en Ruth lachte daarbij toestemmend en een beetje gevleid, maar... Ruth vergat niet gemakkelijk. Haar snelle afreis van vroeger was het gevolg geweest van een paar minder aangename ervaringen.

Nu, Ruth nam zich voor, om daar maar niet meer over te spreken en voor 't overige zou ze heel voorzichtig zijn. Zij wist immers nu, dat Karola eigenzinnig en spoedig beleedigd, en verbazend ijverzuchtig was. Hoe een schepsel ijverzuchtig kon wezen, begreep Ruth niet.

Daar kwam een lange brief van Heinz, waarin hij bad en smeekte, dat Gerda zoo spoedig mogelijk kwam. Hij sprak van Ruth als van de beminde dochter des huizes, die, nu er zooveel gasten op Stahlheim waren, niet kon gemist worden natuurlijk.

Ruth lachte spottend. Zij vermoedde wel, wat er aan dit diplomatiek en hoffelijk schrijven was voorafgegaan. „Zij wil mij niet hebben en de domme jongen heeft haar eigenzinnigheid geen weerstand kunnen bieden.”

„Goed dan, dus Gerda jij bent de uitverkorene”, zei Ruth. „Kun je met kleine kinderen omgaan?”

„Niet erg best. Jij bent veel practischer. Jij moest eigenlijk heengaan, Ruth.”

„Dat kun je begrijpen. Ze willen me immers niet eens hebben. En dat kleine kindergoed is ook niets voor mij.” En daar zij het gevoel had, of alle aanwezigen haar onderzoekend en medelijdend aanzagen, voegde zij er bij: „Ik ga liever eens in den

winter. Dan kan ik meer van 't stadsleven profiteeren."

Zoo pakte dan Gerda als een gehoorzame schoonzuster een paar dagen later haar zaken in den koffer en reisde naar Reichenwalde.

Hoe is 't toch mogelijk, dat zulk een klein, nietig menschenkind een heele huishouding in de war kan brengen. Heinz, de oude brombeer, liep op zijn teenen, als baby sliep; hij keek naar haar met een stille verrukking en toen de voortvarende baker hem het kleine bundeltje op de armen legde, omdat hij zijn kind aan zijn zuster wilde laten zien, voelde hij zich erg hulpeloos en 't was hem, of zijn armen beefden van innerlijke beweging. En zelfs Karola, de flinke, nooit-verlegen Karola, hoe had het moedergeluk haar veranderd.

„Is ze niet lief? Kijk die roze oortjes eens en die aardige kleine vingertjes. Dat is mijn dochter, Gerda. Ons kind. Kun je 't gelooven?" Zij kustte het kind, omdat zij niets anders wist te doen, nu zij haar blijdschap moest uiten.

„Waar lijkt ze op? Op Heinz of op mij?"

Gerda zag niets dan een klein, rood, verschrompeld gezichtje, maar de neus was toch misschien wel heel even gebogen, dus... op Heinz. „Haar neus heeft ze van Heinz." „Zie je wel?" lachte de gelukkige moeder. „Hij wou het niet gelooven, maar ik zag het dadelijk."

Gerda moest vol verwondering naar haar broer en schoonzuster kijken.

Wat maakt het geluk toch alles mooier. Die beide waren nu zóó gelukkig met elkaar, als ze in hun bruidsdagen nog niet geweest waren. Als Heinz van zijn bureau naar huis kwam, gooide hij zijn akentasch in een hoek en dan kon Gerda rustig een uitstapje naar tante maken. Niemand miste haar dan, want de kleine familie vond al het geluk in zichzelf.

Bij tantetje werd ze met open armen ontvangen en veel van wat het oude hart deed trillen bracht ook het jonge in beweging.

Het lijden in de heidenwereld beroofde tantetje menigmaal van haar slaap. De heidenen hebben de zendelingen zoo noodig, maar er zijn er zoo weinigen, omdat de christenheid zoo arm aan liefde is.

„Ach, als ik in mijn jeugd dat alles maar zoo goed geweten had, ik was er heengegaan niettegenstaande mijn ziekelijkheid".

„En dan hing je portret daar aan de zendelingenmuur en je zoudt al lang dood zijn. Dat zou toch jammer wezen."

Gerda zei het schertsend, maar iets in haar hart begon zich te bewegen, omdat het in aanraking kwam niet met een menschenhand, maar omdat in haar de eerste ritseling vernomen werd van dat le-

ven, dat uit God geboren is. Gerda begreep nog niet, wat haar zoo ontroerde, zij verwonderde er zich slechts over, dat men jarenlang zoo onverschillig kan staan tegenover wat toch zoo vreeselijk treurig is: de nood van de heidenwereld, die niet weet van Jezus. Gerda begon voor de zending te bidden, maar hoe meer zij bad, hoe meer iets in haar begon te vragen: „Ben ik dan zelf gered en ben ik een kind Gods?"

(Wordt vervolgd).

Het zijn weezen, de drie kindertjes, die de non om zich heeft.

Wat zijn ze in hun schik, dat zij hen vanmiddag heeft meegenomen op haar wandeling! 't Gebeurt wel meer in den laatsten tijd, o ja: dikwijls. Maar toch altijd is 't telkens weer even heerlijk voor hen, even nieuw, even echt. En telkens weer komen de kinderen hard naar haar toegelopen als zij haar zien en dan is er blijdschap op hun gezichtjes.

Het had haar veel strijd gekost, in het klooster te gaan.

O, ze wou wel, ze wilde zoo graag heel haar leven geven aan den Heiland, dien ze beminde. Ze wou wel graag afstand doen van de wereld met al de vreugd die daarin was en al de hoop op geluk — o, bijna de zékerheid van geluk, die de wereld haar gaf. Want ze was overtuigd dat haar begeeren heilig was en dat het leven voor en nabij den Heiland verreweg het best was, beter dan alle dingen.

Ze had al vroeg de zaligheid gekend die er nog is in dit leven: de zaligheid van het zich dicht bij God weten: de zaligheid van het gebed.

Ja, ze wilde wel, ze wilde zoo gráág.

Ze had gevoeld, dat ze niet beter doen kon.

En ze was ook gegáán in het klooster. Ze had gekozen: het zwaarste deel.

Het zwaarste?

Zou ze dan in het klooster niet dicht bij haar Heiland zijn en veel aan Hem kunnen denken en gedurig tot Hem bidden en...

En tóch was haar strijd zwaar geweest.

Want aan den eenen kant was de wereld, en hoe vol met beloften was die, en hoe vol van heerlijke onzekerheid voor een jong en hopen meisjeshart, dat droomen kon van een jong gelaat, van een sterke gestalte en van oogen, die óók droomden — en verlangden.

Was dat dan verkeerd?

Ach —

gemaakt, waarin een klein sierzakdoekje gedragen wordt.

De rokken zijn tegenwoordig veel gepliseerd, wat heel aardig staat. Dit is niet zelf te doen, maar gebeurt in bepaalde pliseer-inrichtingen. Om een gepliseerd rokje te maken, moet een lange, rechte lap genomen worden van $\pm 2\frac{1}{2}$ M. lengte. De rok moet eerst van onderen gezoomd zijn, voordat deze naar de pliseer-inrichting gaat. Het pliseeren van een rok kost $\pm f$ 2.50.

Krijgt ge de lap geplooid terug, dan wordt deze op een rokkeband gezet, waaraan ge haken en oogen bevestigt voor de sluiting.

Het spreekt van zelf, dat alleen dun, soepel goed hiervoor geschikt is.

Voor de tegenwoordige strepen leenen zich er goed voor.

Laatst zag ik een rok, die bestond uit bruine en groene strepen. Door het pliseeren leek het net, of de groene strepen weggevallen waren en de rok dus bruin was. Maar zoodra er even beweging in het goed kwam, zag men de tweede kleur te voorschijn komen, hetwelk een aardig effect maakte.

Het knippatroon van de blouse is, na opgave van maten, te verkrijgen bij de redactie van Meisjesleven à f 1.50.

M. S.—K.

Karola was best tevreden met haar schoonzuster. Zij overtrof zich echter zelf, toen zij op zekeren dag, zonder eenige bijzondere aanleiding daar toe te hebben, de vleeiende opmerking maakte: „Weet je, Gerda, ik zie er tegen op, om je weer naar huis te laten gaan. Aangenamer logé als jij bent laat zich niet denken. Ik kon mij vroeger nooit begrijpen, waarom jonge meisjes vriendinnen moeten hebben, en ik heb nooit naar een vriendin verlangd en nu, nu ik in den heiligen huwelijksstand ben getreden, nu krijg ik een vriendin, zonder dat ik er om gevraagd heb.”

Zij zei dat alles meer vroolijk als teeder, want teederheid lag niet in haar natuur. Heinz klaagde daar wel eens over. Alleen over kleine baby ging soms een stroom van teerheid heen en 't arme kind schrok wel eens van de overdreven liefdesuitdrukkingen en de stijve omarmingen zijner moeder. Maar nu was er in Karola's oogen een warmte, die weldadig aan deed en, om antwoord vragend, zag zij Gerda aan.

„Wat versta je onder vriendschap?” vroeg Gerda voorzichtig.

„Nu, dat ik veel van je houd, jij kleine apestaart en dat ik je alles zeggen kan. Ik vertrouw je en dat je vroom bent geeft je iets aparts en dat heb ik nu juist graag. Daar kan ik zelf bijna vroom van worden.”

„Ik houd ook heel veel van jou,” zei Gerda en drukte haar de hand met warmte, maar toch legde zich een lichte beklemming op haar. Zij kon Karola niet alles zeggen — veel, waarover zij met anderen niet sprak, overlegde zij met haar, ja, en zij vond het zoo „reuze-gezellig” in 't huis van haar broer; men kon zich hier veel meer geven dan in het ouderhuis, maar dat wat er woelde in haar hart, wat hunkerde naar licht en leven, kon ze onmogelijk in woorden brengen; daarvan kreeg zelfs tantetje maar een klein beetje, en dan nog slechts onopzettelijk te zien en dan klopte het oude hart van tante sneller, dan werden de gebeden voor het „kind” dringender, dan ontving Anna Markart een kaart, of nog beter, een brief: „God werkt in haar. Wij moeten voor haar blijven bidden.” Dan verheugde Anna Markart zich en moest glimlachen, omdat ze meer wist dan tante. Zij ontving van Gerda lange brieven en wanneer men zijn gedachten aan het geduldige papier toevertrouwt, inplaats van ze mede te deelen aan iemand, die tegenover je zit, geef je je volkomener en vertel je, wat je niet over je lippen kunt krijgen.

Zoo wist Anna Markart, dat Gerda in den strijd was en in haar hart was de belangstellende vraag: Wanneer zal zij den aankloppenden Heiland een volmondig en beslist ja antwoorden?

Karola zat en speelde met haar kind; zij kon dat uren lang doen en dan scheen ze geheel vergeten te hebben, dat er ook nog rookende menschen in de wereld zijn. Zij vertelde de kleine de wonderlijkste dingen van een gelukkige toekomst en vond de zoetste koosnaampjes uit: „Vaders schat” en „Moeders vreugde”, en „zoet schaapje” en „schattebout.”

Gerda las het nieuwste nummer van het zendingsblad. „En als je dat in je vingers hebt, ben je ongenietbaar, blind en doof.” Maar met deze opmerking had Karola het recht maar half op haar zijde, want gedurende het lezen dwaalden Gerda's oogen vaak naar moeder en kind en ze verwonderde er zich over, dat de moederliefde een mensch zoo kan veranderen. Maar terwijl ze zoo dacht, werden haar oogen getrokken door een vers in het zendingsblad: Twee moeders.

De eene moeder had zij in werkelijkheid vóór zich, en de andere, de arme heiden-moeder? Gerda huiverde en toen las zij nog eens:

Twee Moeders.

Een moeder kust haar kindje teer,
Haar klein, goudharig dochterkijn.
En ze fluistert en buigt zich naar 't meisje

neer:
Je leven, mijn lieveling, zal zonnig zijn.

Ik zal je behoeden met oog en hand,
Tot je opbloeit in schoonheid, mijn kindekijn,
En juicht in je blijde kinderland
En speelt, omvloed van zonneschijn.

Als je opgroeit, mijn lieveling, dan breng ik
jou,
Wat goed en wat schoon is voor geest en
gemoed.

Zoo wordt je een rijke, gelukkige vrouw,
Je vaders trots en zijn liefste goed.

En komt er dan een, die je bemint,
Dan kiezen wij hem tot je echtgenoot,
Als jij hem het liefst en het edelst vindt,
Een echte man en vrij en groot.

Ik heb één bede voor allen dag,
Dat hij, die eens je man zal zijn,
Je zoo gelukkig maken mag,
Als je vader mij, o, dochter mijn.

En ze wiegt in haar armen haar rozig kind,
Ze vouwt haar handen en smeekt om zegen.
En in den droom lacht het lieve kind,
Het lacht het zonnige leven tegen.

In 't Oosten kust een moeder teer,
Haar lief, zwartharig dochterkijn,
En ze fluistert en buigt zich naar 't kleintje
neer:

Wat zal je leven treurig zijn.

Geen vroolijk spel, geen blijde lach!
En kindergeluk blijft je onbekend.
Je vader stoot je van zich, ach,
Omdat je als meisje geboren bent.

En groei je op, dan wacht het werk,
Zwaar is je arbeid voor huis en haard.
Je moogt niet leeren als knapen sterk,
Want jij, als meisje, bent 't niet waard.

Na korte jaren, een kind nog, dan,
Dan komt het zwaarste, mijn maagdelyk,
Dan moet je volgen den vreemden man,
Die zal je heer en gebiedder zijn.

Hij mint je niet, hoe je om liefde smeekt,
Je bent zijn slavine, een stuk speelgoed, jij.
En je lot, tot de dood je hart eens breekt,
Is zoo ellendig als 't lot van mij.

En ze kust haar kind. Tranen vloeien neer,
Op 't lief gezichtje als zomerregen.
En het schreit in den slaap, het kindje teer;
Zoo gaat het schreiend het leven tegen.

O, meisje, kind dat in weelde baadt,
Van liefde omgeven, trouw bewaakt,
Weet jij, wat je zuster, veracht, gesmaad,
De dochter van 't Oosten rampzalig maakt?

Weet jij, dat Jezus ook háár bemint,
Ook lichten wil in haar duisteren nacht?
Hij zoekt naar boden, gelukkig kind,
Weet jij, dat Jezus ook op jou wacht?

„Gerda, je schreit? Wat is er dan? Heb je heim-
wee? Lieve tijd, daar beginnen je tranen te vallen,
een heele stroom; 't wordt al doller; 't lijkt wel
een regen tijdens een onweer.

Daar schat, neem baby. Als men baby heeft,
schreit men niet, dan lacht men, niet waar, baby,
lieveling?”

Gerda probeerde, of ze haar gezicht niet tot lach-
en kon zetten en schudde daarbij haar hoofd. „En
juist baby heeft me aan 't schreien gemaakt, maar
stoor je er maar niet aan. Kijk maar, ik word al
weer bedaard. Jij moet later het vers ook lezen.
Neen, dadelijk niet.”

Zij nam het zendingstijdschriftje in zijn geel om-
slag en liep daarmee snel naar haar logeerkamer-
tje. Toen sloot ze de deur, knielde neer, en over-
legde in die houding, hoe arm het leven toch wel
is, als men in 't geheel niets, niets van den Heiland
weet. „Hoeveel licht heeft Hij in ons leven ge-
bracht, en als ik maar eerst Zijn eigendom ben, zoo-
als tante en Anna Markart en al die vrome men-
schen, waarvan tante de portretten in haar kamer
heeft hangen, dan, dan. . . .

Ja, waarom geef ik mij dan niet aan den Heiland?

O, ik bid U, Heere Jezus, ik wil het zoo graag:
leer mij maar, hoe ik Uw eigendom kan worden.”

Nog niet lang lag ze zoo op haar knieën, of daar
klopte iemand aan.

„Wat? De deur gesloten? Doe gauw open,” riep
Karola. „Ik heb baby in zijn bedje gelegd, omdat ik
je gedicht lezen wil.”

Zij zette zich op den tafeland en schoof een pot-
lood tusschen haar lippen, alsof ze daar iets miste.
Toen las zij. Ernstiger en ernstiger werd haar ge-

laat en toen zij met lezen ophield, bleef ze een oogenblik, het blad nog in de hand, als in gedachten verloren, zitten. Toen wierp ze het tijdschrift op de tafel.

„Vreeselijk,” zei ze, en toen nog eenmaal: Vreeselijk....

„Maar wat moet je daaraan doen.”

„Naar die arme menschen toegaan,” fluisterde Gerda.

Toen lachte Karola helder op.

„Dat zou juist iets voor jou zijn.”

„Ja, nu lach je. Ik kan niet lachen.”

„Dat hoef je ook niet te doen. En ik ben ook niet zoo ongevoelig als je wel denkt. Ik vind het vers ontroerend.”

Toen Heinz in den namiddag thuis kwam, moest hij het vers ook lezen. Hij zei niets als „hm” en vroeg toen dadelijk naar zijn „popje.” 's Avonds echter drukte hij Gerda twintig mark in de hand en zei, verlegen lachend: „k Heb nog nooit wat voor de zending gegeven, hoogstens eenmaal een kleinigheid op een zendingsfeest, dat mij doodelijk verveelde, maar jouw akelig vers maakt zelfs een ondiar als ik ben anders.”

„Heinz, jij beste oude jongen.”

„Nou ja, al goed. Maar je moet mij zulke verzen niet vaker voorlezen, want dan worden wij arm en moet ons „popje” verhongeren.”

Vooreerst zag het er in de jonge huishouding nog niet naar verhongeren uit; integendeel, men maakte plannen voor een groot doopfeest met een diner achterna. De doop van een eerstgeborene is een bijzondere feestelijkheid. Van deze daadzaak kon Gerda zich ook zonder de broederlijke verzekering overtuigen. Het diner gaf haar nu juist geen vermeerdering van feestvreugde, maar haar broer en schoonzuster scheen het zeer te vermaken; zij beschouwden het als de hoofdzaak.

Uitnoodigingen werden verzonden en bijna zonder uitzondering aangenomen.

„Maar Gerda nemen we weer mee. Jullie hebt haar nu lang genoeg gehad. De kleine had ook eerder behooren gedoopt te worden,” schreef vader Heinersbach. Karola trok een mond en dat stond haar niet goed. De schoonvaderlijke kritiek behaagde haar niet en „Gerda, je moogt nog niet afreizen. Alsjeblieft, ik heb je nog nodig.”

Maar Gerda en Heinz wisten, dat, als vader zoo schreef, er niets aan te veranderen viel.

„Misschien kan Ruth hier een paar dagen blijven,” zei Heinz zoo schuchter, dat Gerda zich er over verwonderde. Zulk een schuchterheid was ze van haar broer niet gewoon. Bijna smeekend keek hij zijn vrouw aan, die wist, dat Ruth zijn lieveling was,

maar een harde trek ontsierde haar anders zoo lieven mond.

„Ruth verwijdert ons van elkaar.”

„Maar, Karola, lieveling, zeg toch niet zooiets dwaas.”

„Dat is niet dwaas; dat is mijn ervaring. Je bent nooit onvriendelijk of onbillijk tegen mij, wanneer Ruth of je vader je door allerlei kleine verdachtmakingen niet onbillijk maken. Neen, alsjeblieft, Heinz, als Gerda niet hier kan blijven, wil ik me liever heelemaal alleen redden. — 't Zal wel weer gaan.”

Heinz zag zijn kleine, energieke vrouw aan en dacht, dat ze toch wel heel teer en heel lief was en nooit had hij haar nog zoo schoon gevonden als nu, nu ze de moeder was van zijn kind.

„Windt je maar niet op, lieveling, dat is niet goed voor je en voor „popje” ook niet. Doe dan maar, zooals je zelf 't goed vindt. Maar denk er om, dat je gezond blijft, jij en het kind.”

ELFDE HOOFDSTUK.

Gerda was weer thuis. Zij vermoedde niet, hoe scherp men op haar lette. Haar ouders vonden haar veranderd. „Zij is stiller,” zei vader.

„Ernstiger geworden,” lachte moeder, „'t zien van het huiselijk geluk bij de jonggetrouwen heeft misschien wel gedachten in haar gewekt, die tot nu toe sliepen.”

„Je meent toch niet, dat ze trouwen wil?” riep vader ontzet, „de koekoek mag den kerel halen, die het waagt, ons kind van ons weg te halen.”

Nu lachte zijn vrouw: „Je waart toch eenmaal zelf zoo'n kerel.”

Hij zweeg en keek vóór zich, maar van dien dag af was hij bijzonder teer voor zijn jongste dochter.

Ruth was bijzonder slecht geluimd, want zij had gehoopt, dat Heinz en zijn vrouw haar toch minstens voor een paar dagen zouden uitgenoodigd hebben. Heinz, met wien zij vroeger toch trouw alle lief en leed gedeeld had, begon een vreemde voor haar te worden. Karola had er wel voor gezorgd, dat ze haar broer geen oogenblik alleen te spreken kreeg tijdens het doopfeest. „Hoe kan men zich zoo onder de pantoffel laten brengen, dat vind ik flauw.”

Zij liet haar slechte luim eenige malen recht hatelijk aan haar zuster voelen en merkte toch, dat er iets nieuws, iets geheel nieuws in Gerda was gekomen, iets, dat haar voor beleedigingen minder gevoelig maakte naar 't scheen. Zij zei geen vrome woorden, maar 't moest toch wel met vroomheid in verband staan, dat was duidelijk genoeg en dat werkte prikkelend op Ruth in. 't Stootte haar af en 't trok haar aan. Dat ze soms nog krachtige uit-

drukkingen gebruikte als: „Wees toch niet zoo'n giftig ondiep,” of „laat mij met rust en zank niet altijd zoo voor de koekoek,” werkte nog troostend op Ruth in, dat was in elk geval nog „natuurlijk”. Dat vele lezen in den bijbel en in zendingsbladen was immers reeds ziekelijk, en de vrome liederen, die ze zong, waren, ja, wel stichtelijk en roerend, maar: „Waarom zing je nu allemaal van die nieuwe versjes? Zing toch eens weer een oud, pittig minnelied.”

Gerda zei niet veel, als Ruth haar zulke kleine steekjes onder water gaf, maar vaak voelde ze wel de hitte van den toorn en een meisje, dat Jezus wil dienen, mag toch niet van woede koken. Dat „van woede koken” gaf toch treffend uitdrukking aan 't geen ze voelde.

Maar Ruth was niet altijd hatelijk. Langer dan vroeger wel zat zij in Gerda's kamer en bladerde in haar „vrome” boekjes, ja, vaak las ze met belangstelling, zoodat ze alles om zich vergat, en op een avond stond ze met een ietwat verlegen gezicht in de deuropening van Gerda's kamer. Beide zusters hadden hun kamers naast elkaar en de tusschendeur stond open.

„Ik wou je zeggen, dat je de deur niet hoeft te sluiten, als je in den bijbel leest. Ik wil graag met je meelesen. Je kunt me dan een heeleboel verklaren, want er is nog veel, dat ik niet versta. Maar zalvend en verheven moet je niet worden, want dan loop ik weg.”

Dit samen-lezen werd voor Gerda een bron van vreugde en kwelling. Menigmaal zou ze gaarne wegeloopen zijn, als Ruth met haar kleine ongeloovigheidjes voor den dag kwam of, wat nog erger was, iets kwalijk ging nemen. „Daarmee bedoel je zeker mij? Ik heb al lang gemerkt, dat je meer aan mij dan aan jezelf denkt, als je behendig je kleine vermaningen aan 't gelezene vastknoopt,” zei ze opgewonden, „je zinspeelt er heel beminnswaardig op, dat ik toornig en ijverzuchtig ben. Als je zoo slecht over mij denkt, is 't maar beter, dat je zonder mij, goddeloos schepsel, je vrome oefeningen houdt.”

't Viel Gerda niet licht, na zulke uitbarstingen een volgend maal verder te lezen, hoewel Ruth dan gewoonlijk zeer vertrouwend en heel lief was.

Daar kondigde op zekeren dag de „beste” haar komst aan. Zeker zou deze aankondiging een algemeene jubel met zich gebracht hebben, als tante niet een beding had gemaakt: „Ik zou graag mijn lieve Anna Markart meebrengen.”

„Ach, past die wel in onzen kring?” vroeg vader wijfelend en angstig.

„Blijft ze dan zoolang als Adelheid?” zuchtte moeder.

„Neen, om alles wat in de wereld is,” schreeuwde Ruth, „want bij zoo'n zonderlinge moet men den heelen tijd vroom zijn in den honderdsten graad.”

Toen begon vader plotseling vroolijk te lachen. „Kijk ons kleintje eens aan. Ze zegt niets, maar ze straalt van blijdschap.” Hij streelde Gerda's hoogerood gekleurde wangen. „Ben je er dan zóó blij om, mijn dochttertje?”

Zij knikte en haar oogen vulden zich met tranen, zóó blij was ze, dat God haar zoo iets heerlijks wilde geven.

„Ja, moeder, dan moeten wij er ook wel blij over zijn, vindt je niet?” zei vader.

„We zullen 't maar probeeren,” lachte moeder.

„O, ze is toch ook zoo heel, heel lief,” juichte Gerda.

„Nu, hopelijk vindt jij dat niet alleen, maar wij anderen ook.”

„Wanneer komen ze dan,” vroeg Gerda, zonder op de laatste opmerking van Ruth te antwoorden.

Vader zette zijn bril weer op, niet vóór dat hij dit nuttige voorwerp eerst zorgvuldig had afgeveegd en las de heele brief van het begin tot het eind nog eenmaal.

„Op 24 Juli — dus nog veertien dagen.”

Gerda vond, dat veertien dagen nog lang, lang kunnen duren, maar ze dartelde als een jong paardje en babbelde en was vroolijk als een kind, vóór het naar een feestje gaat.

MEJONKVRROUWE H. W. SPIERING

Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.

Onze lieve Bondsmoeder, de onvergetelijke H. W. S., is opgenomen in heerlijkheid. Haar wensch is vervuld, te sterven midden onder haar volk in haar eigen huis, bij haren arbeid. Met haar personeel las zij in de morgengodsdienstoefening Psalm 73. „Immers is God Israël goed dengenen die rein van harte zijn”, het tweede vers kon zij niet meer lezen, want haar Vader in de Hemelen maakte plotseling de banden des lichaams los en zij voer op naar haar Heiland, Dien zij zoo diep-innig beminde, tot Wiens eere zij zoo vaak hare harp stemde en liederen dichtte.

In hetzelfde patricische huis waarin zij 21 September 1852 geboren werd, ging zij tot God. Reeds jong verloor Mej. Spiering hare ouders, op haar 17de jaar leerde zij de verlossing in Christus kennen.

Van toen af brandde de ijver in haar ziel om den Heere te dienen van hare goederen. Zij was rijk naar de wereld, rijk in talenten en geestelijk goed.

wordt het randje te grof voor het doekje. Men kan de randjes ook werken in gekleurde zijde, maar deze moet eveneens heel fijn zijn.

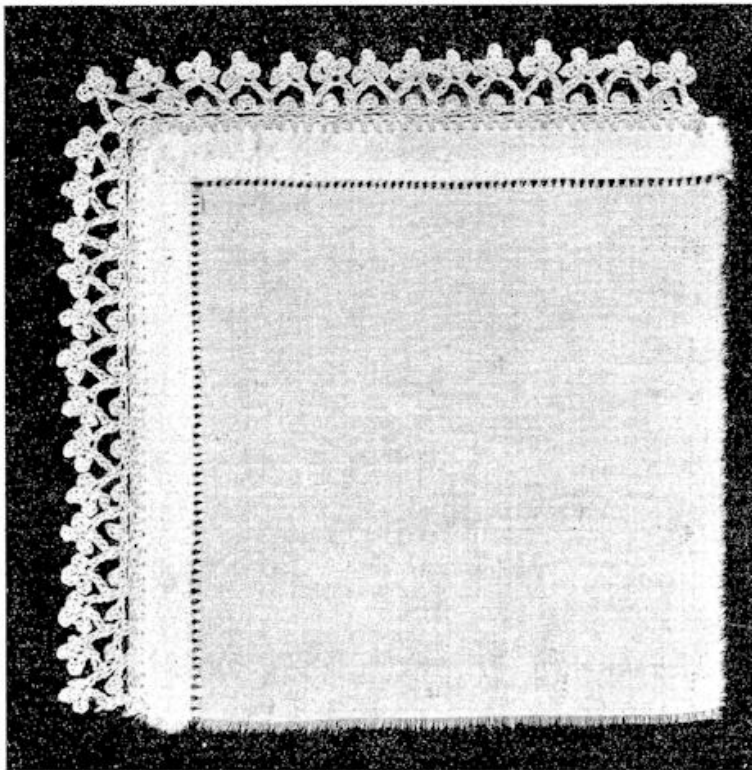

Fig. II.

Verstaat men de kunst van borduren dan kan men in den hoek nog een takje of monogram werken.

Het omhaken van het randje is gelijk een middel om het omkrullen van den zoom te voorkomen.

A. F. v. K.

„Hopelijk komt Kurt ons niet plotseling overvallen. Hij wil vóór de manoeuvres immers nog eens komen,” zei na een pauze vader nadenkend. Hij wilde harmonie in den familiekring hebben en die vreemde vrouw zou waarschijnlijk wel heel slecht passen bij den vroolijken bengel, die honderd dolle streken in 't hoofd had. Maar vader Heinersbach nam toch plaats aan zijn schrijftafel en verzekerde

de goede Adelheid en haar vriendin, dat ze hartelijk welkom zouden zijn.

Wat vader Heinersbach gevreesd had, gebeurde.

Op 23 Juli kwam er een telegram van Kurt: „Veertien dagen verlof. Kom overmorgen met Almenstein.”

„Dat treft zoo slecht mogelijk. Twee luitenants en een zendeling, dat is, alsof men twee katers met een onschuldig duifje in een kooi sluit. Veel genoeg zullen we wel niet hebben.”

„Waarom dan niet, vader?” verdedigde Gerda, die zich voor den samenloop van omstandigheden verantwoordelijk voelde, zich. „Kurt stelt veel belang in de zending. Hij leest altijd mijn zendingsbladen, als hij hier is.”

„Pah! de windbuil,” lachte vader, maar op zijn gezicht was te zien, dat hij zich toch een weinig gerustgesteld voelde.

Moeder en Ruth hielden zich intuschen bezig met huishoudelijke zorgen.

„Zouden we het reevleesch zoolang in ijs goed kunnen houden? Worst hebben we nog in overvloed. Hoe logeeren we ze? Tante heeft immers altijd de blauwe kamer. De zendeling zullen we tegenover haar onderbrengen in de groene.”

„Maar daar hangt immers de schilderij, hoe de grootvader met de grootmoeder danst en met de oude heeren aan de biertafel.”

„Doet dat er dan wat toe?” vroeg Gerda onschuldig.

„Wij moeten er in elk geval een stemmiger schilderij bijhangen,” meende moeder.

„Nou ja, of een wandtekst,” zei Ruth ongeduldig, „de luitenants kunnen dan komen in de middenkamer en in de kleine kamer daarbij.”

„Hebben wij nog pekervleesch?”

„Ja, nog twee stukken.”

Zoo werd alles overdacht en voor elkaar gemaakt en toen de gasten aankwamen, waren de dansende grootvader en de drinkende heeren naar de luitenants verhuisd in de middenkamer, en in de groene kamer hing een schilderij van de verwoesting van Jeruzalem.

Met de kleine, dikke Anna Markart werden spoedig allen bevriend. Ze was zoo heel anders dan men zich een zendeling had voorgesteld. Zoo natuurlijk-vroolijk en zoo vol belangstelling voor alles wat zij zag.

„Ja, die is aardig,” moest zelfs Ruth toegeven en

vader Heinersbach toonde zóóveel belangstelling in Afrika en de zendings- en beschavingsarbeid daar, dat hij bijna niet eens het rijtuig had gehoord, waarmee de beide luitenants aankwamen.

„Die kerel, Almenstein, is eenvoudig afschuwelijk van leelijkheid,” dat was zijn eersten indruk en later streden in zijn hart verbazing, hoogachting, welwillendheid met een gevoel van nederbuigende genade: „Goed is de kerel, maar dom en een beetje meer tact zoo nu en dan zou hem volstrekt geen scha doen.”

Kurt las al deze wisselende indrukken in de geelstrekken van zijn vader en 't vermaakte hem dat zijn vriend Gerhard er niets van merkte. Die droeg zijn hart op de tong, en vond dit even natuurlijk als het laten liggen van een opengeslagen bijbel op zijn nachtkastje. Kurt had ook een bijbel, maar die werd elken morgen zorgvuldig weggesloten in de schuiflade van zijn nachtkastje; wanneer hij niet te haastig was, wat hem nog al eens in zijn leven gebeurde, dekte hij er nog een zakdoek, of de een of andere kleinigheid overheen. Waarom eigenlijk?

In zijn jonggezellenhuis lag zijn bijbel open en bloot op zijn schrijftafel en daar had hij er niet tegen „de vrome Heinersbach” te heeten, maar „in huis” was zoo iets pijnlijk. Ruths oogen zouden groot en rond worden van verwondering, want zij kende hem ook van een andere zijde en zijn moeder, ach, die zou wellicht geheel verteederd worden en hem mijn lieve, goede jongen noemen en „dat ben ik niet en 't is mij lastig.”

Menigmaal werd hij erg verlegen, als Almenstein weer zoo verbluffend naïef was en hij, bijvoorbeeld, in den familiekring zijn bekeeringsgeschiedenis ging vertellen. „Mensch, hoe kun je dat van jezelf gedaan krijgen?” vroeg hij hem dan onder vier oogen.

„Lieve tijd, waarom dan niet?” was dan 't antwoord, dat lachend gegeven werd, „laat mij vertellen tot Jezus' eer. Zulk een Heiland, neen, is er niet meer”, van dat vers houdt je immers zoo. Maar vooruit dan ook met je vertellen. Op dat ééne punt ben je tegenover je familie zoo schuchter als een jong meisje en je babbelt toch over allerlei andere dingen met elkaar, dat het een lust is.”

Kurt wist niet, wat hij antwoorden moest en zei, eindelijk, schuchter: „Ik zweet soms van angst, als je met je preek begint.”

Almenstein lachte hard en dreunend, zooals dat zijn gewoonte was. „Waarom dan? Zweet liever, als je er reden toe hebt.”

Tante Adelheid was met de „lieve aardige jongens” bijzonder ingenomen. Wanneer ze „alleen waren”, dat wil zeggen, wanneer zij met Anna Markart, Gerda en de beide luitenants een clubje had gevormd, was ook Kurt minder terughoudend. Hij

had veel te vragen en men kon merken: Hij leest zijn bijbel.

En dan Almenstein met zijn belangstelling in de zending. Hij wist van het werk op alle zendingsterreinen en, daar hij een hart bezat, brandend van ijver, kon hij zóó in vuur raken, dat niemand anders aan 't woord kon komen. Dat maakte de goede vader Heinersbach, die ook liever wilde praten als toehooren, bepaald nerveus, maar hij knorde er alleen over, wanneer geen vreemde hem hooren kon. „De kerel babbelt om dol te worden.” In den grond der zaak kon hij 't echter wel met den „kerel” vinden en behandelde hij hem met welwillendheid, ja, zijn belangstelling voor de zending, die in den loop der jaren niet grooter was geworden, ontwaakte weer tijdens de belangrijke gesprekken en de duidelijke uiteenzettingen van Anna Markart.

Tante moest soms wel eens onder de tafel Gerda's hand drukken, zóó blij was ze, als vader, ijverig, de groote atlas haalde en de zendingsposten door kleine kruisjes op de kaart aanduidde.

Maar niet altijd was men met de zending bezig. Er werden ook verre wandelingen gedaan en tochten gemaakt door veld en woud. Dan werd er een mooi plaatsje uitgezocht om koffie te drinken en de gelukkige jeugd zocht alle vreugde en geluk tot uiting te brengen in lied na lied.

„Zulke mooie liederen zongen wij ook in onze jonge jaren,” zei vader Heinersbach zacht tot tante. Zij zag hem onzeker aan. Wilde hij laken of prijzen? Een groote menschenkenster was zij niet en vooral tegenover haar broeder voelde zij zich vaak angstig.

„Almenstein maakt een orgel overbodig. Wat brult de kerel.”

„Dat komt, omdat hij zoo van harte zingt,” suste tante.

„Ja, best, maar...”

Het verlof was spoedig voorbij en tante hoorde, innerlijk bevredigd, dat vader Heinersbach bij het afscheidnemen hartelijk zei: „Ga met God, beste Almenstein. Vergeet niet, dat je in Stahlheim altijd hartelijk welkom zult wezen.”

Al was deze hartelijkheid nu ook eerlijk gemeend, zonder de beide heeren was het toch eigenlijk veel intiemer. Vader Heinersbach voelde zich zeer welbehaaglijk onder „enkel vrouwen” en Anna Markart was immers een heel geschikt en onderhoudend mensch. Bij 't afscheidnemen drukte hij haar „voor haar zwarte bandieten” zoo'n groote som in de hand als hij zich nog op geen zendingsfeest uit zijn zak had laten lokken.

Twaaalde Hoofdstuk.

Mevrouw van Heinersbach begon er aan te denken, dat haar dochters goed op weg waren, om oude

vrijsters te worden. Zij waren immers niet in de gelegenheid, om een goed huwelijk te doen. Wel bezocht Ruth een paar keer per jaar een bal en ze zou ook een bekwame huisvrouw zijn, maar de mannen zijn zoo dwaas; ze willen liever een lief stuk speelgoed hebben. Ruth vinden ze te verstandig en te bij de hand. En Gerda? Zoo gevoelig is ze, zoo echt vrouwelijk en heel verstandig daarbij, maar 't lieve kind is immers zoo overvroom. Zij komt op geen bal, gaat naar geen schouwburg, hoe kan ze dan trouwen? Ja, als 't een man was van Almenstein's richting, maar neen, gekheid. De omgang tusschen die beide is te open. Ze denken er geen van beiden aan.

Neen, Gerda dacht niet aan trouwen. Zij voelde, dat ze tot iets anders geroepen werd. Er brandde een ijver in haar hart. . . . elk jaar werd haar roeping haar duidelijker. Tante deelde in haar geheim. Zij hadden samen gebeden en hoe meer ze baden, hoe duidelijker het Gerda werd: Ik moet in 't werk der zending.

En op zekeren dag barstte de bom uit elkaar. Gerda kwam met het dringend verzoek tot haar ouders: „God heeft mij voor 't werk der zending bestemd. Laat mij dan mij voor dat werk mogen voorbereiden.”

Eerst waren haar ouders sprakeloos van verbazing en toen brak een storm van ontrusting los, die eindigde met een eenvoudige, toornige afwijzing. „Jouw roeping is hier in huis. 't Getuigt werkelijk van een koud, onaandoenlijk hart, zijn oude ouders te willen verlaten, die slechts twee dochters hebben. Dat zouden we nooit van je gedacht hebben, Gerda, dat je ons met zulke gedachten verdriet zoudt willen doen.”

Gerda's tegenwerpingen deden de vlammen van toorn en ongenoegen nog hooger stijgen. Natuurlijk wilde ze gehoorzamen, zou ze ook niet weer over haar verlangen spreken, maar zij kon niet zeggen dat, wat haar ouders zoo gaarne hooren wilde: Die gedachte kwam niet van God, maar werd mij ingegeven door jeugdige onmadenkendheid.

Gerda was zich haar roeping van Godswege bewust. Ruth had slechts een spottend lachje en een half-medelijvend: „Gerda, je doet soms een beetje idioot.”

Heinz en Karola waren overgekomen, om vaders jaardag mee te vieren en ook Kurt was aanwezig. Daar werd Gerda's ideaal nogmaals van alle kanten besproken. Zelfs Kurt kon haar wensch niet begrijpen en de eenige, die, terwijl ze een sigarette in de hand hield, beproefde, zich op Gerda's standpunt te plaatsen, was Karola.

„Val haar toch niet allemaal tegelijk aan, als een koppel honden een ongelukkige haas.”

Heinz beproefde, wat hij met een waarschuwend blik doen kon, maar Karola was nu eenmaal, zonder dat ze zich door iets in de war liet brengen, trotsch op haar onverschrokkenheid en waarheidsliefde en daarom ging ze, den leuningstoel, waarop ze zat in sterke beweging brengend, met haar verdediging voort: „Ik ben de eenige dochter van mijn ouders, zooals jullie bekend is, maar niemand heeft gezegd, dat ik geen hart had, omdat ik mijn ouders verliet en met hem daar” — ze gooide een sluimerrol naar 't hoofd van haar man — „er van door ging.”

„Dat is ook heel iets anders,” zei moeder Heinersbach opgewonden.

„Waarom dan, moeder? Het trouwen kreeg ik in mijn gedachten, omdat Heinz mij hebben wou en de gedachte aan de zending is in Gerda gekomen, omdat God haar voor de zending hebben wil — tenminste dat meent zij.”

„Maar ze dwaalt,” schreeuwde vader Heinersbach en sloeg met de vuist op de tafel.

Die herrie maakte Karola toch een weinig verlegen; daarom zweeg ze, maar, mompelend, vroeg ze even later haar man: „Hoe weet vader, dat Gerda dwaalt? Heeft God hem dat gezegd?”

„Stil toch, alstjeblijft,” fluisterde Heinz, maar in zijn toevendheid of „zwakheid” tegen zijn vader, was iets, dat zijn vrouw prikkelde.

„Waarom toch? Men mag in dit land toch in alle bescheidenheid voor zijn meening uitkomen?”

„Ik dacht, we hadden nu al meer dan genoeg gehoord hoe je er over dacht en begrepen hebben wij 't ook,” zei vader, terwijl hij zijn aandoening trachtte meester te blijven, al ging dat moeilijk, „en ik geloof, dat Gerda weet, waar 't op aankomt en dat ze zich daaraan houden zal.”

„Ja, vader.”

Kurt was achter Gerda gaan staan, en, zich tot haar neerbuigend, zei hij: „Wij hebben je allen noodig, zuster, jij moet het zonnetje van de familie blijven.”

Bij deze vriendelijke woorden kon Gerda haar kalmte niet langer bewaren en verliet ze, door Karola gevolgd, vlug de kamer. In Gerda's kamer aangekomen, sloot Karola haar met warmte in de armen en gaf lucht aan haar groote verontwaardiging: „Is dat een familietyrannie; daar zou je je geduld bij verliezen en voor die familievroomheid bedank ik hartelijk. Je vader had een slecht geweten, anders zou hij niet zoo woedend geworden zijn.”

„Stil toch, Karola,” snikte Gerda, „vader is goed, maar . . .”

„Maar als hij een offer moet brengen is hij niet tehuis. Nu, ik ben blij, dat je aan deze kant van den Oceaan blijft. Ik houd zooveel van je. . . . jij. . . .”

weet je wat? Overmorgen nemen wij je mee. Nu, schudt niet zoo met je hoofd, hier is de lucht te zwoel. Bij ons wordt je met vreugde ontvangen en met tantetje zullen wij een vrome beraadslaging houden. Zie, nu lach je al weer, oud, lief dier. Jij, Heinz is er ook achter gekomen, wat jij voor een klein lief mensch bent. Hij houdt al meer van je als van Ruth. Die denkt immers alleen aan zichzelf, dat afgunstig haantje."

Maar Gerda bleef haar hoofd schudden en Heinz en zijn vrouw moesten zonder haar afreizen. Kurt maakte van de korte verlofuren, die hem nog bleven, gebruik, om zijn zusters te troosten, maar er zijn vertroosting, die niets baten, omdat zij in den diepsten grond berusten op een niet-begrijpen. Zoo was Gerda bijna vroolijk, toen hij afreisde. Hoe minder menschen, hoe beter, als in 't hart iets begraven moet worden, wat toch niet sterven kan, omdat het van goddelijken oorsprong is.

Gerda liep niet met haar droefheid te koop. Ze was vriendelijk, opgeruimd, slechts stiller dan vroeger en veel alleen.

„Waar ben je toch altijd, mijn kleine dochtertje?" pruttelde vader. Hij was innerlijk eigenlijk ontzettend onrustig, want hij merkte, dat er iets in zijn gehoorzaam kind was, wat hij met zijn vaderlijk gezag niet kon overwinnen. Daarom rustte zijn blik vaak met een zwaarmoedige, vorschende uitdrukking op haar. Gerda ondervond dat zeer pijnlijk. Als de post haar zendingsbladen bracht, merkte zij altijd de aarzeling wel, waarmee hij haar die overreikte.

Moeder scheen geheel niet meer aan „de oude, domme geschiedenis" te denken, maar in stilte wrongen zij en Ruth wel eens de handen over dat „idioote idee". Natuurlijk moest men zendelingen uitsuren, maar Gerda moest toch liever aan trouwen denken, een meisje, zoo opgevoed als zij en dan onder de zwarten. „Gekkenwerk eenvoudig," zei Ruth.

Gerda's hoop op haar meewerken aan de zending had echter nog een heel ander gevolg.

Kurt's hart was zóó vervuld van de hatelijke familieoneenigheid en zijn lieve zusters, dat hij er wel over spreken moest tegen zijn vriend Almenstein. Die kwam daardoor in een toornige opwind, bijna gelijk aan die van vader Heinersbach maar gaande in een geheel andere richting.

„Dat is ongehoord. Hoe durven je ouders het wagen, God zóó tegen te komen. Dat is zelfzuchtig . . . goddeloos."

Kurt werd van zijn kant nu ook opgewonden, verbod Almenstein, zulke uitdrukkingen te gebruiken en trachtte 't standpunt van zijn ouders te verdedigen. Maar Almenstein liet zich zoo gemakkelijk niet tot rust brengen en eindelijk merkte Kurt, door al

de toornige en opgewonden woorden heen, dat waar was, wat hij reeds lang vermoed had: Gerhard Almenstein had zijn zuster lief met een heete, gloeiende liefde. Toen legden de golven van zijn toorn zich, hij vergaf hem in deze omstandigheden zijn opgewonden uitdrukkingen en zei alleen maar in groote verbazing: „Maar beste jongen, als men liefheeft, verlangt men toch te trouwen. En als ik met een meisje trouwen wil, dan wensch ik ze toch niet daar, waar de peper groeit of waar de zwarten met elkaar stoeien."

„Kurt," zei Almenstein met bevende stem, „ik wist, dat God je zuster geroepen had en dat Hij haar een heilige roeping had gegeven; je tante heeft het mij verteld. Hoe zou ik, die mij een kind van God noem, het dan wagen, Hem tegen te komen? Ik heb mijn offer gebracht — en" — hij wendde zich snikkend af — „daarom was, wat jij zei, onverdraaglijk voor mij om te hooren. Hij is sterker dan ik. Maar zulk een offer brengen te vergeefs — dat — dat — dat — neen, goedendag, Kurt. Dat moet ik eerst met God bespreken."

De deur sloot zich achter hem.

„Jij bent toch een kerel, heelemaal," mompelde Kurt. *(Wordt vervolgd).*

De Zwerver.

Ik ben het Leven droomend doorgestaan —
Ik heb den dag zien rijzen en zien sterven,
Ik heb de zon zien dalen — duizendwerven —
't Mysterie van mijn Leven niet verstaan.

Ik heb gedroomd van Liefde's innigheid,
Ik zocht Begrijpen achter elk paar oogen —
Een sproke vond ik, vol van lach en logen —
Toen scheen een sproke alle teederheid.

Ik heb het Licht gezien, vol gouden glans,
Ik zocht wanhopig het Geluk te vinden,
Ik vocht onzinnig tegen storm en winden,
Ik zocht vergeten in muziek-cadans.

De bloemen had ik lief, der wolken gloed
En kinderoogen, die vertrouwend kijken.
Ik heb ze dicht gekust, geen leed doen blijken —
En van mijn eenzaamheid heeft geen vermoed.

Ik ben het Leven droomend doorgestaan
En vond geen zekerheid — ik liep te dwalen
En heb mijn dag reeds in het West zien dalen —
't Mysterie van mijn Leven niet verstaan.

LIDY VAN EIJSSELSTEIJN.

gint te raken. En nu kan een meisje dat op een kantoor ging, heel best een goeie huishoudster worden, evenzeer als een gewezen onderwijzeres b.v. Maar wanneer we niet meer zoo willen dienen, doch het ons in de allereerste plaats te doen is om eigen gemak en eigen voordeel, kunnen we in de toekomst nooit worden de vrouwen en moeders, die de samenleving nu meer dan ooit behoeft.

Leeft echter onder onze jonge meisjes nog wel de lust, doch zijn de omstandigheden verandering om die lust in daden om te zetten, dan moeten we zoeken naar middelen en wegen om de veranderingen uit den weg te ruimen.

Een volgend maal hoop ik een derde schrijven te behandelen, terwijl ik daarna m'n eigenlijke reeks denk te vervolgen.

J. M. W.—W.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

11

(Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Koude winterstormen woedden om slot Stahlheim. Gerda studeerde met de dorpskinderen Kerstfeestliederen in. Zij mocht nu veel meer doen dan vroeger wel geoorloofd was. Zondagsschool en meisjesvereniging mochten in het sousterrain van het slot gehouden worden. Vader had zelfs het kleine vertrek een beetje laten opknappen en er een harmonium voor afgestaan. Moeder had prachtige platen gegeven en Ruth schilderde er een wandtekst voor. „Hoe komt het toch, dat zij nu ineens zoo vriendelijk voor mij zijn? Willen zij 't graf van mijn hoop met kransen versieren?”

Heinz en zijn vrouw deden alle moeite, om haar op Kerstfeest in Reichenwald te krijgen. Zij zou daar haar deel hebben aan de kindervreugde, maar haar vaders machtspreuk: „Onmogelijk, we kunnen je niet missen,” liet geen verder debat toe. 't Was Gerda wel vaak, of de vaderliefde haar tot een gevangene had gemaakt.

Daar kwam, twee dagen voor Kerstfeest, een brief met een bijzonder groot lak. Vader draaide hem van links naar rechts, vóór hij hem opende, zooals dat zijn gewoonte was; dan las hij; steeds strakker werden zijn gelaatstrekken en toen ging hij met den brief in zijn kamer.

„Wat heeft vader toch?” vroeg Ruth, „hij zag er zoo heel bewogen uit.”

Moeder had ook gemerkt, dat er iets niet in orde was en ging hem na. Zij vond hem zitten voor zijn schrijftafel. Bij haar binnenkomst schoof hij haar den brief toe.

„Een huwelijksaanzoek voor Gerda,” zei hij zacht.

„Van wie?”

„Almenstein. Daar, lees.”

Zij las en las den brief tweemaal, driemaal, dan gaf ze hem terug. Er was iets in dien brief, wat haar bevreemdde. Dat hij haar van de eerste ontmoeting af bemind had, nu dat begreep haar moederhart, maar dat hij ter wille van de zending die liefde wilde onderdrukken en nu nog heden wilde onderdrukken, als de ouders Gerda wilden toestaan naar Afrika te vertrekken, dat begreep ze niet. Hoe kwam dat overeen met de verzekering van zijn vurige liefde?

„Nu, wat zeg je?”

„Hij heeft haar heel lief,” zei moeder aarzelend.

„Een komische kerel,” mompelde vader.

„Wij moeten weten, wat Gerda er van zegt,” zei moeder na een poosje.

„Meen je?”

„Ja, natuurlijk. Laat haar den brief lezen, 't liefst alleen, op haar kamer. Je weet, ze wil er toch eerst met God over spreken, en laat haar dan komen; we kunnen er dan met haar over spreken.”

De vader zuchtte: „Houdt je van hem?”

„Hij is een goed, best mensch,” antwoordde zijn vrouw, die in 't algemeen sympathiek tegenover huwelijksplannen stond.

„Leelijk als de nacht,” zuchtte vader, „en zij is zoo'n lief, aardig kind. Nu, zooals God het wil.”

„En zoo als Gerda het wil,” vulde moeder lachend aan.

Toen Gerda, kort voor 't avondeten, in de kamer van haar vader kwam, was haar gelaat erg bleek. Stil gaf ze haar vader den brief terug.

„Nu kind, heb je de zaak overdacht en ben je er mee in 't reine?”

Zij zag hem open en rustig aan.

„Ik weet immers, dat u mij niet missen kunt en wilt en daarom zeg ik: „neen”, vader”.

„Maar kind,” riep moeder, hevig verontrust, „'t komt er toch maar op aan, of je hem liefhebt.”

„Ik ben niet vergeten, wat papa mij toentertijd zei, toen u mij zoo slecht en ondankbaar vond. Ik wil niet slecht en ondankbaar wezen, ik wil bij u blijven.”

Haar stem beefde.

„Ach, mijn kind,” zei vader, „dat is immers heel iets anders.”

„Trouwens is de natuurlijke bestemming van de vrouw,” beleeerde moeder.

„God heeft me echter een roeping gegeven voor de zending,” zei Gerda bewogen.

„Och, laat dat toch, kind. Die zaak is immers al lang en voor goed afgedaan. Je kunt geen zende-

linge worden zonder de toestemming van je ouders en die krijg je nooit. Hoor je! nooit."

Vader zei het bedaard, maar 't was te hooren, dat zijn besluit onverwrikbaar vast stond.

„En hiervoor wilt u mij wel uw toestemming geven?"

„Als je Almenstein liefhebt, ja," zei moeder.

„En u, papa, zult u mij dan niet slecht en ondankbaar vinden? U hebt toch maar twee dochters en u zegt, dat u er geen van missen kunt."

Heinersbach zweeg en keek somber vóór zich. Hem overkwam iets, wat hem nog nooit overkomen was. De vragende oogen van zijn kind maakten hem bang.

„Je moet haar antwoord geven," fluisterde moeder, „je zwijgen doet haar pijn."

„Lieveling," zei vader bewogen, „heb je Gerhard van Almenstein lief, zóó lief, dat je hem je leven durft toevertrouwen? Zal ik hem je jawoord schrijven? Wij zullen je missen, erg missen, maar de zegen der ouders bouwt de huizen der kinderen en onze zegen zul je hebben."

Gerda streek even met haar hand langs haar voorhoofd.

„Laat mij tijd, alstublieft, ik kan dit alles nog niet begrijpen — het kwam te plotseling. Ik hoorde toen Gods stem en duidelijk..."

„Je meent, je geloofde die te hooren", viel haar vader haar in de rede.

Zij schudde weifelend het hoofd. „Nu hoor ik ze niet. Laat mij tijd, alstublieft."

„Zoolang je wilt."

Eenigen tijd later kwam Gerda bij haar moeder.

„Ik zou graag heer van Almenstein willen spreken, vóór ik ja of neen zeg. Misschien wil vader hem dat schrijven. Maar laat hem dan na de feestdagen komen."

„Heb je hem dan lief, kind?"

„Ik begrijp mij zelf nog niet."

't Was wel heel goed, dat er in de volgende dagen zooveel te doen was. Kurt kwam aan den morgen van den eersten Kerstdag. Hij was in een overmoedige stemming en bijzonder teer voor Gerda. Hij hielp haar aan den Kerstboom in haar „kapel", zooals hij het kleine vergaderlokaal noemde en vertelde haar zoo onder 't werk, kleine, roerende voorvallen uit 't leven van Almenstein, voorvallen, waarin de goedheid van zijn hart en zijn „overdreven vroomheid" in 't helderste licht kwamen te staan.

„En op jou is hij verliefd, zustertje, nou, dat zeg ik je en heel die gloeiend-heete liefde heeft hij bedwongen, toen hij geloofde, dat de Heere je naar Afrika wou zenden. Toen heb ik hem gezegd: Kerel, dan moet je immers van binnen wel verbrand zijn,

want, zooals bekend is, is geen kool en geen vuur zoo brandend en heet als verborgen liefde, waarvan niemand iets weet."

Gerda liet hem maar praten en zelf zei ze niet veel, maar haar hart begon sneller te kloppen. Plotseling greep ze den arm van haar broer.

„Kurt, wij hebben nog nooit samen gebeden."

„Nou, alsjeblijft, als kind toch altijd."

„Ja, maar nu moet je mij helpen, Kurt, lieve jongen, bidt met mij, nu dadelijk, opdat ik weet, wat God van mij wil. Ik weet niet, wat ik doen moet."

Kurt voelde zich in de engte gedreven. Almenstein had wel menigmaal met hem gebeden, maar dan had hij hoogstens „amen" gepreveld, en nu zou hij moeten bidden, met zijn zuster nog wel, tot wie hij opzag als tot een heilige.

„Dat kan ik niet," wou hij zeggen, maar zij had zich aan hem vastgeklemd en haar „help mij toch", was niet te weerstaan. Daarom maakte hij zich los van haar, gooide de glinsterende ketting voor den Kerstboom op den grond en wierp de deur met een energieken stoot toe. Toen knielden ze samen neer en Kurt merkte, dat men bidden kan, als het hart brandende is in ons en als de Heiland zoo kenbaar nabij is.

„Ik dank je, Kurt. Ik geloof, dat nu alles duidelijk zal worden, als Almenstein komt."

Dadelijk na het Kerstfeest kwam hij en twee dagen na zijn aankomst woei van den toren de wimpel uit, want binnen in het slot werd een verloving gevierd.

Vader Heinersbach zag de zaak niet uitsluitend van den vroolijken kant aan. Hij behoorde niet tot de menschen, die met vreugde en gewillig een offer brengen en zijn christendom had zich tot dusver gehouden tusschen de gewoonlijk als juist erkende grenzen en daartusschen was eigenlijk van het brengen van bijzondere offers geen sprake.

Maar nu moesten er offers gebracht worden aan geld, gemakzucht — zoo'n trouwerij in huis brengt immers alles van de wijs — en dan, het ergste: je eigen dochter behoort je niet meer toe. Daarbij kwam dan nog zijn schoonzoon — „een beste kerel, maar ik zou hem mij niet uitgezocht hebben. Enfin, als de luidjes maar tevreden zijn en hij haar gelukkig maakt."

Gerda scheen tevreden te wezen. Stil was ze wel en peinzend, maar zoo was haar aard, en haar verloofde werd haar elken dag liever en zij werd steeds vertrouwelijker met hem. Niemand had immers nog ooit zoo in alles, waarin zij belang stelde, gedeeld, uitgenomen tantetje en Anna Markart en daarbij kwam, dat zij uit heel zijn spreken en handelen zóó merkte, hoe hij haar liefhad en bewonder-

de, dat het haar wel menigmaal bang te moede werd, ook al deed het haar hart goed.

Moeder Heinersbach verwende haar schoonzoon, zoo goed als zij het verstond, hoewel hij haar niet in alles beviel. Zij vond zijn „vroomheid” wel een weinig opdringerig en toch wist ze de toon in huis zóó met die vroomheid in overeenstemming te brengen, dat haar kinderen haar soms verwonderd aanzagen. Heinz en zijn vrouw waren, toen ze van de verloving hoorden, dadelijk overgekomen, Karola stralend van genoegen.

„Kinderen, je past immers buitengewoon goed bij elkaar. Als de een vroom is en de andere goddeloos, dan komt er een gekibbel zonder einde, maar zooals 't met jullie is, wel, de engelen moeten er haast wel blij om zijn. Hij is in staat, zijn soldatenrok in de kast te hangen om uit liefde voor jou naar Afrika te reizen. Denk je ook niet, beste zwager?”

Karola kon het soms onmogelijk laten, haar schoonvader, „de gestrenge papa”, te ergeren en dat gelukte haar dan ook al te goed. Hij zag haar met een half verachtelijken, half boozen blik aan, om dan, de wenkbrauwen van belangstelling in de hoogte getrokken, naar 't antwoord van Gerhard te luisteren.

„Ik denk voor 't naast, dat men ook in den soldatenrok den Heiland kan dienen en, ronduit gezegd, ik houd er meer van dan van de civiele kleeding. Maar God kan over ons beide beschikken, is 't niet, liefste?”

Gerda knikte toestemmend en vader Heinersbach deed ook zoo.

„'t Is toch wel een beste jongen, die Almenstein.”

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Almenstein bleef niet steeds een brave jongen in de oogen van zijn schoonvader. Menigmaal was hij ook een „neuswijze praatjesmaker”, die hij niet wilde toestaan, hem een predikatie te houden. Toen hij bruidegom was, kon men nog al gemakkelijk met hem klaar komen en als men hem er eens van langs gaf of als Gerda hem waarschuwend aan zijn jas trok, hield hij zich wel stil, maar nu, nu hij Gerda eenmaal in zijn eigen nestje gebracht had en zich „de heer des huizes” voelde, maakte hij ook van zijn recht als zoodanig gebruik en liet hij zich niet zoo gauw uit het veld slaan als Heinz, die, als een erfenis uit zijn kindsheid, nog altijd zoo'n kleine bangheid voelde in tegenwoordigheid van zijn vader en daarnevens een portie ontzag bezat.

Almenstein voelde zich, hoewel hij zich uit dankbaarheid zeer erkentelijk toonde, vrij man en vader Heinersbach moest inzien, dat Almensteins woorden meer bij Gerda vermochten als vroeger zijn beve-

len. De liefde van zijn kind voor den vreemden man zag hij met vreugde en wrevel tegelijk. De jaloeschheid, die hij in Ruth zoo verachtelijk vond, knaagde aan zijn eigen hart en maakte, dat hij zijn schoonzoon soms niet dulden kon. Daarnaast echter bleef de eerlijke, onzelfzuchtige overgave van Gerda en haar man aan elkaar niet zonder invloed op zijn hart. Zijn geloof aan eigen volmaaktheid tegenover God en menschen had een knak bekomen en de Heiland begon hem meer te worden als een goddelijke lichtgestalte, waarvoor men zich eerbiedig te buigen had.

„Ik heb U altijd nodig,” dat was een van de nieuwe liederen, die zijn kinderen zoo gaarne zongen en die hij hoorde zingen, tot het eindelijk, als een noodkreet uit zijn hart klonk:

„Ik heb u altijd nodig, o, ik heb U altijd nodig, Jezus, ja altijd. Ik moet U steeds bij mij hebben, Heere, zegen mij.”

Dan zat hij met gebogen hoofd en met gevouwen handen. De bekeeringsgeschiedenissen, waarmee zijn schoonzoon tot zijn ontzetting zoo royaal was, begonnen in zulke oogeblikken tot hem te spreken. 't Was alsof oogen hem doorgeschend aanzagen, alsof scherpe prikkels hem wilden doorboren.

Maar hij zou zich niet door den jongen onverstand onderwijzen laten. Ja, als zijn dominee zoo eens met hem praatte, maar die deed het niet; die dacht immers, dat de ziel van zijn kerkelijk-getrouwen goedsheer wel zoo goed mogelijk verzorgd was.

Toen kwam het heimwee naar het goede tantetje. Hij had altijd zoo vaderlijk-welwillend op haar neergezien en haar kleine, vrome zonderlingheden niet ernstig genomen — wie weet, misschien leefde ze niet lang meer. Ze was steeds zoo teer.

„Kinderen,” zei hij plotseling, „je verlof is bijna al weer om. Was 't nu niet aardig, als tantetje ook nog een paar dagen van je gezelschap genieten kon?”

„Ja, ja,” werd er van alle kanten geroepen. „Laat tantetje komen. Wij schrijven haar. Wij telegrafeerden haar.”

Heinersbach glimlachte. Hij was trotsch op de algemeene ingenomenheid met zijn plan. En tantetje kwam.

Had Heinersbach gedacht, dat haar aanwezigheid zijn onrust in vrede en behaaglijkheid zou omzetten, dan vergiste hij zich. Hij vermoedde immers niet vanwaar die onrust gekomen was. Er werd zooveel voor hem gebeden. Gerda smeekte dringend voor hem en haar man met haar, wanneer de uiteenzettingen tusschen zijn schoonvader en hem te pijnlijk werden.

(Wordt vervolgd).

voordeeligste manier gerangschikt. Toen 't jonge meisje er een paar dagen was, ging mevrouw 's morgens uit, de zorg voor 't huishouden aan de hulp overlatend. Deze maakte hiervan gebruik, om de meubelen beter te rangschikken, zoodat ze voordeelijker uitkwamen. Doch mevrouw, wel verre van dit te waardeeren, gelastte haar bij haar thuiskomst alles weer op zijn oude plaats te zetten. De juffrouw was hierover op haar beurt weer verontwaardigd. M.i. ten onrechte, want de manier, waarop ze haar kamers wenschte ingericht te zien, behoort wel dege-lijk tot het gebied der huisvrouw. Haar persoonlijk-heid behoort het stempel te zetten op de inrichting van haar huis. En valt dit verkeerd uit, dan is het niet de taak der ondergeschikte hierin verandering te brengen. M.i. mag deze echter wel vragen, in de inrichting van haar eigen kamertje, b.v. in 't schik-ken der meubels daar, zooveel mogelijk vrijgelaten te worden.

Wanneer de huisvrouw zich tot die hoogte kan verheffen, dat ze de persoonlijkheid van haar onder-geschikte eerbiedigt en tot uiting laat komen (wat niet wil zeggen, dat ze zich naar al haar grillen moet schikken) dan heeft het huishoudelijk werk juist daardoor veel op het kantoorleven voor. Want wie ziet kans iets van zichzelf te leggen in dorre reeksen cijfers of netjes getypte brieven? Doch wij, vrouwen, wij huisvrouwen vooral, komen wel eens wat al te veel bij onzen tijd achter en kunnen ons dikwijls niet genoegzaam vinden in nieuwe verhoudingen. En niet ieder meisje kan de weelde, om als een ver-antwoordelijke persoonlijkheid behandeld te worden, dragen.

Ik vlei me dan ook niet, dat ik met deze artikelen iets gedaan heb, om de kwestie van het dienen op te lossen. Doch voor wie huishoudelijken arbeid koos of er over denkt, dien te kiezen, is in het boven-staande mogelijk iets, dat haar bij de vraag: „Waar zal ik gaan?” en „Hoe zal ik me gedragen?” tot gids strekken kan.

J. M. W.—W.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

12 (Schrifster van: Hij is onze Vrede.)

Ook Kurt, die zich eigenlijk voor het huwelijk zoo'n beetje verantwoordelijk voelde, vermaande niet alleen zijn vriend, voorzichtig te zijn, maar hij had ook en nu kwam er met tantetje weer een bid-ster in huis en het geloovig gebed vermag veel.

In den eersten tijd stond de barometer van va-ders stemming meer dan eenmaal op „storm” en Gerda was werkelijk blij, op overmorgen te kunnen

afreizen. Haar man was „dikhuidiger” en meende schertsend: „Laat maar schatje. Ik heb een breeden rug en ben aan storm gewoon. De goede vader meent het niet zoo boos, maar hij heeft een priem in 't hart. Vanavond zullen we nog een mooi lied voor hem zingen, en, je zult zien, dan wordt hij zoo week als een kind.”

De stem van Almenstein werd week en teerder van klank, als hij zich om Gerda bij het zingen een weinig inhield. Toen het avond werd, vroeg tantetje om een lied.

„Welk lied?”

Een oogenblik dacht ze na.

„Mijn lievelingslied Gerda. Weet je, waar ik je van vertelde, dat het de geschiedenis van mijn jeugd en mijn ouderdom inhoudt.”

Heinersbach hoorde belangstellend toe en vra-gend zag hij naar tante, terwijl Gerda voor het orgel plaatsnam.

Toen ik den Heer niet kende
Lag 'k onder zorgen neer.
En niemand hielp mij dragen,
Niets gaf mij vreugde meer.
Maar nu ik ken mijn Heiland
Is mij mijn Helper na,
Nu zingt het in mijn ziele,
Waar ik ook, henenga.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zie ik daar boven,
Zijn vriendelijk aangezicht.
Ik heb den Heer gevonden!
Mijn arme ziel werd vrij.
De twijfel is verdwenen
En vrees en angst voorbij.
Mijn pad is niet meer donker,
Een zonne van gena,
Is nu voor mij gaan lichten,
Bij 't Kruis op Golgotha.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zie ik daarboven,
Zijn vriendelijk aangezicht.
Nu denk ik aan den hemel,
En aan Zijn glorietroon,
Daar wacht het witte kleed mij
Met gouden zegekroon.
Mijn hart is vol verlangen,
Om door de poort te gaan,
Om met de ontelbre scharen,
Voor 's Heeren troon te staan.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zal ik aanschouwen
Zijn vriendelijk aangezicht.

Toen de laatste toon was weggestorven, was er voor eenige oogenblikken een plechtige stilte. Toen boog vader Heinersbach zich naar tantetje. „Is het dan werkelijk zoo? Zingt het in je ziel? Is werkelijk alles licht?”

Daar begon iets te lichten in tantes oogen.

„Ja, ja, dat is waarheid. Toen ik den Heer niet kende, och, je weet het immers nog wel, wat voor een erbarmelijke asschepoetster ik was. 'k Heb toch heel wat malen aan 't stille water gezeten en gedacht, daar wou ik me nu wel in laten glijden, om niet weer boven te komen.”

„Adelheid,” zei Heinersbach, ontroerd, „dat hebben we geen van allen geweten.”

„Maar mijn lieve, trouwe Heiland wist het en toen kwam Hij. Hij wist, hoe noodig ik Hem had, en dat ik zoo'n hart bezat, waarin booze dieren hun intrek hadden genomen: nijd, jaloerschheid —” zij hield zich plotseling stil, want haar broer zuchtte zoo hard, dat het bijna scheen alsof hij steunde.

„En toen?”

„Toen kwam Hij in mijn hart en nu zingt en klinkt het daarin.... Wat kijk je me toch aan,” onderbrak zij zichzelf, want zijn blik rustte uitvorschend op haar.

„Ja, werkelijk, je ziet er ook uit, alsof het daarbinnen zingt en klinkt, en in mij steunt en klaagt en jammert het, precies als de oude koets met de uitelkaar gerekte ledematen, je weet wel, de koets, waarin wij als kinderen gepakt werden.”

Tantetje had zijn hand gegrepen, maar zij waagde het niet, iets te zeggen, want zij wist: God spreekt met hem.

Toen echter Almenstein een gesprek begon en het ook scheen, alsof het weer op een bekeeringsgeschiedenis zou uitloopen, viel zij hem snel in de rede:

„Och kinderen, zing dat lied nog eenmaal. Dan kan ik denken aan verleden en toekomst en dan word ik zoo blij, zoo blij.”

„Waarom dan, tantetje?”

„Blij, omdat ik zoo'n Heiland heb en omdat ik daarboven Zijn aangezicht zal zien.”

't Lied was gezongen en toen de laatste toon wegstierf, ging vader de kamer uit, zonder een woord te zeggen. Zij zagen hem een beetje verwonderd na, maar ze waren immers aan zijn plotselinge invallen gewend.

Toen echter de klok tien sloeg, 't uur, waarop men, zooals onomstootelijk vaststond, moest gaan slapen, stond tante op.

„'k Wil eerst de huisvader halen, om het avondgebed te doen”.

„Zal ik niet gaan?” riep Almenstein, opspringend.

Maar tante drukte hem zacht weer op zijn stoel. „Nee, nee, beste jongen, laat mij maar”.

Zij vond haar broeder in zijn kamer, in een leuningstoel zittend. Hij zat in het donker.

„Wel, wel, nou! Zoo in het donker? Wat doe je hier toch?”

„'t Is alles donker, om mij en in mij. Daar is niets van zingen en klinken, maar uit mijn diepen nood schrei ik tot U, Heer mijn God, hoor naar mijn gebed. Mijn beste zuster, kom dicht bij me zitten. In de eeuwigheid zullen we wel een eind van elkaar afzitten. Mijn heele leven heb ik geleefd voor 't aard-sche en voor mij zelf, ik een gruwelijke, oude egoïst.”

't Was nu wel goed, dat het donker was, want hoe 't mogelijk kon zijn, dat tantetjes gezicht bij deze woorden, die van zoo diep leed getuigden, zóó kon lichten en stralen als een Kerstboom, als er al meer lichtjes ontstoken worden, dat zou Heinersbach in dit uur niet hebben begrepen.

't Avondgebed moest Almenstein doen, want vader en tante hadden nog iets noodzakelijks te bespreken. Dat vonden allen erg wonderlijk en niemand was heel gerust. Toen ze echter allen hun kamer opgezocht hadden, sloeg Gerda haar armen om den hals van haar man:

„O, jij, ik geloof, dat God iets wonderlijks wil doen. Wij moeten bidden, veel en dringend bidden.”

Als Almenstein echter dacht, dat zijn schoonvader nu op den volgenden morgen een belijdenis van zijn geloof zou afleggen, vergiste hij zich. Daarom ging hij denken, dat van een harte-verandering eigenlijk geen sprake kon zijn. Heinersbach was stiller dan gewoonlijk, ja, en bijzonder teer voor tantetje, maar iets anders was er dan ook niet te zien.

Ook Gerda voelde zich wel een beetje teleurgesteld, maar tante ging stil door het huis en straalde van blijdschap.

Maar Gerda schrok, toen ze haar op den middag, sluimerend, op de sofa zag liggen. Tante was zoo bleek en haar handen voelden zoo koud aan. Toen ze wakker werd, vroeg Gerda haar: „Tante, u is toch niet ziek?”

„Ziek? Wel nee, maar moe, o zoo moe. Misschien komt het wel van mijn groote blijdschap.”

„Tante, is uw vreugde over wat gisteren met vader gebeurde, dan zóó groot? Gerhard meent, dat we ons te vroeg verheugd hebben. Vader had vanmorgen toch wel iets kunnen zeggen.”

Maar toen was het, alsof tante alle moeheid vergeten was.

„Och, wat, kind, je kent je vader toch. Dat is niets voor hem. Begrijp je dat dan niet?”

„Ja, tante, maar men moet zijn geloof toch belij-

den. We moeten toch voor God getuigen tegenover een booze wereld."

„Ja, ja, best, maar laat je vader met rust en wacht af, hoe God Zijn werk aan hem doet. Mijn lieve, oude broer. God zal hem zegenen en ten zegen stellen. Zoo, en nu ga ik nog een beetje slapen. 'k Ben zoo duizelig. Een raar gevoel."

Toen tante niet bij de koffietafel verscheen, ging Gerda haar wakker maken. Zij sliep nog vast en toen ze eindelijk de oogen opsloeg, zag zij Gerda vriendelijk, maar met een zeer eigenaardigen blik aan.

„Waar ben ik eigenlijk? Och, zoo."

Zij ging even met haar hand langs de oogen, „wat heb ik vast geslapen."

Zij ging met Gerda mee en 's-avonds was het bij den grooten familiedisch erg gezellig. Vader was zeer vriendelijk tegen allen. Hij en tante verdiepten zich in de herinneringen aan hun kinderjaren.

Heinersbach zag er gelukkig uit, toen hij eindelijk zeide: „Had ik mijn hart vroeger gekend, dan zou ik ook vroeger begrepen hebben, dat ik niet zonder mijn Heiland kan leven."

Even was het stil en toen zei tante met een zachte, blijde stem:

Nu echter, nu ik Jezus heb,
O, wat gelukkig leven.
Want aarde en hemel zijn toch Zijn
En daarom is ook alles mijn,
Nu Hij Zichzelf wou geven.

Gerda zag haar man aan en hij fluisterde: „Zulk een avond hebben we nog niet in Stahlheim beleefd. God doet wonderen."

De zon scheen den volgenden morgen vroolijk. Tante was een van de eersten, die aan de ontbijt-tafel verscheen. „Kinderen, wat heb ik heerlijk geslapen. En je koffie, Ruth, zal mij goed doen."

Zij wilde haar kopje naar den mond brengen, maar haar hand sidderde en de koffie stroomde over haar blouse.

„O," zei ze, en toen viel haar kopje in scherven op den grond en tantetje zonk achterover in haar stoel. Zij sprongen allen toe, om haar te helpen, maar tantetje bewoog zich niet en, wat vader Heinersbach in de armen hield, was slechts een omhulsel, een dood lichaam. Tante was bij haar Heer.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

In Stahlheim was het erg stil geworden.

Heinersbach las veel in zijn bijbel, maar hij voelde zich soms erg eenzaam. Hij miste Gerda en tantetje en hij wist niet, hoe hij dat maken moest, om die klang en zang in zijn hart krijgen. Als Almenstein zich met zijn vrouw aanmeldde, verheugde hij zich

als een kind. Hij telde de dagen en dan de uren, die nog vóór hun aankomst moesten heengaan. Waren ze eenmaal daar, dan kwam het er op aan, Almensteins ijver een beetje te temperen, die zoo gaarne wilde, dat alle menschen in de gansche omgeving zich bekeerden en daarvoor ijverde hij niet altijd even verstandig.

Zijn ijver bracht hem trouwens wel eens in moeilijkheden, vooral in de kazerne en bij zijn meerderen en kameraden. Zijn kommandant vond het eigenlijk niet goed, dat de „vrome" Almenstein traktaten verspreidde. Toen deze ijverige prediker bij een oefening zijn paard eens niet in toom kon houden en 't beest er met hem van door ging, vond de kommandant het noodig, hem onder vier oogen te zeggen, dat hij zich in 't vervolg maar meer met zijn dienstplichten dan met traktaat-verspreiding moest bemoeien.

Dat was nu feitelijk niets voor Almenstein. Hij voelde zich een vervolgdde en zei dan ook tegen Kurt, dat hij, desnoods, den dienst er aan zou willen geven, wanneer hij meende, dat die hem in zijn werk voor den Heiland belemmerde.

Overigens maakte hij zich niet bezorgd. God zou hem zijn weg wel wijzen.

Maar de moeilijkheden kwamen steeds nader. De kommandant werd steeds onvriendelijker en Almenstein kon straks alleen nog maar zijn afscheid nemen. Dat was wat voor vader Heinersbach. Het hinderde hem in zijn gebedsleven. Zijn heftige natuur kwam weer te voorschijn. Hij noemde Almenstein een domme ezel, die zich en zijn vrouw ongelukkig maakte.

„Wat moet daar toch van worden? Zeg ook eens iets", schreeuwde hij tot zijn vrouw. Die zat op haar stoel, bleek en stil als een plant, die door den storm is neergeslagen.

Maar Ruth zei: „Dat eind was te voorzien. Met zoo'n ongezonde vroomheid kon het niet goed gaan."

Haar vader zag haar stilzwijgend, maar dreigend aan. Toen kwam daar opeens een verandering op zijn gelaat. Hij zuchtte en ging stil uit de kamer. In de eenzaamheid streed hij zijn strijd. Maar de Heere hielp hem en hij gaf alles over in de handen van zijn hemelschen Vader.

Een paar weken later kwam Almenstein met zijn vrouw. De kommandant had nog zijn best gedaan, hem voor den dienst te behouden. Hij wist echter nog niet, wat hij doen zou. Tegen zijn gewoonte was hij stil en zwijgzaam.

Vader Heinersbach probeerde niet hem raad te geven. Hier was iets, wat Almenstein met zijn God moest uitmaken. En hij deed het. Eindelijk kwam het besluit: Hij ging met zijn jonge vrouw in dienst der Zending naar Afrika.

Dat besluit gaf Heinersbach wel een schok, maar het was anders met hem geworden en hij trachtte niet, zijn kinderen van hun besluit terug te brengen. Hij wist nu, dat hij, toen hij zich eertijds verzette, tegen den wensch van zijn dochter om zendelinge te worden, zich verzet had tegen God. Hij begreep nu, dat het verzet niets baten kon. Wie kon er tegen God strijden?

Wonderlijk zijn de wegen des Heeren. Nu zou Gerda toch komen, waar ze zijn moest.

't Viel Heinersbach en de zijnen wel moeilijk, van Gerda te scheiden, maar vader zei: „Ze gaan niet alleen en daaraan zullen wij denken als het schip afvaart en wij aan den oever staan om het na te zien.”

„En als Jezus met ons gaat, kan niets ons hinderen of scha doen, niets,” zei Almenstein.

„Jezus geleide je en de zegen des Heeren zij met je”, zei Heinersbach en een stil lachje gleed over zijn gelaat.

ONDER DONK'RE WENKBRAUW-BOGEN . . .

Onder donk're wenkbrauw-bogen —
Twee droevig' ernstig' oogen;
die klagen,
troost-zoekend vragen,
en 'k vind de wóórden niet! —

In zijn hoog-ernstig willen;
in zijn teer stem-trillen
weent de smart
van een groot hart,
dat om geen leed wil klagen!

Ik kàn geen troost je geven,
mijn lippen beven,
van medelij —
— ik wil,
— zóó stil,
mijn hand leggen boven je oogen;
er in blikken tot ze weer te lachen pogen
— een korte stond vergetend 't leed —
En in de mijne zul je lezen,
wat, lang vóór dezen,
jouw blik er in weerblinken deed.

WIL.

Zou het een vroolijk lied zijn, dat ze zingen en spelen samen?

Alle drie zijn ze nog jong, de meisjes, en hun jeugd zoekt de blijde dingen. In gesprek en in samen-zijn en in alles. —

Ik geloof wel, dat het een vroolijk lied is.

Grootmoeder zit er bij en luistert — en zij is niet jong meer.

Maar 't is haar toch goed dat het vroolijk is wat er gezongen wordt, en dat er blijdschap is in de muziek, en dat haar meisjes blij kunnen wezen en niet behoeven te denken aan dingen, die droevig zijn.

Ze weet het zelf nog wel, van haar eigen jeugd. De muziek doet haar weer denken daaraan.

Ze weet ook wel — maar ál te goed! — dat de blijdschap er niet altijd zijn zal, dat de tijd zal komen, waarop de lust ontbreekt om te spelen en om te zingen, dat de tijd komt, waarin de vingers zoeken een droeve melodie en de stem beven zal die het smartlied zingt van het leven:

„Es ist bestimmt is Gottes Rat
„Dasz alles — —
— — musz scheiden!”

Ze denkt aan de beminden, die van haar gingen, en die ze zoo lief had en niet missen kòn. — En die tòch gegaan waren.

Het lied zegt haar veel, evenals de meisjes, maar háár zegt het meer. Zij houden van het lied, dat zij zingen, om de milde vreugd die erin is — de oude vrouw buigt zich in stilheid en aandacht over de weemoed, die dat liet in haar wakker maakt.

Maar dan zoekt ze, onbewust, in zichzelf de melodieën, waarin een Mendelssohn of een Schumann het leed gevat hebben en het verlangen, dat geen einde heeft en den nood, die uit de diepte klaagt, het leed en het verlangen en den nood, die het bijna tastbaar eigendom worden van een ieder, die in dit leven woont. Die melodieën, het werden vormen, werkelijkheden in haar leven!